

Noot van de webmaster: Deze versie van het verhaal is niet geheel in overeenstemming met de versie, zoals gepubliceerd in de Story. Er zijn diverse drukfouten verbeterd en de afbeeldingen zijn beter in het verhaal gepositioneerd waarbij een behoorlijk aantal dubbele afbeeldingen zijn verwijderd.

NAAR HET MIDDELPUNT DER AARDE

Door

EDGAR RICE BURROUGHS

WOORD VOORAF

Ik verwacht geen ogenblik dat de lezer geloof zal hechten aan het verhaal dat ik vertellen ga. En voorzeker zou het u helemaal niet verwonderen mij zo ontgoocheld aan te treffen, als u had kunnen aanwezig zijn bij het onderhoud dat ik onlangs had met een lid van de Koninklijke Academie voor Aardkunde van Londen, aan wie ik, met al de onbevangenheid van een zalige onwetendheid, het verhaal van dit buitengewoon avontuur deed.

Naar de gelaatsuitdrukking van deze achtbare geleerde te oordelen, zou u ongetwijfeld gedacht hebben dat hij mij verrast had juist op het ogenblik toen ik mij gereed maakte om de Kroonjuwelen te stelen of misschien wel toen ik aanstalten maakte om een flinke dosis vergif in het koffiekopje van Zijne Majesteit te gieten.

De man der wetenschap die ik aldus in vertrouwen nam veranderde letterlijk in een ijskegel toen ik halverwege van mijn verhaal gekomen was — wat dan vermoedelijk het voordeel bood dat het hem belette te ontploffen —, maar al mijn verwachtingen op een goed plaatsje in het Paleis van de Roem, verzwonden aldra in deze noordpoolatmosfeer.

En nochtans, ik zelf, ik geloof. En u zou het ook doen... en ook het achtbaar lid van de Koninklijke Academie voor

Aardkunde, indien hij het verhaal van dit ongewoon avontuur had kunnen vernemen uit de mond zelf van hem die het mij vertelde. Indien u de glans van oprechtheid had kunnen zien die in zijn grijze ogen schitterde; indien u de overtuigende toon van zijn rustige stem had kunnen horen; indien de volheid van zijn ontroering u rechtstreeks had kunnen treffen, zou u er niet meer aan denken nog langer te twijfelen. Ik meen zelfs dat het, om u te overtuigen, wellicht niet eens nodig zou geweest zijn u het zichtbaar bewijs te leveren dat hij mij bij het einde van zijn verhaal toonde toen hij mij het zonderlinge schepsel voorstelde dat hij van zijn reis naar het middelpunt der aarde had meegebracht.

Onze ontmoeting was onverhoeds en volkomen onverwacht. Zij had plaats op de grenzen van de Sahara. Toen ik hem zag, stond hij recht vóór een tent in geitenhuid die hij had opgeslagen te midden van een palmbosje in een kleine oasis. Op enige afstand bevond zich een Arabisch tentendorp van een tiental tenten.

Ik had mij naar die plaats begeven om er op leeuwenjacht te gaan. Mijn gevolg bestond uit een dozijn inboorlingen onder wie ik de enige « blanke » was.

Toen ik het palmbosje naderde kwam hij uit zijn tent en beschouwde een ogenblik ons groepje. Vervolgens, toen hij mij op het oog kreeg, kwam hij ons dadelijk tegemoet.

- Een blanke! riep hij uit. God zij geloofd!... Ik bespied u nu reeds uren lang, ik hoopte tegen alle hoop in dit ogenblik te zien aanbreken, eindelijk een *blanke* man te zien... Ik smeed u er om, zeg mij de datum van vandaag... Welke dag is het nu? Welk jaar?

Toen ik zijn vraag beantwoord had, wankelde hij alsof men hem in het gezicht had geslagen. Hij moest zich zelfs aan de riem van mijn stijgbeugel vasthouden om niet te vallen.

- Het is onmogelijk, hijgde hij, het is... werkelijk niet mogelijk. Ik smeed u er om, zeg mij dat u zich vergist... of dat u hebt willen schertsen.

- Ik heb u de waarheid gezegd, hernam ik. Waarom zou ik

trachten een vreemdeling te misleiden... vooral in een zo alledaagse kwestie als die van een datum.

Hij bleef een ogenblik zwijgen, het voorhoofd gefronst.

- Tien jaar, mompelde hij eindelijk. Tien jaar... en ik dacht dat dit alles niet veel langer dan een jaar geduurd had.

Gedurende de volgende nacht vertelde hij mij zijn geschiedenis. En die geschiedenis is het welke ik u op mijn beurt zal verhalen; ik zal zelfs trachten zoveel mogelijk dezelfde termen te gebruiken die hij aanwendde om ze mij te vertellen.

EERSTE HOOFDSTUK

NAAR DE GLOEIENDE AARDKERN

Ik werd geboren, nu ongeveer 30 jaar geleden, in een kleine stad van de Verenigde Staten. Mijn naam is David Innes en ik ben de zoon van een rijke mijneigenaar die stierf toen ik nauwelijks mijn negentiende jaar had bereikt. Bij mijn meerderjaardigheid zou ik gans zijn bezit erven, op voorwaarde dat ik de twee jaar die mij er nog van scheidden gebruikte om grondig het mecanisme te bestuderen van de onderneming die hij mij in eigendom naliet.

Ik deed mijn best om de laatste wens van mijn vader na te leven, niet zozeer omwille van de aanzienlijke bezittingen die hij naliet, dan wel ter oorzaak van de genegenheid en de eerbied die ik hem toedroeg. Zes maanden lang werkte ik nu eens in de mijnen, dan weer in de kantoren en ik beijverde mij om een diepgaande kennis te verwerven van de kleinste bijzonderheden der onderneming.

Toen was het dat Perry mijn aandacht vestigde op zijn uitvinding. Perry was een oude ingenieur die het grootste gedeelte van zijn leven besteed aan het voltooien van een toestel voor onderaardsche goudontginning. In zijn vrije ogenblikken verdiepte hij zich eveneens in de studie van de paleontologie. Hij toonde mij zijn plannen, zette mij zijn theorieën uiteen, liet mij de maquette van zijn toestel zien en slaagde er in mij te overtuigen. Ik schoot hem toen de nodige gelden voor om een ontginningstoestel van normale grootte te bouwen, dat voor practische doeleinden kon worden aangewend.

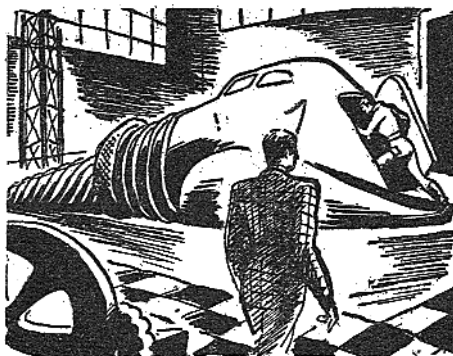
Ik zal u niet vervelen met de technische beschrijving van dit toestel. Op dit ogenblik bevindt het zich in de woestijn, op twee of drie kilometer van hier en als u er belang in stelt kunt u het morgen naar goeddunken onderzoeken. In een paar woorden gezegd: het is een stalen cylinder van zowat dertig meter lang,

zodanig gebouwd dat hij, als het nodig blijkt, dwars door de hardste rotsen kan dringen. Aan één der uiteinden bevindt zich een soort van reusachtige drillboor die aangedreven wordt door een speciale motor waarvan Percy verzekerde dat hij, per kubieke centimeter, een veel grotere kracht kon ontwikkelen dan gelijk welke andere motor dit doen kan per kubieke decimeter. Ik herinner mij zelfs dat Percy dikwijls herhaalde dat alleen de uitvinding van die motor voldoende zou geweest zijn om ons een fabelachtig fortuin te verzekeren.

Wij hadden het voornemen de uitvinding openbaar te maken onmiddellijk na het wellukken van onze eerste proefontginning, maar Percy is van deze ontginning nooit teruggekeerd en ik zelf heb tien jaar noodig gehad om er van terug te keren.

Ik herinner mij — alsof het pas gisteren gebeurde — die heuglijke nacht toen wij besloten praktische mogelijkheden van deze buitengewone uitvinding te beproeven. Wij hadden onze voorbereidselen in het grootste geheim getroffen en het was bijna middernacht toen wij de drempel overschreden van de hoge toren die Perry tot werkplaats had gediend voor het bouwen van zijn « stalen mol », zoals hij zijn uitvinding placht te noemen. Het voorste deel van het toestel, in de vorm van een ploegijzer, rustte op de blote grond.

Wij stapten door de ijzeren deuren die toegang tot de binnenkamers verleenden, maakten daarna alle openingen stevig dicht en gingen de centrale cel binnen die alle stuurinrichtingen van het mechanisme bevatte. Daarna knipten wij al de elektrische lampen aan.

Perry wierp een blik op zijn generator, onderzocht de vergaarbakken die de chemische producten bevatten, bestemd om de lucht te verversen door het vervangen van de zuurstof welke onze ademhaling verbruikte, zag één voor één zijn meet- en contróle-instrumenten na die voor doel hadden de snelheid van het toestel, de verschillende temperaturen en de doorlopen afstanden te registreren en tevens monsters te nemen van al de

aardlagen waar de ontginner doorheen boorde.

Vervolgens zag hij het richtingsmechanisme na, evenals de machtige kamraderen die aan de enorme drillboor, welke op de punt van het toestel stond, de draaikracht en -snelheid overdroegen die haar moesten toelaten snel door de grond te dringen.

De zetels waarin wij hadden plaats genomen, konden om een spil draaien, zodat wij steeds in een loodrechte houding konden blijven, welke helling het toestel ook aannam: of het nu recht naar de diepten der aarde boorde, horizontaal langs een kolenader voortschoof of weer naar de oppervlakte van de bodem steeg.

Weldra was alles in gereedheid. Perry bleef een ogenblik in gedachten verdiept; toen omknelde zijn hand de hefboom die het toestel in beweging zou zetten. Een oorverdovend geraas weerklonk onder ons: er ging als een rilling door het reusachtige stalen gevaarte en men hoorde een eigenaardig schuringsgeluid op het ogenblik toen de aarde, omgewoeld door de spoor van de ontginner, de binnenkamer van het toestel binnendrong, waar zij doorheen moest alvorens in ons zog te worden uitgeworpen. De teerling was geworpen... Wij waren op weg.

Het lawaai was schrikwekkend en de gevoelens die ons bestormden bijzonder onaangenaam. Ruim een minuut lang konden Perry en ik zelf niets anders doen dan ons vastklampen — met de spreekwoordelijke kracht van een drenkeling — aan de armleuningen van onze draaiende zetels.

Toen hij zijn koelbloedigheid herwonnen had, wierp Perry een blik op de thermometer.

- Hemel! riep hij aanstonds uit, dat is onmogelijk!... Gauw! Kijk op de afstandmeter! Wat geeft hij aan?

Dit instrument, evenals de snelheidsmeter, bevond zich aan mijn kant en ik boog mij voorover om het te bekijken toen ik opnieuw Perry hoorde mompelen:

- Een stijging van tien graden... Het is materieel onmogelijk.

Als een waanzinnige trok hij de richtingshefboom naar zich toe.

Toen mijn blikken op de afstandmeter vielen, begreep ik de ontroering van Perry, want ik zelf voelde een pijnlijke schok. Evenwel, toen ik het woord nam, trachtte ik mijn angst te verbergen.

- Tweehonderd vijftig meter, mompelde ik zo kalm als ik kon. U zou er goed aan doen het toestel nu horizontaal te richten.

- Help mij dan een handje, mijn jongen. Alleen ben ik niet bij machte het van richting te veranderen... God gave dat wij er met vereende krachten mochten in gelukken... anders zijn wij verloren.

Ik schoof naar hem toe, overtuigd dat het brede stuurrad geen ernstige tegenstand zou bieden aan mijn jonge en sterke spieren. En dit was geen loutere ijdelheid mijnerzijds, want mijn atletische krachtproeven wekten reeds sedert lang de afgunst van mijn makkers op en brachten hen tot wanhoop. Anderzijds had ik mij steeds beijverd deze natuurlijke gave door alle middelen te ontwikkelen en had ik mij van kindsbeen af geestdriftig op het boksen, het voetballen en talrijke andere sporten toegelegd.

Het was dan ook vol zelfvertrouwen dat ik mijn hand op het zware metalen stuurwiel legde. Tevergeefs echter spande ik al mijn wilskracht in; in weerwil van mijn wanhopige pogingen bewoog het stuurrad geen duimbreed verder dan bij de pogingen van Perry — dit onverbiddelijke stuurrad van gepolijst metaal dat ons nu de weg naar de dood opdreef!

Weldra moest ik deze nutteloze strijd opgeven. Ik zweeg want het ogenblik was te ernstig voor zinledig gepraat. Ik verwachtte mij er alleen aan dat Perry begon te bidden. Het was een gewoonte bij hem dat hij nooit een gelegenheid liet voorbijgaan om een gebed te storten. De geringste aanleiding — en soms ook wel het gemis aan aanleiding — was voldoende om zijn gebedsijver op te wekken en de huidige omstandigheden zouden deze ijver volkomen gerechtvaardigd hebben.

Doch tot mijn grote verbazing bemerkte ik dat zulks geenszins het geval was. In het aanschijn van de dood scheen Perry een ander mens te zijn geworden. Zijn lippen prevelden geen gebeden maar uitten integendeel een vloed van verwensingen aan het adres van het vervloekte stuurwiel dat koppig dienst weigerde.

- Perry! fluisterde ik, meent u niet dat dergelijke woorden ongepast zijn op het ogenblik waarop wij de dood in het gezicht zien?

- De dood! bromde hij. U denkt alleen daaraan. De dood is niets, vergeleken bij het verlies dat de wereld zal lijden. David — weet het wel! — de werking van deze stalen cylinder heeft de mogelijkheid bewezen van verwezenlijkingen waarvan de wetenschap nauwelijks durfde dromen. Het is een nieuw principe dat wij hebben ontdekt... De dood van twee wezens zoals wij is slechts een onbeduidende bijzonderheid in vergelijking met de

ware ramp die de verdwijning in de ingewanden der aarde van mijn buitengewone uitvinding voor de wereld betekent.

In alle oprechtheid gesproken, zie ik mij verplicht te erkennen dat ons eigen lot mij oneindig meer angst inboezemde dan de gedachte aan de gebeurlijke schade die onze verdwijning aan de wereld zou berokkenen. Zou de wereld immers ooit het verlies kennen dat zij geleden had? Terwijl ik mij op een afschuwelijk preciese manier rekenschap gaf van het vreselijk einde dat ons te wachten stond.

- Wat te doen? mompelde ik terwijl ik mijn ontroering zo goed mogelijk trachtte te verbergen.

- Wij kunnen hier stilhouden en de verstikkingsdood afwachten wanneer onze vergaarbakken met zuurstof zullen ledig zijn... Anderzijds kunnen wij onze reis voortzetten met de zwakke hoop dat wij er zullen in slagen de vaart van de ontginner voldoende te wijzigen dat hij ons, nadat wij een reusachtige cirkelboog hebben afgelegd, weer naar de oppervlakte van de aarde terugbrengt. In dit geval, als wij er in gelukken de gloeiende massa's der grote diepten te vermijden, hebben wij zelfs een kans het er levend af te brengen... Eén kans op een miljoen waarschijnlijk, maar in ieder geval, als wij moeten sterven is een vlugge dood te verkiezen boven de martelingen van een langzame doodstrijd.

Ik wierp een blik op de thermometer: hij wees een en veertig graden aan. Terwijl wij spraken had de geweldige stalen cylinder zich meer dan duizend meter in de dikte van de aardkorst geboord.

- Goed dan... wij stoppen niet, antwoordde ik. Met de vaart waarin wij gaan zal alles gauw voorbij zijn. Maar, Perry, u hebt mij nooit gezegd dat uw toestel zulke snelheid kon ontwikkelen. Wist u het niet?

- Neen... Ik heb zijn werkelijke snelheid niet kunnen schatten bij gebrek aan doeltreffende instrumenten om de onvergelykbare kracht van mijn motor te meten. Volgens mijn berekeningen moesten wij op een uur een afstand van vier tot vijfhonderd meter afleggen.

- In werkelijkheid leggen wij meer dan tien kilometer af, wedervoer ik, de ogen op de afstandmeter gevestigd. Welke is de dikte van de aardkorst, Perry?

- Over dat punt zijn de aardkundigen het nog niet eens geworden; er zijn ongeveer zoveel meningen als mensen. De ene schat ze op een vijftigtal kilometer, want indien de temperatuur iedere dertig meter ongeveer met één graad verhoogt, zouden op die afstand alle bekende lichamen in gesmolten toestand zijn. Een andere beweert dat de aarde, indien zij niet geheel in vaste toestand is, een korst van minstens vijftienhonderd kilometer moet bezitten. U kunt de theorie kiezen die u het meest aantrekt.

- Maar... als het waar is dat de aarde geheel in vaste toestand is, gelooft u dan niet dat...

- Dit zal ons lot in niets beïnvloeden, onderbrak Perry. Alles op zijn best genomen, zal onze voorraad brandstof ons toelaten onze reis gedurende drie of vier dagen voort te zetten, maar onze voorraad zuurstof zal op het einde van de derde dag uitgeput zijn. In geen enkel geval mogen wij hopen doorheen de vijftien duizend kilometer rotsen te geraken die ons van onze tegenvoeters scheiden.

Ik viel hem in de rede:

- Als de aardkorst dik genoeg is, zal ons toestel een duizendtal

kilometer kunnen afleggen, maar gedurende de laatste twee of driehonderd kilometer zal het nog slechts lijken meevoeren. Is dat juist?

- Volkomen juist. Hebt u angst, David?

- Ik weet er niets van. Het is alles zo plotseling gebeurd dat ik vrees dat wij ons geen van beiden precies rekenschap geven van het tragische van onze toestand. Logischer wijze... zou ik moeten beven van angst. En toch is het niet zo. Ik geloof dat de ontroering onze gevoeligheid gedeeltelijk uitgeput heeft.

Opnieuw draaide ik mij naar de thermometer om. Het kwik bleef stijgen, maar iets minder snel dan daareven. Hij wees nu slechts een warmte van 55 graden aan, hoewel wij een diepte van meer dan 6,000 meter hadden bereikt. Ik deelde deze bevinding mede aan Perry die triomfantelijk glimlachte.

- Wij zullen ten minste de onjuistheid van een vermaarde theorie bewezen hebben, merkte hij kalm op, waarna hij het stuurwiel opnieuw met vreselijke verwensingen overstelpte. Eenmaal in mijn leven heb ik een zeeschuimer horen vloeken... maar op het gebied van scheldwoorden bereikte hij het meesterschap niet waarvan Perry op dat ogenblik blijk gaf.

Op mijn beurt poogde ik het geweldige stuurrad te bewegen. Ik had net zo goed kunnen beproeven de aarde zelf op te heffen... Op mijn raad hield Perry zijn generatoren stil en wij verenigden onze krachten in een uiterste poging die even vruchteloos bleek als de vorige.

Zonder er een woord aan toe te voegen, gaf ik Perry teken de motor weer op gang te brengen en wij zetten onze onverbiddelijke tocht naar de diepten der aarde voort.

De ogen op de thermometer gevestigd sloeg ik de stijging — die nu zeer traag geworden was — van de kleine kwikkolom gade. Maar de warmte die 60 graden bereikte maakte het verblijf in onze enge stalen gevangenis reeds ondraaglijk.

Rond de middag — twaalf uren na ons vertrek — hadden wij een afstand van 137 kilometer afgelegd en wees de thermometer 63 graden aan.

Eigenaardig genoeg scheen Perry weer moed te vatten, zonder dat ik raden kon wat in hem de hoop kon doen herleven. Hij had opgehouden met vloeken en was begonnen te zingen. Ik vroeg mij af of de vreselijke aandoeningen die wij beleefd hadden zijn verstand niet hadden geschokt. Sinds verscheidene uren had hij mij slechts enkele woorden toegestuurd om mij te verzoeken hem de inlichtingen mede te delen welke verstrekt werden door de

contrôle-instrumenten die onder mijn toezicht waren geplaatst. Wat mij betreft, mijn geest werd gekweld door een vrij nutteloze wroeging. Voortdurend kwamen mij zekere handelingen uit mijn vroeger leven voor de geest welke ik liever niet zou verricht hebben. Ik herinnerde mij de dag waarop ik — in de kostschool — een kogel in de kachel had verstopt en een ontploffing veroorzaakt die bijna een professor het leven gekost had. Ik herinnerde mij ook... maar waartoe dienen al deze wroegingsgedachten? Binnen enkele uren zou ik dood zijn en zouden al deze misstappen... en daarenboven nog enkele andere uitgeboet zijn. De smoorhitte die in de ontginner heerste gaf mij als het ware een voorsmaak van hetgeen mij wellicht te wachten stond... daarna. Indien de temperatuur nog steeg — al ware het slechts enkele graden — voelde ik dat ik het bewustzijn zou verliezen. De stem van Perry onderbrak plotseling de loop van mijn sombere gedachten.

- Wat zegt de thermometer, David? En de afstandmeter?

- Honderd een en zeventig kilometer... en 64 graden.

Hij slaakte een triomfkreet.

- Geweldig! Wij hebben de theorie omvergeworpen volgens dewelke de aardkorst slechts 50 kilometer dik zou zijn. Geweldig!

- Wij zijn er aardig mee opgeschoten, wedervoer ik nors.

- Maar, mijn jongen... stemt de lezing van de thermometer u dan niet tot nadenken? Sedert meer dan 10,000 meter is de warmte niet meer gestegen. Denkt u daar wel aan?

- Ik denk er aan... maar welk belang heeft dat voor ons? Als onze voorraad zuurstof uitgeput is mag de thermometer gerust 60 graden aanwijzen... of 6,000, wij zullen het niet meer bemerken en daar niemand ooit het resultaat van onze waarnemingen zal kennen...

Toch kon ik — ondanks mijzelf — niet nalaten een sprankel van hoop te zien oplichten in de bestendigheid van de temperatuur. Een vage, onduidelijke hoop die ik niet eens trachtte te ontleden. Het feit zelf — zooals Perry het mij onvermoeibaar bleef herhalen — dat onze proefneming ons had toegelaten verscheidene algemeen aanvaarde theorieën omver te werpen, leidde er ons toe te denken dat het ons werkelijk onmogelijk was te voorzien wat ons tijdens deze vreemde reis in de ingewanden der aarde nog te wachten stond en wettigde onze hoop — ten minste zolang er een vonkje leven in ons verbleef. De bemoedigende logica van deze redenering lokte mij onmiddellijk aan.

Op 178 kilometer van de oppervlakte der aarde was de temperatuur met een graad *gedaald*. Toen ik dit aan Percy zei

boog hij zich naar mij toe en sloot mij in zijn armen.

Van dit ogenblik af tot het midden van de tweede dag van onze reis daalde de temperatuur voortdurend en de koude werd weldra zo ondraaglijk als de warmte het eerst geweest was. Op ongeveer 390 kilometer steeg een sterke uitwaseming van ammoniakhoudende dampen ons naar de keel. De thermometer gaf nu 23 graden *onder nul* aan.

Gedurende ruim twee uren leden wij onder deze scherpe koude tot op het ogenblik waarop de ontginning door een ijslaag drong. Daarna steeg de thermometer weer tot ongeveer nul graden.

Gedurende een twintigtal kilometer drongen wij achtereenvolgens door verscheidene lagen van ijs en van rotsen die ammoniakhoudende dampen uitwasemden en een plotselinge daling van de temperatuur veroorzaakten.

Vervolgens kwam de warmte langzamerhand terug en steeg... Koortsig sloeg ik in de stijgende kwikkolom in de buis van de thermometer gade. Weldra wees hij opnieuw 64 graden aan. Een vreselijke angst bekleemde ons. Vier en zestig graden! Het was de hoogste temperatuur die wij hadden genoteerd vóórdat wij door de ijslaag waren gedrongen... Zou de thermometer nu blijven staan of zou hij zijn onverbiddelijke stijging voortzetten?

Door het contrast met de nijpende koude die wij geleden hadden, scheen de warmte ons nu nog groter. Alles scheen er op te wijzen dat wij verloren waren. En toch bleven wij hopen — tegen alle hoop in.

De manometer die de druk van het gas in de zuurstofvergaarbakken aanduidde daalde onrustwekkend. Over hoogstens 12 uren zou de inadembare lucht ons totaal ontbreken. Op omstreeks 650 kilometer van de aardoppervlakte raadpleegde ik opnieuw de thermometer.

- Perry! riep ik eensklaps uit. Perry! De warmte vermindert!... De thermometer wijst nog slechts 61 graden aan.

- Drommels! Dat is vreemd... Zou het middelpunt der aarde dan een koud gebied zijn?

- Ik weet er niets van... maar wat ik weet is dat, als wij moeten sterven, wij niet levend zullen verbranden. Het is de enige dood waaraan ik de gedachte niet kan verdragen.

Langzaam maar zeker bleef de thermometer dalen. De temperatuur was op dit ogenblik dezelfde als op 10,000 meter van de aardoppervlakte. Toen was het dat wij ons rekenschap gaven van ons naderend einde. Perry was de eerste die het opmerkte. Ik zag hem koortsig de handels hanteren die de uitlaat van de

zuurstofvergaarbak regelden en op hetzelfde ogenblik ondervond ik enige moeilijkheid bij het ademen. Mijn slapen klopten, ik voelde mij duizelig, een onoverwinnelijke moeheid overviel mijn ledematen.

Perry kromp ineen in zijn zetel. Moeizaam wendde hij zich tot mij:

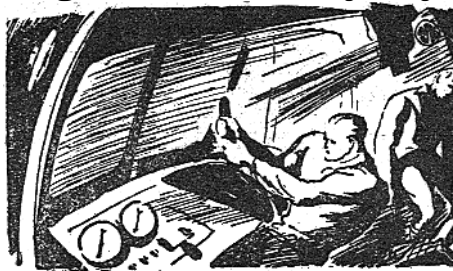
- Vaarwel, David! Ik geloof dat het... ditmaal... het einde is.

Hij glimlachte zwakjes en sloot de ogen.

- Vaarwel, Perry, mompelde ik, en... goed heil!

Ik sloot op mijn beurt de ogen, maar bijna onmiddellijk beving mij een hevig verlangen om deze afschuwelijke slaapzucht af te schudden. Ik was jong... ik wilde leven...

Minstens één uur lang vocht ik tegen de gluiperige dood die om mij heen waarde. Ik had opgemerkt dat ik een beter inadembare lucht aantrof als ik op mijn zetel ging rechtstaan. Lange tijd reeds lag Perry onbeweeglijk en bewusteloos uitgestrekt, toen ik eindelijk de nutteloosheid inzag van mijn pogingen en van de ongelijke strijd die ik tegen het onvermijdelijke leverde.

Alvorens geheel in zwijm te vallen wierp ik een blik op de afstandmeter: wij bevonden ons nu precies op 850 kilometer van de aardoppervlakte.

Opeens deed een geweldige schok het ontginningstoestel schudden dat plotseling onbeweeglijk bleef. Het geraas der brokstukken van rotsen die in de kamers van het toestel binnendrongen hield opeens op en de reusachtige drillboor op de punt van de stalen cylinder begon met een razende snelheid te draaien, een duidelijk bewijs dat zij geen enkel tegenstand meer ontmoette en *in de ledige ruimte* rondwentelde.

En terzelfder tijd bemerkte ik een nieuw feit: het voorste deel van de ontginner bevond zich niet meer onder, maar boven ons. Verward herinnerde ik mij dat hij een omwenteling van een halve cirkel had uitgevoerd terwijl wij door de dikke ijslaag drongen. Op dit ogenblik had onze richting zich eindelijk gewijzigd en hadden wij onze reis naar de oppervlakte voortgezet. Wij waren gered!

Ik drukte mijn gezicht tegen de opening van de buis die ons had toegelaten monsters te nemen van al de aardlagen welke wij waren doorgedrongen en ik stelde vast dat mijn verwachtingen

zich verwezenlijkten. Door de opening stroomde een zuivere lucht de stalen cylinder binnen.

De ontroering die mij overweldigde was zo groot dat ik het bewustzijn verloor.

TWEEDE HOOFDSTUK

EEN VREEMDE WERELD

Mijn bezwijming duurde slechts een ogenblik want toen ik op mijn beweegbare zetel terugviel, verloor ik het evenwicht en kwam op de plankenvloer van het ontginningstoestel terecht. De schok deed mij weer bijkomen.

Mijn eerste gedachte was voor Perry. Een afschuwelijke angst greep mij aan bij het idee dat hij misschien gestorven was op de drempel van de verlossing. Ik scheurde zijn hemd los en legde mijn oor op zijn borst. Een kreet van vreugde ontsnapte mij: zijn hart klopte nog regelmatig.

Ik dompelde mijn zakdoek in de vergaarbak met koud water en sloeg hem er herhaaldelijk mee in het gezicht. Weldra opende hij de ogen en wierp een verwonderde blik om zich heen. Vervolgens kwam zijn geheugen stilaan terug... Met een uitdrukking van grenzeloze verbazing ging hij overeind zitten.

- David! Stamelde hij, maar... het is lucht... zuivere lucht... waar zijn wij? Wat is er gebeurd?

- Wij zijn doodgewoon naar de oppervlakte van de aarde teruggekeerd... maar ik weet niet in welke streek. Ik heb de valpoorten van de ontginning nog niet geopend. Ik was te druk bezig met u tot het leven terug te roepen. U bent er gelukkig aan ontsnapt, ouwe jongen!

- Wij zijn naar de oppervlakte teruggekeerd... het is ongelooflijk, David. Hoe is dat gebeurd? Hoe lang heeft mijn bezwijming geduurd?

- Niet zeer lang... Waarschijnlijk hebben wij rechtsomkeer gemaakt toen wij door de ijslaag drongen. Ik herinner mij nu dat onze zetels op dat ogenblik eensklaps een halve cirkel omdraaiden. Sindsdien bevond het voorste deel van de ontginning zich boven ons in plaats van onder ons...

- Dat is onmogelijk, David... De richting van mijn toestel kan slechts veranderen als de as van de drillboor van haar stand afwijkt. En indien het zo was zou de terugslag op het stuurrad duidelijk zichtbaar geweest zijn. Welnu, sedert ons vertrek heeft het stuurrad niet bewogen. U weet het zo goed als ik...

Natuurlijk wist ik het... maar het bleef niettemin waar dat de ontginning aan de oppervlakte gekomen was, in de vrije lucht die bij stromen de reusachtige stalen cylinder binnendrong.

- Het is misschien *onmogelijk*, hernam ik, maar in dit geval is het onmogelijke werkelijkheid geworden vermits wij opnieuw de oppervlakte van de aarde hebben bereikt op een punt dat ik zonder nog langer te dralen ga onderzoeken.

- In ieder geval zou u beter doen de morgen af te wachten, David. Het moet nu omstreeks middernacht zijn.

Ik wierp een blik op de chronometer.

- Half één. Zeventig uren geleden zijn wij vertrokken... Ik ga toch even de gezegende hemel bekijken waarvan ik gewanhoopt heb hem ooit terug te zien.

Al pratend had ik de deur van de hut ontgrendeld. In de buitenste kamers van het ontginningstoestel lagen nog een grote hoeveelheid materialen — overblijfselen van de boring — opeengehoopt en ik moest mij van een schop voorzien om mij een weg te banen tot aan het tweede luik dat in de buitenwand van het toestel was aangebracht.

Op het ogenblik toen ik de stalen vleugel opende stond Perry juist achter mij.

Ik draaide mij naar hem om en slaakte een uitroep van verbazing. Het was klaarlichte dag.

- Er moet een vergissing gebeurd zijn, fluisterde ik hem toe, waarvan uw berekeningen... of de chronometer de verantwoordelijkheid dragen.

Perry schudde het hoofd. Ik bemerkte een eigenaardige uitdrukking in zijn blik.

- Laten wij dit onderzoek even voortzetten, vergenoegde hij zich te antwoorden.

Wij klauterden uit de stalen cylinder. Vóór ons strekte zich een landschap uit dat tegelijk vreemd en wondermooi was. Een reusachtig strand daalde in een zachte glooiing tot aan de boord van een geruisloze zee. Zo ver het oog reikte was de vloeibare oppervlakte met ontelbare eilandjes bezaaid.

Achter ons bevond zich de zoom van een ondoordringbaar woud van reuzengrote bomen die onder elkaar verbonden waren met een onontwarbaar netwerk van klimplanten.

En in een wolkenloze hemel bestraalde de onverbiddelijke middagzon dit vreemde landschap.

Ik wendde mij tot Perry.

- Op welk punt van de aardbol zijn wij dan toch terechtgekomen?

Hij beantwoordde niet onmiddellijk deze vraag. Hij scheen diep na te denken. Eindelijk nam hij het woord.

- David... Ik ben er niet zeker van dat wij *op* de aardbol zijn.

- Wat?... Geloofst u dan dat wij dood zijn en dat het hier het paradijs is? Hij schudde het hoofd.

- Ik ben er niet ver af te denken dat wij niet *op* de aardbol, maar *in* de aardbol zijn.

- Waarom zouden wij niet aannemen dat de verandering van richting van het ontginningstoestel ons in een of andere tropische streek heeft doen uitkomen? Opnieuw schudde Perry het hoofd.

- Wij zullen spoedig zekerheid hebben... In afwachting zullen wij goed doen een verkenningsstochtje te maken langs deze kust. Misschien ontmoeten wij wel een inboorling die onze verslagenheid zal verdrijven.

Wij gingen op weg. Al voortwandeland hield Perry hardnekkig de ogen op de zee gevestigd. Klaarblijkelijk trachtte hij een angstwekkend probleem op te lossen.

- David! zei hij onverwacht. Bemerkt u niets vreemds aan de horizon?

Ik keek op mijn beurt in de richting die hij mij aanwees en het duurde niet lang eer ik onderscheidde wat aan het landschap dit zonderling, ongewoon karakter verleende dat mij van het eerste ogenblik af getroffen had: *er was geen horizon!*

Zo ver het oog kon reiken strekte de zee zich uit, eindeloos. In de

verte waren de eilanden tot microscopische stippen herleid, maar achter hen bemerkte men nog steeds de zee. En opeens gaf ik mij rekenschap dat men, om nog verder te zien, de ogen moest *opheffen* tot op het ogenblik waarop de zee zich in de klaarte van de hemel verloor, zonder dat het ook maar een ogenblik mogelijk was een horizontale lijn te onderscheiden die de oppervlakte van de aarde afbakende.

- Er rijst in mij een groot licht op, mompelde Perry terwijl hij zijn uurwerk raadpleegde, en ik geloof dat ik het probleem gedeeltelijk heb opgelost... Het is nu juist twee uur. Toen wij de ontginner hebben verlaten stond de zon juist boven ons. Waar staat ze nu? Ik hief het hoofd op. De glanzende schijf was niet van plaats veranderd. Zij stond nog altijd precies boven ons... Maar... wat een eigenaardige zon! Drie maal zo breed als die welke ik gewoon was te zien en zo dichtbij, zo dichtbij dat het bijna mogelijk scheen ze aan te raken.

- Perry! stamelde ik. Waar zijn wij? Ik voel mij steeds minder en minder op mijn gemak.

- Ik meen te kunnen bevestigen dat wij ons nu...

Hij kon zijn zin niet voltooien. Een gebrul weerklonk in onze nabijheid, het schrikwekkendste gebrul dat ik ooit gehoord had. Wij draaiden ons plotseling om ten einde de verwekker van dit angstaanjagend geluid op te sporen.

Een reusachtig dier was uit het bos te voorschijn gekomen. Zijn voorkomen was dat van een kolossale beer maar zijn gestalte deed veeleer denken aan die van een olifant. Monsterachtige klauwen bewapende zijn voorpoten. Een vacht van dikke en ruwe haren bedekte zijn lichaam.

Een nieuw gebrul uitstotend, kwam het vreeswekkende dier op ons aanstormen...

Ik had het niet nodig een betoog te houden. Mijn gezelschap had uit eigen beweging de toestand volkomen begrepen en sloeg ijlings op de vlucht en legde daarbij een verbazende lenigheid aan de dag. Ik zou nooit durven denken hebben dat een achtenswaardige oude heer zoals Perry blijf zou gegeven hebben van zulke merkwaardige athletische eigenschappen.

Niet lang echter bleef ik het monsterachtige beest aanstaren dat van ogenblik tot ogenblik naderbij kwam. Ik sloeg zelf op de vlucht... Het kostte mij nochtans weinig moeite om te beseffen dat onze achtervolger niet voor het rennen gebouwd was en ik was er van overtuigd dat ik het toevluchtsoord van de hoge bomen, die ik in de verte ontwaarde, vrij gemakkelijk kon bereiken alvorens hij

mij had ingehaald.

In weerwil van het vreselijk gevaar dat wij liepen, kon ik moeilijk ernstig blijven bij het zien van de gekke bokkesprongen van Perry die vruchteloze pogingen deed om een hoge boom te beklimmen. Instinctmatig had hij zich naar een der dikste stammen gericht om er de veiligste schuilplaats te vinden. Doch al zijn pogingen om zich langs de gladde boomstam op te hijsen leden schipbreuk. Minstens een dozijn malen klampte hij zich aan de schors vast — men zou gezegd hebben een reusachtige, door de ouderdom log geworden kat — om bijna aanstonds aan de voet van de boom neer te vallen. En na iedere nieuwe mislukking wierp hij een dodelijk verschrikte blik over zijn schouders heen naar het monster dat steeds naderde. Zijn noodgebrul wekte de echo's op van het sombere woud.

Eindelijk bemerkte hij een slingerplant die in het bereik van zijn hand hing en toen ik zelf de beklimming aanvatte van de boom die mij een schuilplaats zou bieden, ontwaarde ik mijn gezelschap die zich met inspanning van al zijn krachten langs die reddende slingerplant ophees. Juist zou hij een hoofdtak bereiken, toen de slingerplant brak en hij met een meelijwekkende kreet op de grond terugviel. De situatie was nu volstrekt niet komisch meer, zij was integendeel uiterst ernstig en zelfs wanhopig, want onze schrikwekkende tegenstander was nu vlakbij ons. Plotseling greep ik Perry bij de schouder, hielp hem overeind en trok hem vervolgens snel mee naar een minder hoge boom die hij gemakkelijk kon beklimmen. Ik hielp hem overigens zo goed ik kon en zijn handen klampten zich vast aan een tak toen ik mij omdraaide om het gevaar het hoofd te bieden. Het monster was nog slechts enkele meters van mij verwijderd.

Het was de reusachtige gestalte van het beest die mij redde. Een massa van zulke omvang kon geen plotse zwenkingen uitvoeren welke zouden toelaten doeltreffend de strijd aan te binden tegen de lenigheid van mijn jonge en geoefende spieren. Met een sprong ontweek ik zijn aanval en ik stond achter hem alvorens zijn botte hersenen in staat waren zijn bewegingen te besturen.

Deze list verleende mij enkele seconden uitstel waarvan ik gebruik maakte om mij te verschuilen in een boom op enkele meters afstand van die waarin Perry zat.

Was nu alle gevaar geweken? Ik twijfelde er niet aan en Perry waarschijnlijk evenmin, tot op het ogenblik waarop onze vijand met een enkele beweging zich op de achterpoten oprichtte en op zijn reusachtige staart staande om zijn geduchte klauwen van zijn

voorpoten in de tak te planten waarop mijn gezelschap gezeten was. Deze stootte een angstgehuil uit dat het gebrul van het dier overheerste en zo sterk was zijn ontroering dat hij bijna het evenwicht verloor en in de gapende muil van het monster viel doordat hij zoveel haast aan de dag legde om zijn gevaarlijke positie te verlaten. Het was dan ook met een oprechte zucht van verlichting dat ik zag hoe hij zich op een der hoogste takken hees buiten het bereik van alle aanvallen van het schrikwekkende dier. Op dit ogenblik echter maakte onze vijand een gebaar dat ons van schrik deed verstijven. Met zijn kolossale poten omvatte hij de boomstam waarop Perry zat en trok hem met een onweerstaanbare kracht naar zich toe. En ik zag de boom langzaam naar het monster overhellen, terwijl mijn rampzalige gezelschap, uitzinnig van angst, huilend tot in de top klauterde. Ik begreep dat onze vijand zich van zijn machtige poten bediende om daarmee de taak te vervullen waarvoor de natuur ze had bestemd. Het reusachtig dier was een planteneter en om zich te voeden moest hij het loof van ganse bomen verslinden. Indien hij ons had aangevallen was dit ongetwijfeld instinctmatig gebeurd om te gehoorzamen aan een opwelling zoals die ook wel gevoeld wordt door de Afrikaanse rhinoceros, die tegelijk wild en stompzinig is. Maar al deze overwegingen maakte ik slechts veel later. Op dit ogenblik was ik zozeer van angst vervuld om het lot van Perry, dat ik onmogelijk aan iets anders denken kon dan aan het middel om hem aan dit vreselijk en dreigend gevaar te onttrekken.

Ik gaf er mij rekenschap van dat ik in staat was het logge en onbeholpen monster gemakkelijk in het rennen te overwinnen. Daarom liet ik mij uit mijn schuilplaats naar beneden glijden met de bedoeling zijn aandacht te trekken en ze zo lang vast te houden tot Perry de tijd gevonden had om zich in een sterkere boom in veiligheid te stellen.

Toen ik de grond bereikt had, raapte ik een stevige stok op; vervolgens sloop ik achter het monsterachtige dier en diende het uit alle kracht een stokslag toe. Deze methode was van een wonderbare doeltreffendheid, maar te oordelen naar de traagheid

waarvan het zoëven blijk had gegeven, had ik nooit durven onderstellen dat het afschuwelijke beest zich met de lenigheid bewegen kon welke het opeens ontwikkelde. Onverhoeds de boom loslatend waarop Perry zich bevond, veegde het met een plotse slag van zijn reusachtige staart over de grond zodat ik onherroepelijk verpletterd zou geweest zijn als ik niet ijlings op de vlucht geslagen was.

Al vluchtend had ik evenwel de fout begaan langs de zoom van het woud te rennen in plaats van naar het strand te snellen. Al spoedig ploeterde ik in een hoop half vergane kruiden en bladeren. En terwijl ik vruchteloze pogingen deed om mij los te werken, kwam het monster snel aanlopen.

Een reusachtige neergevallen boomstam bood mij een tijdelijke doch hachelijke schuilplaats. Opeens hoorde ik achter mij een zonderling huilconcert vergezeld van woedend geblaf, precies het geluid van een bende jachthonden op de weg. Werktuigelijk draaide ik mij om... en ik deed een misstap waardoor ik languit in de modderpoel viel.

Mijn achtervolger was zo dichtbij dat hij mij voorzeker met zijn monsterachtige massa zou verpletterd hebben eer ik de tijd zou gevonden hebben om mij op te richten.

Tot mijn grote verbazing gebeurde er niets. Een onvoorziene omstandigheid had mij beschermd tegen de razernij van de dyryth — want zoals ik later vernam was dit de naam van de geduchte vijand waaraan ik zojuist ontsnapt was.

Het geweldige dier was nu omringd door een huilende troep die bestond uit een honderdtal op wolven gelijkende viervoeters welke hun reusachtige prooi zo behendig bestookten dat het monster er niet in slaagde hen te bereiken.

Dit was echter niet het enige schouwspel dat ik mocht aanschouwen. Plotseling bemerkte ik op de takken der naburige bomen een snaterend gezelschap van verscheidene zonderlinge schepsels die echter een menselijk uitzicht hadden en met hun geschreeuw de troep aanmoedigde welke de dyryth bevocht. Deze vreemde wezens vertoonden veel overeenkomst met de Afrikaanse negers. Hun huid was zwart en de kenmerken van hun lichaamsbouw waren verwant aan het meest primitieve negertype. Behalve een vluchtend voorhoofd, zeer lange ledematen en de grote teen in tegenstelling met de andere tenen, hadden zij daarenboven een lange staart waarvan zij zich evengoed als van hun ledematen bedienden om zich op de bomen in evenwicht te houden en er op voort te lopen. Ik was nu weer te been geraakt,

maar zodoende had ik mijn aanwezigheid verraden aan de bende wolven die de dyryth bestookten. Reeds kwamen verscheidene grote honden op mij toestormen. Er bleef mij slechts één redmiddel over: zo snel mogelijk naar het woud te rennen en mij op een boom te verschuilen. Wel liep ik gevaar de vreemde wezens te ontmoeten die ik bemerkt had, maar het gevaar dat mij aldus bedreigde was ongetwijfeld kleiner dan het doodsgevaar deze ontketende bende te trotseren.

Eerst meende ik dat ik een ver verwijderde boom zou kunnen bereiken hebben, maar mijn achtervolgers zaten mij reeds dicht op de hielen en kwamen van seconde tot seconde dichterbij. Opeens liet een van de zonderlinge wezens die in de bomen zaten zich voorover vallen, waarbij hij slechts weerhouden werd door zijn lange staart die rondom een tak gewonden was; hij greep mij onder de oksels en hief mij op. Zijn makkers kwamen aanstonds aangelopen om mij met nieuwsgierigheid te onderzoeken en barstten af en toe in een heldere schaterlach uit. Hun tanden waren groot en spierwit en hun hoektanden waren zelfs zodanig ontwikkeld dat zij tussen hun lippen uitstaken als zij de mond sloten.

Een kortstondig onderzoek liet hun toe te zien dat mijn klederen geen deel uitmaakten van mijn lichaam; vervolgens amuseerden zij zich met ze onder daverend gelach stuk voor stuk van mijn lijf te trekken. Daarna poogden zij zich met de lappen te tooien, maar dit werkje was al te ingewikkeld voor hun bekrompen verstand en al spoedig gaven zij het op.

Ik trachtte echter de gestalte op het oog te krijgen van Perry, wiens schuilplaats zich vlak bij de mijne bevond. Ik was maar al te zeer beducht dat hem een ongeluk overkomen was, want ik had goed zijn naam te roepen, geen enkele stem antwoordde mij. Beu van met mijn klederen te spelen, vatten twee van mijn zonderlinge gezellen mij elk bij een arm en begonnen zich met een schrikwekkende snelheid dwars door de hoge takken der bomen te verplaatsen. Nog op heden overkomt het mij dat ik in mijn nachtmerries deze angstwekkende ogenblikken herleef. Als eekhoortjes sprongen deze vreemde schepsels van boom tot boom en ik bemerkte heel ver onder mij de grond waarop ik ieder ogenblik dreigde te pletter te vallen. En terwijl deze ijzingwekkende vliegtocht voortduurde, bestormden duizenden verwarde gedachten mijn geest. Welke waren bedoelingen van hen die mij gevangen hadden genomen? Waren het de bewoners van de wereld waarin ik geboren was.... waarin ik geleefd had?

Onmogelijk!

En toch was ik er zeker van dat ik de aarde niet verlaten had. Wat al tegenstellingen, wat al onoplosbare problemen! Ik voelde mij ontzettend vermoeid. Ik slaakte een zucht en gaf de strijd op.

DERDE HOOFDSTUK

ANDERE MEESTERS

Op die wijze legden wij verscheidene mijlen af dwars door het duistere en onrustwekkende woud alvorens wij een soort van dorp bereikten dat in de kruinen der bomen gebouwd was.

Zodra wij in de nabijheid er van kwamen begonnen mijn gezellen snijdende kreten uit te stoten. Ongetwijfeld was dit een signaal want een ogenblik later werden wij omringd door een menigte schepsels die in alle opzichten geleken op hen die mij hadden gevangen.

Ik moest mij de onaangename nieuwsgierigheid laten welgevalen van de nieuw aangekomenen die mij betastten, omdraaiden en mij wel eens kneusden terwijl zij onophoudend snaterden.

Zij handelden aldus zonder boos opzet, maar hun belangstelling voor mij uitte zich soms op een al te pijnlijke manier.

Een poosje later trokken zij mij mee naar hun dorp dat bestond uit een honderdtal primitieve hutten die gebouwd waren op de vorken van de dikste takken op meer dan tien meter boven de grond.

De hutten waren onder elkaar verbonden door een soort van bruggetjes waarvan ik bij de eerste blik het nut niet kon inzien. Dit bleek mij slechts enige tijd later toen ik de dieren zag die half tot huisdieren gemaakt waren en bij de bewoners van het dorp verbleven. Zij bezaten ganse groepen van de geweldige honden die ik de dyryth had zien aanvallen, evenals verschillende andere zoogdieren die vrij goed op geiten geleken en die zij fokten omwille van de melk die ze hun verschaften.

Men bracht mij naar een hut waarin een diepe duisternis heerste. Nauwelijks had ik de drempel overschreden of een vertrouwde stem klonk mij in het oor:

- Perry, riep ik uit, mijn oude Perry! U bent behouden!... God zij geloofd!

- David, antwoordde hij even verbluft als ik zelf. Hoe bent u er in geslaagd u te redden?

Hij had mij zien vluchten voor de stormloop van de dyryth. Hij

had mij zien vallen terwijl mijn geduchte tegenstander op mij losstormde. Op dat ogenblik was hij door de mensapen verrast en gevangen genomen.

- Ik vraag mij af wat deze zonderlinge wezens met ons van plan zijn, sprak ik na enkele ogenblikken. Zij zien er mij niet erg wild uit.

Ik zweeg een korte wijl; daarna hernam ik:

- Toen wij verrast werden door dit soort van levende locomotieven en wij er bijna het leven bij inschoten, maakte u aanstalten om mij te vertellen op welke plaats wij ons bevonden. Weet u het werkelijk?

- Ja, David, ik weet het. Ik weet dat wij een opzienbarende ontdekking gedaan hebben. Wij zijn dwars door de vaste aardkorst gedrongen die ons van de inwendige wereld scheidde.

- Dat is dwaasheid, Perry.

- Geenszins. Gedurende bijna 400 km. heeft ons ontginningstoestel, zijn weg voortgezet tot hij het zwaartepunt van de aardkorst bereikte. Van dat ogenblik af — juist op de minuut waarop onze zetels omgekanteld zijn — hielden wij op te dalen om op te stijgen naar de oppervlakte van de inwendige wereld waar wij ons nu bevinden. De ongewone planten- en dierenwereld die ons omringt is dus niet voldoende om u te overtuigen? Geloof u dan dat de horizon een ongebruikelijk uitzicht zou vertonen indien wij op dit ogenblik niet in de binnenste oppervlakte van een sfeer waren?

- En de zon dan, Perry? Hoe kan haar licht door de aardkorst dringen en zich tot hier verspreiden?

- Doodgewoon omdat de zon die wij aanschouwen niet de echte zon is. Bekijk haar, u zult zien dat ze niet bewogen heeft sinds het ogenblik waarop wij haar voor het eerst gezien hebben. En toch zijn er reeds verscheidene uren verlopen. De verklaring van dit verschijnsel is tamelijk eenvoudig. Vroeger was de aarde een deel van een nevelvlek. Zij is afgekoeld en bij het verkoelen is haar omvang verminderd. Op de duur vormde zich aan de buitenkant een harde korst terwijl de binnenzijde nog steeds in smeltende toestand was en een geweldige ontwikkeling van gassen voortbracht. Wat gebeurde er terwijl het afkoelingsproces vorderde? De middelpuntvliedende kracht slingerde al de delen van de centrale nevelvlek die aan het verharden waren naar de in wording zijnde korst. Weldra bleef er in het middelpunt der aarde nog slechts een bolvormige massa van witgloeiend gas over die zweefde te midden van een ontzaglijk grote holte, gevormd door de

inkrimping van de lichamen waarvan de temperatuur daalde. De aantrekking van de vaste aardkorst oefende zich eveneens langs alle zijden op haar uit en zo bleef de witgloeiende en lichtgevende massa juist in het midden van de holle bol. Wat er op heden nog van overblijft vormt de pseudo-zon die u op dit ogenblik ziet en die eeuwig haar brandende en onbeweeglijke stralen op de oppervlakte van de inwendige wereld schiet. Lange tijd nadat de buitenste oppervlakte van de aarde was afgekoeld, zal ook hier de temperatuur genoegzaam gedaald zijn om de verschijning van plantaardig en dierlijk leven mogelijk te maken. Daar echter de omgeving ongeveer dezelfde was als op onze wereld, nam het leven hier bijna gelijkaardige vormen aan. Neem bijvoorbeeld het monster dat ons aanviel. Is het niet een preciese weergave van de megatherium uit het jongste plioceen waarvan men in Zuid-Amerika het versteende geraamte heeft teruggevonden?

- Maar de mensapen: de aardkunde kent hun bestaan niet.

Wie weet? Misschien maken zij tussen de aap en de mens die ontbrekende schakel uit waarvan de sporen volkomen verloren gingen tijdens de ontelbare rampen die de oppervlakte van de aardbol geteisterd hebben. Wellicht vormen zij een soort waarvan de ontwikkeling een lichte afwijking heeft ondergaan. Beide veronderstellingen zijn zeer goed mogelijk

Op dit ogenblik werd ons gesprek onderbroken door de onverwachte verschijning van verscheidene mensapen. Perry boog zich naar mij toe.

- Niet erg geëvolueerd die kerels...

- In ieder geval genoeg om ons een lelijke poets te bakken. Wat denkt u dat ze niet ons gaan aanvagen?

Het duurde niet lang alvorens de gebeurtenissen mij het antwoord op die vraag verstrekken. Wij werden beiden meegenomen in de krachtige armen van twee mensapen die met ons een ijzingwekkende tocht begonnen als die welke onze aankomst in het luchtdorp was voorafgegaan. Twee maal gleden de primitieve wezens die mij ondersteunden op een tak uit en konden slechts een dodelijke val op de grond vermijden door middel van hun sterke en soepele staart die hun toeliet zich overeind te houden. Dergelijke voorvalletjes schenen hun echter zo natuurlijk als bij ons het feit dat wij tegen een steen stoten. Zij lokten slechts een heldere lach bij hen uit en beletten hen geenszins mij stevig vast te houden. Ik zou onmogelijk kunnen zeggen hoe lang die vreemde tocht duurde. Ik begon mij reeds vaag rekenschap te geven van een feit dat zich later aan mij zou opdringen, namelijk

dat de tijd ophoudt te bestaan zodra men over geen enkel middel meer geschikt om hem te meten. De mensapen hadden ons onze horloges afgenomen en het hemellichaam dat ons verlichtte bleef eeuwig onbeweeglijk. Reeds viel het mij moeilijk de tijd te schatten die verstreken was sedert onze aankomst in deze zonderlinge wereld. Alleen een geheim instinct waarschuwde mij dat het reeds verscheidene uren moesten zijn. Plotseling overschreden wij de zoom van het woud en wij kwamen op een uitgestrekte vlakte waarop enkele steile heuvelen, met rotsen bezaaid, zich op enkele afstand verhieven. Daarheen was het dat de mensapen ons leidden.

Een nauwe bergpas gaf toegang tot een soort van circus van beperkte afmetingen. Op dit ogenblik begrepen wij dat onze toestand hopeloos was. Wij waren veroordeeld om te sterven, te oordelen naar de plotseling dreigend geworden houding van de mensapen. Een woeste harteloosheid stond nu op hun dierlijke gezichten te lezen. Men dreef ons naar het midden van het amfitheater terwijl de stam een grote kring om ons heen vormde. Vervolgens haalde men een geweldige hond — waarin Perry een hyaenodon herkende — die men op ons losliet.

Het dier waarmede wij zouden af te rekenen hebben was zeker zo groot als een kalf. Zijn korte en stevige poten wezen op een ongewone kracht en zijn reusachtige kaken verrieden zijn woestheid.

Langzaam kwam hij op ons toe terwijl een gegrom van razernij zijn hanglippen oplichtte en ons zijn vreselijke tanden liet zien. Instinctmatig bukte ik mij om een steen op te rapen. Onze tegenstander moest de betekenis van mijn gebaar begrepen hebben, want in plaats van recht op ons toe te stormen, begon hij in kringen rondom ons te lopen. De mensapen spanden zich daarenboven in om het tot de aanval op te hitsen door oorverdovende kreten te slaken. In het college had ik een benijdenswaardige faam van base-ballspeler verworven en mijn behendigheid, mijn kracht en mijn koelbloedigheid om de bal naar het juiste punt te werpen dat ik bereiken wilde hadden mij honderd maal lof doen verwerven.

Nu kwam het er voor mij op aan die handigheid en die koelbloedigheid in mijn voordeel te gebruiken. Waarschijnlijk was ik nooit zo koelbloedig geweest.

Al de spieren van mijn lichaam trokken zich samen, al mijn wilskracht richtte zich naar het doel. De steen trof de hyaenodon juist op de snuit en deed hem huilend van pijn op de grond rollen.

Op hetzelfde ogenblik ging bij de toeschouwers van dit gevecht een vreesaanjagend gehuil op. Enkele seconden lang meende ik dat de nederlaag van hun kampioen hiervan de oorzaak was, doch weldra merkte ik dat ik mij vergist had. Op de top van de omliggende heuvels, achter de mensapen, was een menigte wezens verschenen die, door de dikke vacht welke hen bedekte, vrij goed op gorilla's leken. Ieder van hen droeg een werpspies, een plumpe bijl en een ovaal schild. Zonder enige aandacht aan ons te schenken, begonnen de nieuw aangekomenen een aanval tegen de mensapen die weldra tot de laatste verdwenen waren. Eerst daarna kwamen zij op ons toe en een van hen, die wel de aanvoerder scheen, beval zijn gezellen zich van ons meester te maken.

Aldus verlieten wij het rotsachtige circus en in de vlakte bemerkte wij een lange karavaan van mannen en vrouwen die in alle opzichten op ons geleken. Dit gezicht vervulde mij met zoveel vreugde dat ik mijzelf geweld moest aandoen om een triomfkreet te onderdrukken. De wezens die ik daar zag waren mensen zoals ik en hun aanblik vertoonde niet dit afschuwelijk of grotesk karakter dat de andere schepsels kenmerkte.

Helaas, toen wij naderbij kwamen liepen wij een wrede ontgoocheling op! De ongelukkigen waren allen bij de hals aan elkaar vastgekleuisterd en de krijgers met het uitzicht van gorilla's die hen omringden waren niets anders dan hun bewakers.

Perry en ik werden trouwens zonder verdere plichtplegingen in de rij der gevangenen ingeschakeld waarna de karavaan haar weg voortzette. En weldra bood de eentonigheid van die afmattende beproeving ons ruimschoots de gelegenheid onze totale uitputting te voelen. Al te lang reeds leefden wij « op onze zenuwen » en de behoefte aan slaap begon ons te drukken. En toch moesten wij steeds voort op straf van in ons vlees de punt van de speer van een of andere bewaker te voelen.

Onze gezellen behoorden tot een wonderschoon ras. De mannen waren groot, gespierd en droegen een baard en lang haar. De vrouwen waren bevalliger en slanker en hadden een lange zwarte haardos. Hun gelaatstrekken waren harmonisch en de strengste criticus van de aardoppervlakte zou hun aantrekkelijkheid niet hebben kunnen loochenen. Ik merkte dat zij noch sieraden noch juwelen droegen want — zoals ik later vernam — waren ze hun ontnomen door degenen die hen hadden gevangen genomen.

De kleding der vrouwen bestond uit een lange tuniek uit dierenhuid die veel gelijkenis vertoonde met de huid van een luipaard. Aan de voeten droegen zij lederen sandalen. Wat de mannen betreft, zij waren gekleed met een gordel gemaakt uit de huid van wilde dieren. Van onze bewakers heb ik gezegd dat zij vrij veel gelijkenis boden met gorilla's hoewel zij misschien iets minder sterk waren... maar zij zagen er daarom niet minder vreselijk uit. Gans hun lichaam was met ruwe en dichte haren bedekt en de uitdrukking van hun gezicht had iets brutaals en bekrompens, dat mij vrij goed de trekken te binnen riep van de grote mensapen waarvan ik in de musea de opgezette omhulsels gezien had. Doch in weerwil van hun brutaal uitzicht waren het wel degelijk mensen — iedere vergissing was uitgesloten. Als klederen droegen zij een lange lijnwaden tuniek die hun tot de knieën reikte, hun sandalen waren gemaakt van dik en hard leder, afkomstig van een of ander reusachtig monster uit deze inwendige wereld. Aan de armen en benen tooiden zij zich met talrijke metalen ringen waarvan de meeste van zilver waren. Onderweg praatten zij onder elkaar in een taal die — ik had het spoedig opgemerkt — merkkelijk verschilde van die welke onze lotgenoten spraken. En wanneer zij zich tot deze laatsten richtten namen zij hun toevlucht tot een derde dialect, een verbasterde

volkstaal die wel enige gelijkenis vertoonde met het koeterwaals dat de Chinese koelies gebruiken.

Hoelang duurde onze reis? Ik heb er geen flauw benul van. Wij konden onmogelijk de tijd schatten in die wereld waar de tijd niet meer bestaat. Sinds wij gevangen genomen waren was de zon voortdurend aan het zenith blijven staan.

Misschien gingen wij maanden lang... Misschien enkele uren... ik zou het niet kunnen zeggen. Want sedert ik weet dat er tien jaren verlopen zijn sedert het ogenblik waarop wij de oppervlakte der aarde verlieten, ben ik geneigd te geloven dat de tijd slechts bestaat in het bekrompen brein der mensen.

VIERDE HOOFDSTUK

PRINSES DIANA

Telkens als wij enkele uren rust mochten nemen, trokken wij er een aanzienlijk voordeel uit. Wanneer onze bewakers ons uit onze slaap wekten, voelden wij ons fris en monter. Wij verslonden toen de maaltijd van gezouten vlees waarop wij recht hadden en vol nieuwe wilskracht richtten wij trots het hoofd op om onze tocht voort te zetten. Aldus was ten minste mijn houding, want de ongelukkige Perry, die op aarde steeds een hekel had aan het marcheren, paste zich moeilijker aan dit regiem aan en dikwijls was ik verplicht hem mijn arm te bieden om er op te steunen. Naarmate wij verder trokken, veranderde het uitzicht van het landschap en langzamerhand maakte de vlakke plaats voor een berggroep die voor het grootste deel uit reusachtige granietmassa's bestond.. Ook de plantengroei wijzigde zich, hoewel de tropische warmte welke ook in deze streek heerste nog steeds een weelderige flora liet gedijen. Herhaaldelijk moesten wij bergstromen met helder water oversteken die neervloeiden van de hoge, met sneeuw bedekte bergtoppen die wij boven ons ontwaarden en die door een onbeweeglijke wolkenmuur omgeven waren. Wij hadden reeds een voldoende kennis verworven van het dialect dat onze bewakers gebruikten evenals van de taal die onze gezellen in de gevangenschap spraken.

Vlak vóór mij was een jonge vrouw vastgeklonken en weldra kon ik mij over deze nabuurschap verheugen, want dank zij haar lessen zou ik snelle vorderingen maken in de taal der bewoners van de inwendige wereld. Zij heette Diana, prinses Diana, en behoorde tot de stam van Amoz die de hoge rotsachtige kusten

bewoont bij de grote zee Darel Az.

- Waarom ben je hier? vroeg ik haar op zekere dag.

- Om Jubal met het boze gezicht te ontvluchten, antwoordde zij mij, alsof die verklaring mij had moeten volstaan.

- En wie is Jubal met het boze gezicht?... Waarom ben je voor hem gevlucht?

- Begrijp je dat niet? Omdat hij mij tot vrouw wilde maken.

Niettegenstaande al mijn inspanningen scheen zij niet te begrijpen dat ik uit een andere wereld dan zij afkomstig kon zijn. Ten einde raad bracht ik het gesprek terug op Jubal met het boze gezicht.

- Op zekere dag bleef Jubal bij het huis van mijn vader staan. Op de stoep legde hij een getuigenis neer van zijn dapperheid: de afgesneden kop van een enorme tandor. Dat betekende dat hij mij tot vrouw wenste en dat niemand mij aan hem mocht betwisten. Sinds mijn vader door een razende sadok gewond werd, kon hij zich niet meer van zijn rechterarm bedienen en mijn broeder Dacor de Sterke had sedert lang ons dorp voor het land van Sari verlaten. Daar niemand mij beschermen kon, gaf ik er de voorkeur aan te vluchten om aan Jubal te ontsnappen en ik zocht een toevlucht in de bergen. Daar werd ik door de Sagoths ontdekt en gevangen genomen.

- En wat zullen zij nu met jou aanvangen? Of liever wat zullen zij met ons aanvangen?

Zij keek mij ongelovig aan.

- Ik zal ten slotte toch moeten aannemen dat je uit een andere wereld komt, mompelde zij, want iedereen weet hier dat de Sagoths de slaven zijn van de Mahars, die zich de onbetwistbare meesters van Pellucidar, onze wereld, verklaren. Weet jij dan werkelijk niets af van het bestaan der Mahars?

Hoewel het mij moeite kostte haar minachting te trotseren door mijn onwetendheid te bekennen, was ik toch gedwongen haar te verklaren dat zelfs de naam van de machtige Mahars mij volkomen onbekend was. Zij scheen erg verwonderd maar deed haar best om mij in te lichten. Zonder veel resultaat echter, en ik kon slechts een uiterst klein gedeelte van haar uiteenzettingen begrijpen daar zij bij haar beschrijving van de Mahars vooral gebruik maakte van vergelijkingen en mij vertelde dat zij in sommige opzichten geleken op thipdars en in andere opzichten op schepsels zonder haar, die lidi genoemd werden. Ten slotte begreep ik toch dat de Mahars afzichtelijke wezens waren met grote vleugels en zwempoten, die in ware onderaardse steden

leefden en bovendien zeer lang op de bodem van het water konden blijven en doorgingen voor schepsels met veel verstand en boosaardigheid. De Sagoths waren tegelijk hun soldaten en hun slaven. Zij moesten al de handenarbeid verrichten. De Mahars maakten het hoofd, het brein, van de inwendige wereld uit en weldra voelde ik een levendig verlangen om met die hogere wereld kennis te maken. Tegelijk met mij had ook Perry de taal van onze medegevangenen geleerd. Soms, wanneer wij even halt hielden, kwam hij bij ons, evenals Ghak en Chevelu die juist vóór Diana geketend gingen. De man die vóór hen ging heette Hooja de Geslepene. Hij kwam zich bijwijken bij ons voegen en putte zich uit in attenties en vriendelijkheden aan het adres van Diana, zonder dat het jonge meisje een ogenblik haar totale onverschilligheid te zijnen opzichte liet varen. Prinses Diana was werkelijk een stralend wezen. Het was gemakkelijk te zien dat zij zich beschouwde als zijnde van een oneindig betere natuur dan de massa der gevangenen. Zij stemde er in toe met mij te spreken, evenals met Perry en met Ghak de Zwijger, omdat wij haar met voorkomendheid behandelden, maar zij wendde zich stelselmatig af van Hooja de Geslepene en weigerde steeds naar hem te luisteren, wat hem in een razende gramschap deed ontsteken. Op een gegeven ogenblik poogde hij zelfs van een der Sagoths te bekomen dat men het jonge meisje naast hem zou ketenen, maar de Sagoth diende hem van antwoord door hem de steel van zijn lans in de zijde te stoten. Wij bleven dus zoals wij waren, tot wij het doel van onze reis, Phutra, de stad der Mahars, bereikt hadden. Nadat wij over een hoge berg waren getrokken, gingen wij langs de oever van een zee, op welker oppervlakte men duizenden vreemde en schrikwekkende monsters bemerkte. Het waren voor het merendeel reusachtige kruipdieren met een bovenmatig lange hals waarboven een afschuwelijke platte kop uitstak die eindigde in vreselijke kaaksbeenderen.

Perry verklaarde mij dat deze monsters een verbluffende gelijkenis vertoonden met de plesiosaurussen van Lias. Bovendien kon men er ook zien die langzaam op de rimpelende golven van de zee dreven. Diana nam het trouwens op zich, mij inlichtingen over deze kolossale dierenwereld te verstrekken. De grote kruipdieren werden tandorazen of zeetandors geheten.

Soms doken uit de afgronden andere reusachtige kruipdieren op die een gevecht op leven en dood met de tandorazen aangingen. Het waren de ardyrythen of zeedyrythen waarin Perry zonder aarzelen een variëteit van de ichthyosaurus herkende. Men kan zich een tamelijk goed idee van hun uitzicht vormen door zich een walvis in te denken met de kop en de Muil van een alligator. Ik was sedert lang mijn geringe kennissen vergeten die ik, tijdens mijn studiejaren, van de aardkunde en de paleontologie had verworven bij het bekijken van de afbeeldingen die de monsterachtige antidiluviaanse dieren voorstelden, wedersamengesteld naar de opgravingen van fossielen. Ik was overigens vrijwel van mening dat de eerste de beste, op voorwaarde dat hij over een flinke dosis verbeelding beschikte, uitgaande van een stuk been, al de verschrikkelijke monsters kon reconstrueren en beschrijven die hij zich maar inbeelden kon en zich aldus voor een verdienstelijk paleontoloog laten doorgaan.

Maar vandaag, toen ik die schrikwekkende schepselen, die duivelse gedachten, snuivend, grommend, huilend in eindeloze gevechten boven de spiegellende oppervlakte van de zee zag oprijzen, was ik wel gedwongen te erkennen dat het ongelooflijke genie van de natuur de gewaagste ongerijmdheden van de

menselijke verbeelding verre overtreft.

Wat Perry betreft, hij kon er gewoon geen kop aan krijgen, om de woorden te gebruiken waarvan hij zich bediende om mij zijn gevoelens uit te drukken.

- David, mompelde hij, terwijl wij langs de oever van die schrikwekkende oceaan voortschreden. David, ik heb de aardkunde onderwezen en ik verbeeldde mij werkelijk dat ik geloofde wat ik onderwees. Welnu, vandaag zie ik in dat ik mij vergistte: het is onmogelijk dergelijke dingen te geloven als men ze niet met eigen ogen gezien heeft. Wij aanvaarden sommige theorieën uit gewoonte, uit sleur en ook omdat wij over geen enkel middel beschikken om ze aan de waarheid te toetsen. Ons geloof is echter niets anders dan een illusie. Als u er ooit in slaagt weer de oppervlakte der aarde te bereiken, zult u kunnen vaststellen dat de geologen en de paleontologen de eersten zullen zijn om u als een leugenaar uit te schelden wanneer u zult bevestigen dat de monsters die zij beschrijven werkelijk bestaan hebben. Deze apocalyptische wezens zijn ten slotte voor hen de bewoners van een ingebeelde wereld. Jammer!

Bij het volgende oponthoud slaagde Hooja er in zich gedeeltelijk van zijn ketens te ontdoen en tot bij de plaats te sluipen waar Diana zich bevond. Wij stonden op dit ogenblik naast het jonge meisje en toen ik haar met een echt vrouwelijk gebaar van ongeduld de opdringende kerel de rug zag toekeren, kon ik een glimlach niet onderdrukken. Maar deze glimlach was van korte duur, want het volgende ogenblik had Hooja Diana brutaal bij de arm gegrepen en trachtte haar naar zich toe te trekken.

Toentertijd was ik nog weinig vertrouwd met de zeden en gewoonten van Pellucidar, maar de uitdrukking van angst en smeking die ik in de prachtige ogen van het jonge meisje zag verschijnen, was mij voldoende om dadelijk mijn gedragslijn te bepalen. Ik deed zelfs geen moeite om de juiste bedoelingen van Hooja te achterhalen. Vooraleer hij de tijd vond zijn gebaar te voltooien, diende ik hem een rechtse opstopper toe die hem op de punt van de kin trof en hem bewusteloos op de grond deed neerstorten.

Een instemmend gemompel ging onmiddellijk op onder de gevangenen en zelfs onder de Sagoths die bij dit kleine drama aanwezig geweest waren. Een weinig later zou ik trouwens vernemen dat hun bewondering niet zozeer was opgewekt door het ridderlijk gebaar dat ik gedaan had door Diana ter hulp te snellen, maar enkel en alleen door de rechtstreekse en afdoende

en voor hen totaal ongewone manier waarop ik de overwinning op Hooja had behaald. Wat het jonge meisje betreft, haar gelaat had eerst de levendigste verbazing uitgedrukt, daarna had een bevallig rood haar wangen gekleurd en had zij het hoofd half afgewend.

Een poosje bleef zij aldus zwijgend staan. Opeens vermande zij zich en keerde zij mij zo driftig de rug toe als zij het daareven bij Hooja gedaan had.

Dit gebaar bracht talrijke gevangenen aan het lachen en ik zag een spottende glimp oplichten in de blikken van Ghak die mij met verstomming aankeek. De bloes op het gezicht van Diana had plotseling plaats gemaakt voor een dodelijke bleekheid.

Aanstands na dit voorval begaven wij ons opnieuw op weg. Ik besepte zeer goed dat mijn handelwijze prinses Diana ten hoogste vergramd had, doch in weerwil van mijn herhaaldelijk aandringen slaagde ik er niet in ook maar de geringste opheldering van haar te bekomen wat betreft de aard van de belediging die ik haar onvrijwillig had aangedaan. Zij weigerde hardnekkig naar mij te luisteren en al spoedig kwam ik tot de bevinding dat het gemakkelijker zou geweest zijn een sfinx te vermurwen dan haar haar misprijzende onverschilligheid te doen opgeven. Ten slotte vermeesterde mij een dwaze ijdelheid en van toen af vertikte ik het, haar nog het woord toe te richten, aldus brutaal een einde stellend aan een vertrouwelijke omgang die, zonder dat ik er mij rekenschap van gaf, mij stilaan onontbeerlijk geworden was. In het vervolg beperkte ik mij er toe met Perry te praten. Hooja hield zich op voorzichtige afstand van Diana en waagde zich niet meer in het bereik van mijn vuisten.

En steeds verder ging de reis, eentonig, eindeloos. Het was nu een ware nachtmerrie, want mettertijd bemerkte ik dat de vriendschap van Diana mij voortdurend meer ontbrak. Doch naarmate ik van dit gevoel bewust werd, stak ook mijn domme ijdelheid hoger de kop op en verbood mij met meer klem een nieuwe poging tot toenadering bij het jonge meisje te beproeven. Bovendien verzette mijn eigenliefde van twintigjarige er zich tegen, Ghak een verklaring te vragen van Diana's gedrag, verklaring die hij mij ongetwijfeld had kunnen geven en die mij waarschijnlijk zou toegelaten hebben dit belachelijk misverstand te verdrijven. Onderweg of tijdens de rustpozen weigerde Diana stelselmatig van mijn aanwezigheid enige notitie te nemen. Wanneer haar ogen toevallig op mij rustten, was hun glans noch levendiger noch doffer dan wanneer zij een rots of een boom zouden bekeken hebben. Op de duur werd die onverschilligheid een zo bittere

kwelling voor mij, dat ik besloot ieder gevoel van ijdelheid op te geven en een laatste poging te wagen om van Diana een openhartige verklaring te bekomen, die een einde zou stellen aan het misverstand dat ons scheidde. Na talrijke aarzelingen, besloot ik van het volgende oponthoud gebruik te maken om die stap te doen.

Wij waren op dat ogenblik in de nabijheid van een hoge bergketen gekomen, maar in plaats van ons op de wegen te begeven die zich langs de flanken der bergwanden naar de hoge toppen slingerden, gingen wij ditmaal een soort van natuurlijke tunnel binnen waarin duizend gangen elkander kruisten, een echte doolhof, zo duister als de onderwereld.

Onze bewakers hadden geen enkele toorts noch enig ander verlichtingsmiddel. Sinds onze aankomst in deze vreemde wereld hadden wij trouwens nooit een spoor van een kunstmatig licht gezien.

In dit land dat eeuwig door de klaarte van de zon verlicht werd, hadden de bewoners het niet nodig hun toevlucht te nemen tot een lamp of tot een brandende pit. Ik beken echter dat ik tamelijk verwonderd was toen ik vaststelde, dat zij over geen enkel middel beschikten om de onderaardse kronkelpaden te verlichten waarlangs wij nu voortschreden.

Wij kwamen al kruipend vooruit in een belachelijk traag tempo. De voorhoede van onze karavaan werd gevormd door een groep Sagoths die onophoudelijk een vrij zonderlinge melopee zongen, onderbroken door schorre uitroepen die — ik gaf er mij al spoedig rekenschap van — ons de gevaarlijke doorgangen en de moeilijk te overwinnen hinderpalen moesten aanwijzen.

Onze rustpozen werden steeds veelvuldiger, maar ik aarzelde er gebruik van te maken om te trachten nog eens met Diana te praten, daar ik er vóór alles aan hield haar gelaatstrekken te onderscheiden om haar reacties te raden bij het horen van de verontschuldigen die ik mij voorstelde haar aan te bieden. Na een eindeloze tocht door de duizend dwaalwegen van de tunnel ontwaarden wij eindelijk een zwakke klaarte vóór ons. De klaarte groeide aan en weldra waren wij de tunnel uit en baadden wij opnieuw in de verblindende klaarte van de eeuwigdurende middagzon. Maar die klaarte liet mij opeens een feit ontdekken dat mij met angst vervulde: Diana was verdwenen en met haar een half dozijn gevangenen. Ook onze bewakers hadden deze verdwijning opgemerkt en hun woede kende geen perken meer. Hun woeste gezichten waren misvormd door grimassen van een

waarlijk duivelse razernij en zij hielden niet op elkaar te beledigen; eenieder beschuldigde zijn buurman dat hij door zijn nalatigheid de vlucht van de gevangenen mogelijk had gemaakt. Vervolgens keerde hun gramschap zich tegen ons en zij begonnen ons wild te slaan. Waarschijnlijk zouden zij ons tot de laatste man vermoord hebben indien hun aanvoerder het hun niet belet had. Nooit in mijn leven had ik zulk een uitbarsting van dierlijke woestheid bijgewoond en ik was gelukkig dat de vlucht van Diana het jonge meisje dit weerzinwekkend schouwspel bespaard had.

Van de twaalf gevangenen die vroeger vóór mij geboeid waren, was één op de twee er in geslaagd te ontluchten. Diana was ontlucht, Hooja was ontlucht, maar Ghak bleef gevangen. Wat betekende dat? Hoe was deze stoutmoedige ontvluchting verwezenlijkt?

De aanvoerder der Sagoths stelde een onderzoek in dat hem toeliet zich rekenschap te geven dat de grote knoop, die de halsters van de gevangenen met elkaar verbond, op een uiterst handige manier was losgemaakt.

- Dat heeft Hooja de Geslepene gedaan, fluisterde Ghak mij in het oor.

Ghak was nu mijn buurman aan de ketting geworden. Hij hield even op om mij een zonderlinge blik toe te werpen daarna hernam hij:

- Hij heeft haar meegenomen, die jij verachtte.

Ik sneed hem plotseling het woord af.

- Die ik verachtte? Ik begrijp je niet. Wat wil je zeggen?

Hij antwoordde mij niet onmiddellijk maar keek mij enkele seconden aan met al de kentekens van de diepste verbazing.

- Ik geloofde je niet toen je mij verzekerde dat je uit een andere wereld komt, sprak hij tenslotte langzaam, maar je onwetendheid betreffende de gewoonten van Pellucidar is zo groot dat ik eindelijk toch zal moeten geloven. Is het werkelijk waar dat je niet vermoedt aan welke belediging je jezelf schuldig hebt gemaakt ten overstaan van prinses Diana?

- Ik geef je mijn woord dat ik het volstrekt niet weet.

- Wel, dan zal ik het je uitleggen... Wanneer een bewoner van Pellucidar zich als jij tot kampioen van een jong meisje opwerpt, verkrijgt hij dadelijk rechten op haar. Jouw gebaar verplicht voortaan Diana zich als je verloofde te beschouwen. Jammer genoeg heb je je tegenover haar op een vreemde, onbegrijpelijke manier gedragen. Indien je, na haar van Hooja verlost te hebben, haar genaderd was om haar hand te nemen, zou je haar aldus je

verlangen hebben uitgedrukt haar tot vrouw te nemen. Indien je integendeel je hand boven haar hoofd had opgeheven en ze daarna had laten vallen, zou je houding betekend hebben dat je haar van iedere verplichting jegens jou ontsloeg. Je hebt echter geen enkel van deze twee gebaren gemaakt en je hebt haar aldus de vreselijkste smaad aangedaan die een man een vrouw kan aandoen. Voortaan is ze je slavin en niemand kan aanspraak maken op haar hand, als hij je niet eerst in een tweegevecht heeft verslagen.

Op dit ogenblik onderbrak ik hem.

- Ik wist dit alles niet Ghak. Voor niets ter wereld had ik prinses Diana willen beledigen. Ik wil niet dat zij mijn slavin is. Ik wil niet dat zij mijn vr...

Opeens zweeg ik. Het lieflijke beeld van het jonge meisje verscheen plotseling vóór mijn geest en eensklaps drong het tot mij door dat ik noch openhartig noch loyaal jegens haar zou zijn indien ik verklaarde dat ik haar niet als levensgezellin zou willen. Tot nog toe had zij mij steeds als een zeer dierbare vriendin in een vreemde, vijandige, wrede wereld toegeschenen, maar plotseling was ik er van bewust geworden dat ik in het diepste van mijn gemoed voor haar een veel inniger gevoel dan eenvoudige vriendschap koesterde.

En Ghak moest in mijn blik iets als een weerglans van mijn gedachte gelezen hebben, want hij legde broederlijk zijn hand op mijn schouder.

- Man van een andere wereld, hernam hij, ik heb vertrouwen in jou. Ik geloof je. Je lippen kunnen liegen maar in je ogen ziet men de waarheid. Je hart heeft gesproken. Ik weet dat je niet de bedoeling had prinses Diana te beledigen.

Hij zweeg een poosje en ging dan verder:

Zij behoort niet tot mijn stam, maar haar moeder is mijn zuster. Diana weet het echter niet. Lang geleden voerden de krijgers van de stam van Amoz oorlog tegen ons en de koning van Amoz schaakte de dochter van koning Sari, mijn vader. Diana is dus een koningsdochter hoewel haar vader, niet meer bij machte te strijden sedert een Sadok hem voor goed gebrekkig maakte, door Jubal met het boze gezicht onttroond werd. En de doorluchtige afkomst van het jonge meisje maakt de belediging, waaraan je jezelf tegenover haar schuldig hebt gemaakt, oneindig zwaarder in de ogen van al onze gezellen. Dit zal ze je nooit kunnen vergeven.

- Maar Ghak, ik smeeek je, zeg mij of er geen middel is om mij in haar ogen vrij te kopen, om het onrecht te herstellen dat ik haar

heb aangedaan, om de schande uit te wissen waarmee ik haar onvrijwillig heb overladen?

- Indien je ooit weer in haar tegenwoordigheid komt, moet je alleen maar je hand boven haar hoofd opheffen en ze daarna laten vallen. Als je dat gebaar maakt in aanwezigheid van verscheidene vrije mannen, zal Diana voor goed bevrijd zijn van de vernederende slavernij waarin je haar gebracht hebt. Maar hoe zal je haar ooit terugvinden, jij die veroordeeld bent om je hele leven door te brengen in de duistere kelders van de onderaardse stad Phutra.

- Is er dan geen enkele mogelijkheid om te ontvluchten?

- Hooja de Geslepene is met verscheidene makkers ontvlucht, maar de gunstige omstandigheden die hij zich ten gunste gemaakt heeft, zullen zich niet meer voordoen. Wij zullen niet meer in de gelegenheid zijn langs een donkere weg te gaan alvorens Phutra te bereiken en als wij eenmaal in de stad van de Mahars zijn, is het voor altijd, want de Mahars zijn voorzichtig en schrander. En zelfs als je er in zou slagen Phutra te verlaten, hoe zou je het dan aan boord leggen om aan de thipdars te ontsnappen. Je zou spoedig ontdekt worden...

Hij huiverde en durfde zijn zin niet beëindigen. Vervolgens hernam hij met een bittere zucht:

- Neen, geloof mij, nooit zal je aan de Mahars kunnen ontsnappen.

Dit vooruitzicht was tamelijk ontmoedigend. Ik draaide mij om naar Perry om hem te vragen wat hij er van dacht, maar hij vergenoegde zich met de schouders op te halen en zonder mij te antwoorden ging hij voort met een gebed van eigen vinding dat hij sedert enkele ogenblikken prevelde. De vrije tijd die onze gevangenschap noodzakelijker wijze meebracht, lieten Perry alle mogelijke vrijheid om zich naar hartelust aan zijn geliefkoosde bezigheid te wijden en herhaaldelijk waren de Sagoths die ons bewaakten ons genaderd, benieuwd gemaakt door de volharding waarmee hij zonder verpozen die zonderlinge alleenspraak halffluid voortzette.

Juist draaide een der Sagoths zich naar Perry om en dit gebaar bracht mij plotseling op een idee. Alvorens Perry de tijd had het woord te nemen zegde ik haastig tot onze bewaker:

- Stoor hem vooral niet... Mijn gezelschap is een zeer heilig man in de wereld van waar wij komen. Op dit ogenblik onderhoudt hij zich met onzichtbare geesten. En als je hem stoort zullen zijn beschermgeesten op jou springen en je aan stukken trekken...

aldus.

Ik eindigde mijn zin met een snijdende kreet te slaken en mij zo onverhoeds vóór de voeten van de bewaker te werpen, dat hij rechtsomkeert maakte en zonder nog langer te wachten zijn biezen pakte.

Ik gaf er mij volkomen rekenschap van dat mijn gebaar zeer gewaagd was, maar ik was besloten alles te beproeven om voordeel te halen uit de onschuldige gewoonte van Perry. Het succes overtrof overigens mijn verwachtingen. Van dat ogenblik behandelden de Sagoths ons met eerbied en toen wij op onze bestemming waren aangekomen, vestigden zij de aandacht van hun meesters op ons als bijzondere wezens die met geheimzinnige machten begaafd waren.

Na dit voorval legden wij onze twee dagmarschen af en eindelijk bereikten wij de stad Phutra waarvan de ingang zich aan de aandacht van de voorbijgangers opdrong door twee reusachtige granieten torens waarin zich de majestatische trap bevond die naar de onderaardse stad leidde. Sagothtroepen betrokken op die plaats de wacht, evenals vóór de ongeveer honderd granieten torens die overal op de enorme vlakte verspreid stonden en waarin evenveel gangen uitmondten welke naar de onderaardse hoofdstad der Mahars voerden.

VIJFDE HOOFDSTUK

SLAVEN!

Bij het afdalen der treden van de monumentale trap die naar de hoofdlaan van Phutra leidde, kreeg ik de gelegenheid voor de eerste maal enkele staaltjes van het almachtige ras te aanschouwen. Mijns ondanks deinsde ik achteruit toen een dezer schepsels op ons toekwam om ons te bekijken. Ik geloof niet dat het mogelijk is zich een afzichtelijker schouwspel in te beelden. De Mahars zijn in werkelijkheid niets anders dan afschuwelijke kruipdieren van twee tot drie meter lang, met vervaarlijk grote en onrustbarende ogen. Hun lange en platte kop eindigt in een machtige nijptangbek met talrijke, scherpe hoektanden; hun lichaam kan best vergeleken worden met dat van een reusachtige hagedis en loopt uit in een lange staart bedekt met een dikke en ruwe schaal. Aan het uiteinde van hun korte poten kan men een embryo van een voet onderscheiden, waarvan de drie korte en wanstaltige tenen door een vlies verbonden zijn. Hun voorste ledematen zijn veel meer ontwikkeld. Zij dienen als aanhechtingspunt van grote, glanzende vleugels die langs hun ruggegraat vastgegroeid zijn.

Ik wierp een vluchtige blik in de richting van Perry, juist toen het akelige schepsel vóór hem stilhield om hem te bekijken. Mijn oude makker keek de Mahar met verstomming aan en toen het monster zich verwijderd had, keerde hij zich naar mij toe en mompelde:

- David, de Mahars zijn niets anders dan wat wij in de paleontologie de rhampharhynchus noemen, hoewel hun gestalte de grootste specimens die men ooit ontdekt heeft verre overtreft.

Volgens de fossielen heeft men er een aantal weer kunnen van samenstellen, maar de omvangrijkste waren beslist niet groter dan een gewone raaf. Terwijl wij onze weg door de hoofdlaan van Phutra voortzetten, konden wij duizenden van die vreemde wezens zien die kwamen en gingen bij het verrichten van hun dagelijkse bezigheden. Zij schenen overigens slechts weinig aandacht aan ons te schenken.

De stad Phutra is gebouwd volgens een regelmatig en harmonisch

plan dat getuigt, dat haar bouwmeesters een zeldzaam meesterschap in hun kunst bereikt hebben. Om de gebouwen op te trekken heeft men zich bediend van hardsteen met een zeer mooi uitzicht.

De verkeerswegen zijn breed en liggen alle op een gelijkvormige hoogte van ongeveer tien meter; hier en daar verbinden hoge schoorstenen de onderaardse stad met de oppervlakte van de grond; zij zijn voorzien van vernuftig geplaatste lenzen en schijnwerpers die de zonnestralen opvangen, hun glans verzachten en ze tevens verspreiden door de lanen van de stad welke anders altijd in een volledige duisternis zou gedompeld zijn. Deze schoorstenen dienen daarenboven als kolossale luchtpijpen. Perry, Ghak en ik werden binnengeleid in een groot huis dat ons een soort van openbaar gebouw toescheen. Daar vertelde een der Sagoths die ons begeleid hadden aan de Mahar-dignitaris die ons moest ontvangen de omstandigheden van onze gevangenneming.

De eigenaardigheid van het gesprek tussen deze twee personages bestond hierin dat geen van beiden, om zich verstaanbaar te maken, zich van de gesproken taal bediende. Zij gebruikten slechts een reeks zonderlinge tekens waarmee zij alles konden uitdrukken wat zij te zeggen hadden. Enige tijd later vernam ik dat de Mahars, die geen oren hebben, volstrekt geen gebruik kunnen maken van het gehoor. Zij kennen dus de gesproken taal niet. Toch kunnen zij onder elkaar van gedachten wisselen dank zij een soort van zesde zintuig dat uiterst fijn is en in staat, als men de beweringen van Perry moest geloven, de vierde dimensie te onderscheiden.

Doch wat dit laatste punt betreft, in weerwil van de herhaalde verklaringen van mijn oude makker, heb ik nooit goed begrepen wat hij zeggen wilde. Ik, voor mij, dacht dat het hier om een soort van telepathie ging, maar Perry deed mij opmerken dat mijn opvatting beslist verkeerd was, want de Mahars konden niet op afstand met elkaar praten. Het was hun bovendien onmogelijk met de Sagoths of met gelijk welke andere inwoner van Pellucidar te spreken als zij dezelfde methode aanwendden die zij onder elkaar gebruikten.

- Ik meen, herhaalde Perry, dat zij een middel gevonden hebben om hun gedachten in de vierde dimensie te werpen en ze aldus waarneembaar te maken voor het zesde zintuig van hun toehoorder. Schijnt het u nu ietwat duidelijk?

- Het schijnt mij volstrekt niet duidelijk, mijn waarde Perry, antwoordde ik rustig.

De oude ingenieur schudde verbitterd het hoofd en hervatte de bezigheid die een van onze nieuwe meesters ons had opgedragen: wij moesten een reusachtige verzameling documenten, die aan de Mahars toebehoorden, van het een gedeelte van het gebouw naar het andere overbrengen en ze vervolgens op speciaal daarvoor ingerichte planken rangschikken.

- Wij moeten ons in de stedelijke bibliotheek van Phutra bevinden schertste ik tot mijn gezel.

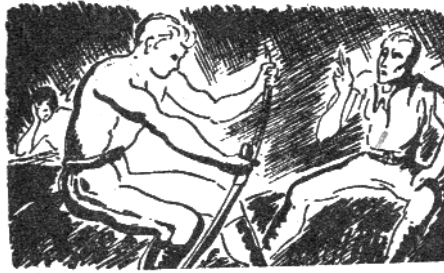
Deze antwoordde echter niet, verslonden als hij was in het onderzoek van het geschrift der Mahars.

Later zou hij er overigens in slagen het te ontcijferen, wat hem toeliet zich rekenschap te geven dat de documenten, waarvan men ons de behandeling had toevertrouwd, niets anders waren dan de zeer oude archieven van het veroveraarsras van Pellucidar. Mijn gedachten konden zich echter van prinses Diana niet losrukken. Natuurlijk voelde ik een zekere vreugde bij de gedachte dat haar vlucht haar had toegelaten aan de Mahars te ontsnappen, maar soms kon ik een rilling van angst niet bedwingen toen ik bedacht dat het groepje vluchtelingen waarvan zij deel uitmaakte misschien opnieuw gevat was of vermoord door de afdelingen Sagoths die hen achterna gezonden was. En bijwijlen vroeg ik mij af of het niet beter ware geweest dat het jonge meisje zich evenals wij onder de gevangenen in de onderaardse stad Phutra bevond dan in vrijheid, maar overgeleverd aan de willekeur van een verrader als Hooja de Geslepene.

Ghak, Perry en ik spraken dikwijls over de mogelijkheden om te ontvluchten, maar het algemeen oordeel dat alleen een mirakel ons aan de greep der Mahars kon ontrukken, was zo diep in de geest van mijn gezel vastgeankerd, dat wij werkelijk niet veel hoop konden koesteren.

Zijn houding was waarlijk die van een man die geduldig wacht op het mirakel dat alleen bij machte is hem aan zijn rampzalig lot te onttrekken.

Op mijn aanraden slaagde Perry er in zich enkele stukken oud ijzer aan te schaffen die vrij gemakkelijk konden omgevormd worden tot primitieve dolken. Wij deden deze gelukkige vondst in een der vertrekken die ons tot verblijf dienden.

Wij genoten inderdaad van een zeer grote vrijheid in het uitgestrekt gebouw dat men ons had aangewezen. Ook was het aantal slaven die belast waren alle slafelijke werken in Phutra te verrichten zo groot, dat niemand van ons zich er over beklagen kon met werk overlast te zijn. Tenslotte gaven onze meesters blijk van een zekere welwillendheid ten onzen opzichte.

Zorgvuldig verstopten wij onze wapens tussen de dierenhuiden die ons als bed dienden. Op dit ogenblik vatte Perry het gedacht op pijlen en bogen te maken, welke wapens aan de bewoners van Pellucidar onbekend leken. Vervolgens bespraken wij het probleem van de schilden, maar ik achtte het eenvoudiger ze te ontvreemden in de zaal der bewakers, die aan het gebouw paalde waarin wij ondergebracht waren.

Wij hadden ons ongeveer van alle noodzakelijke voorwerpen voor onze bescherming voorzien, toen de afdeling Sagoths die uitgezonden waren om de vluchtelingen van onze karavaan te achtervolgen, in de onderaardse stad terugkeerde. Vier der gevangenen waren opnieuw gevat en onder hen Hooja de Geslepene; Diana en twee van haar gezellen waren aan alle opsporingen kunnen ontsnappen.

Het toeval wilde dat Hooja aangeduid werd om een cel naast de onze te betrekken. Ghak bevond zich aldus in de gelegenheid zich met hem te onderhouden en hij vernam dat Diana in de tunnel verdwenen was onmiddellijk nadat zij zich in vrijheid had bevonden. Misschien was zij verdwaald in de onontwarbare doolhof der onderaardse gangen, misschien was zij van honger gestorven... daarover wist Hooja niet meer dan wij zelf.

De onwetendheid waarin ik verkeerde nopens het lot van het jonge meisje veroorzaakte mij hevige kwellingen. Naarmate de tijd verstreek, gaf ik mij voortdurend rekenschap dat het gevoel van tedere genegenheid dat ik voor haar koesterde al mijn andere neigingen overheerste. Als ik wakker was stond haar beeld mij altijd voor de geest en als ik sliep was haar bevallige gestalte het voorwerp van al mijn dromen. Meer dan ooit was ik besloten ten allen prijze te ontvluchten. Nadat ik enkele tijd het geheim van mijn bezorgdheid bewaard had, besloot ik eindelijk Perry in

vertrouwen te nemen.

- Perry, mijn waarde zei ik hem, als het moet, zal ik gans deze miniatuurwereld onderste boven keren, maar ik zal prinses Diana terugvinden en ik zal de belediging uitwissen die ik haar mijns ondanks heb aangedaan.

De oude man keek mij een ogenblik aan en haalde dan de schouders op:

- Miniatuurwereld! gromde hij. U weet niet goed wat u zegt, mijn jongen! Bekijk dit eens even!

Hij wees met de vinger naar een volledige kaart van Pellucidar die hij ontdekt had bij het nasnuffelen van de archieven die hij op de planken had moeten rangschikken.

- Kijk, ging hij verder, dit hier is een vasteland en dat is klaarblijkelijk een grote vloeibare uitgestrektheid. Welnu, let eens goed op de algemeene vorm van de overstroomde oppervlakten ten opzichte van elkaar. U zult land vinden waar op de aardoppervlakte de oceaan is. Deze betrekkelijk kleine vloeibare oppervlakten komen overeen met de vastelanden op de aardoppervlakte.

Nu dan, wij weten bij ondervinding dat de aardkorst ongeveer achthonderd kilometer dik is. In die omstandigheden moet de diameter van Pellucidar de 10,000 km. overschrijden, wat er op wijst dat haar oppervlakte tweehonderd miljoen vierkante kilometer bedraagt waarvan de twee derden vasteland vormen. Denk eens goed na: honderd vijftig miljoen vierkante kilometer vasteland! Terwijl onze wereld er slechts drie en vijftig miljoen heeft, daar het overige van haar oppervlakte door oceanen bedekt

is. En zoals wij gewoon zijn twee naties aan elkaar te vergelijken door de uitgestrektheid van hun grondgebied te vergelijken, zo ook kunnen wij twee werelden vergelijken en daarbij tot de paradoxale gevolgtrekking komen dat de grootste zich in de kleinste bevindt. Bovendien, waar zou u het spoor van prinses Diana zoeken in het onmetelijke Pellucidar, ondersteld zelfs dat u haar schuilplaats kent? Geen zon, geen maan, geen ster zou u als herkenningsteken kunnen dienen om u te oriënteren!

Deze opmerkingen schenen mij zo juist, dat ze mij enkele ogenblikken volkomen ontredderden. Doch ten slotte werd mijn eigenliefde geprikkeld door de moeilijkheid van de taak die ik moest vervullen en mijn besluit om na mijn bevrijding onmiddellijk pogingen in het werk te stellen om prinses Diana terug te vinden werd er slechts door versterkt.

- Als Ghak ons vergezelt, waarom zouden wij dan niet slagen? wedervoer ik.

Ik wendde mij tot mijn medegevangene.

- Ghak, mompelde ik, wij zijn vast besloten uit deze slavernij te ontsnappen. Wil jij ons vergezellen?

Hij aarzelde een ogenblik alvorens te antwoorden:

- Maar zij zullen de thipdars loslaten om ons te achtervolgen en wij zullen onvermijdelijk vermoord worden. Nochtans...

Opnieuw zweeg hij een wijl en ging dan verder:

- Nochtans zou ik u gaarne vergezellen, indien ik er zeker van was dat uw onderneming een kans op welslagen bood en indien ik de hoop kon koesteren de mijnen terug te zien.

Perry onderbrak hem:

- Denk je dat je in staat bent ons te geleiden tot in de streken waar de mensen van jouw ras wonen? Denk je dat je David kunt helpen prinses Diana terug te vinden.

- Ja.

- Maar, vervolgde Perry, hoe zal je er in slagen je te oriënteren in een onbekende streek zonder de hulp van hemellichamen en zonder een kompas te bezitten?

Toen wij de verbazing van onze gezelschap bij het horen van de woorden hemellichamen en kompas, begrepen wij dat dit geheel nieuwe termen voor hem waren die geen enkel beeld in zijn geest opriepen. Hij bevestigde ons echter dat men de eerste de beste inwoner van Pellucidar geblinddoekt naar gelijk welk punt van de inwendige wereld mocht brengen en hem er vervolgens alleen achterlaten, hij zou zonder eenige aarzeling in staat zijn langs de kortste weg naar zijn woning terug te keren.

Bij die woorden konden wij niet nalaten blijk te geven van een verwondering die onze gezelschap ten zeerste verraste, want de ongewone feiten die hij ons mededeelde leken hem volkomen natuurlijk.

- Waarschijnlijk, mompelde Perry eindelijk, gaat het hier om een wonderbare ontwikkeling van het oriëntatievermogen, zoals dit op de aardoppervlakte bij verscheidene soorten van reisduiven voorkomt. En dit brengt mij op een idee; het zou wel kunnen zijn dat...

Ik onderbrak hem plotseling:

- Dat Diana er in geslaagd is het land van haar broeders terug te vinden, niet waar? Is dat onmogelijk?

- Voorzeker niet, wedervoer Ghak, als zij ten minste niet de prooi geworden is van de wilde dieren of van een of ander monster uit het woud.

Mijn ongeduld was zo groot, dat ik wel onmiddellijk een ontvluchttingspoging had willen beproeven, maar de raadplegingen van Perry en Ghak, die er de voorkeur aan gaven te wachten tot zich een gunstige gelegenheid zou voordoen die alle kansen op onze hand zou zetten, zegevierden ten slotte op mijn overdreven ijver. Maar het opdagen van een gunstige gelegenheid in een wereld waar de middagzon eeuwig schittert en waarvan de bewoners hun rusturen uiterst willekeurig kiezen, scheen mij wel zeer problematisch toe.

Ik ben er inderdaad van overtuigd dat sommige Mahars nooit slapen en dat anderen, bij tussenpozen, in een of ander duister vertrek van hun sombere woningen gemakkelijk de slaap weer inwinnen die zij gedurende een ongelooflijk lange periode hebben uitgesteld. Perry is zelfs van oordeel dat een Mahar gemakkelijk twee of drie jaar kan leven zonder een ogenblik te slapen, als hij zich daarna gedurende enkele maanden ter ruste kan leggen. Natuurlijk zijn dit slechts veronderstellingen, want nimmer ben ik in de gelegenheid geweest meer dan drie slapende Mahars te ontmoeten en juist deze ontmoeting was het die mij de gedachte aan een middel tot ontvluchten ingaf.

Toentertijd zwierf ik rond in de onderaardse gangen van ons verblijf; op plaatsen waar de slaven zoals wij gewoonlijk niet komen. Reeds was ik door ik weet niet hoeveel deuren gegaan, toen ik mij in tegenwoordigheid bevond van drie Mahars die op een bed van huiden uitgestrekt lagen. Bij de eerste blik werd ik door hun onbeweeglijkheid op een dwaalspoor gebracht en meende ik dat zij dood waren. Na enkele ogenblikken echter

merkte ik dat zij regelmatig ademden, waardoor ik mijn vergissing inzag.

En opeens besepte ik dat de slaap van de drie monsters ons een uitstekende gelegenheid kon verschaffen om de waakzaamheid van onze bewakers te verschalken.

Ik haastte mij naar het vertrek terug te keren waar Perry met de grootste aandacht een bundel oude, stoffige handschriften doorsnuffelde, die bedekt waren met een massa tekens die mij als onverstaanbare hiërogliefen voorkwamen. Ik legde hem mijn plan uit, maar tot mijn grote verbazing scheen hij slechts afschuw te laten blijken.

- O, David! Handelen zoals u het mij voorstelt... zou een moord zijn!

- Zou het een moord zijn de afschuwelijke kruipdieren te doden die ons gevangen houden?

- Het zijn geen monsters, David! Hier ten minste niet! Het zijn de vertegenwoordigers van het oppermachtige ras van Pellucidar en wij zijn het die de monsters zijn, wij zijn het die op de laagste trap van de ladder der bestaande wezens staan. In het binnenste der aarde is de evolutie niet op dezelfde manier gebeurd als op de oppervlakte waar ontelbare overstromingen, onberekenbare beroeringen de primitieve soorten hebben doen verdwijnen. Wie weet of zonder dat de wereld vandaag niet zou geregeerd worden door een of ander vreemd monster uit het saurozoïsch tijdperk?

Hier kunnen wij het beeld aanschouwen van wat er van de aardoppervlakte zou geworden zijn indien de bestaansvoorwaarden er niet gewijzigd waren.

Het leven van Pellucidar is een jonger, vuriger leven dan het onze en de mens heeft hier nauwelijks het ontwikkelingsstadium bereikt van onze voorouders in het steentijdperk, dan wanneer het ras der kruipdieren dat deze wereld beheerst sedert miljoenen jaren evolueert en voortdurend vooruitgaat. Misschien is het dit zesde zintuig waarmee zij zonder twijfel begaafd zijn, dat hun heeft toegelaten zich een zo grote voorsprong te verzekeren.

Zullen wij het ooit weten? In ieder geval staat het vast dat zij ons precies beschouwen zoals wij de dieren van onze bossen, van onze velden en van onze hoeven beschouwen, en bij het napluizen van de documenten van hun archieven heb ik zelfs ontdekt, dat sommige Mahars zich met mensenvlees voeden, juist zoals wij ons met ossen- of schapenvlees voeden. Zij hebben echte veefokkerijen waar zij steeds zeker zijn de prooi van hun keuze te

kunnen vinden.

Deze openbaring deed mij huiveren.

- Is het mogelijk, Perry?

- Wel zeker, David, en het vreemdste en gruwelijkste van dit alles is dat zij ons niet beter begrijpen dan wij de dieren van onze wereld begrijpen. Ik heb documenten doorlopen waarin betwijfeld wordt dat de ghilaks, dat wil zeggen de mensch, een middel bezitten om onder elkaar van gedachten te wisselen. Een van hun schrijvers beweert zelfs dat wij van rede beroofd zijn en dat al onze handelingen beheerst worden door onze reflexbewegingen of onze instincten. Daar onze taal grondig van de hunne verschilt, zijn zij overtuigd dat wij er geen bezitten. Laten wij bekennen dat wij niet anders handelen ten opzichte der dieren van onze wereld.

- En de Sagoths dan?

- Nu ja, dat is een probleem dat de Mahars nog niet hebben opgelost. Bij gebrek aan een gehoororgaan weten zij niets af van het woord en beelden zij zich in dat de tekens van de taal zich beperken tot de beweging der lippen. Ik voeg er aan toe dat het feit, dat de Sagoths zich door ons kunnen doen verstaan, eveneens volkomen onbegrijpelijk blijft voor hen.

Hij hield op, dacht een ogenblik na... ging dan langzaam verder:

- Ja, David, geloof mij: het zou een moord zijn als wij uw plan ten uitvoer brachten.

Ik haalde de schouders op.

- Wel, Perry, in dit geval zal ik een moordenaar zijn... maar ik zal mijn plan niet opgeven:

Nogmaals bezwoer hij mij niets te doen alvorens ik grondig had nagedacht over de gevolgen van mijn daden en zonder dat ik precies begreep wat hem er toe aanzette mij aldus te ondervragen. Ook vroeg hij mij herhaaldelijk hem een zo volledig mogelijke beschrijving te geven van de vertrekken en gangen die ik zoëven doorkruist had.

- Maar, Perry, vroeg ik hem, wat betekent deze ondervraging?

Hij schudde het hoofd.

- Als ik u zo vastbesloten zie om uw dwaze onderneming door te drijven, David, dan vraag ik mij af of het ons niet mogelijk zou zijn een grootse daad te verwezenlijken waaruit het menselijk geslacht van Pellucidar een belangrijk en blijvend voordeel zou halen. Luister goed. Sedert ik hier ben, heb ik veel gelezen en veel geleerd. De archieven die wij rangschikken hebben mij vele geheimen ontsluitend die van uitzonderlijk belang zijn voor de ontwikkeling en zelfs voor het voortbestaan van het Maharsras.

Ziehier in enkele woorden waar het om gaat:

Sedert duizenden jaren heeft het ras der Mahars zich langzaam maar zeker ontwikkeld en een reusachtige vooruitgang verwezenlijkt op bepaalde gebieden, zoals dat van de chemie en de biologie. Langzamerhand werden zekere levensverrichtingen van hun organisme gewijzigd, dank zij stoutmoedige chemische behandelingen. Maar iedere vooruitgang moet met een zware tol betaald worden en door het vermeerderen van de uitwendige krachten, bestemd om de werking van hun organisme te volmaken, kunnen zij deze niet meer missen op gevaar af ten onder te gaan. Hier, in de onderaardse stad Phutra, bevindt zich een geheime formule, die angstvallig bewaard wordt door de machtige stam der Mahars die er de uitsluitende eigenaars van zijn en die, zij alleen, in staat is de ganse soort verder te laten leven en gedijen. Welnu, ik geloof niet dat ik mij vergis als ik zeg dat de beschrijving die u mij van de onderaardse plaatsen van dit gebouw gegeven hebt, volkomen overeenkomt met het plan van de crypte waarin de Mahars de kostbare formule bewaren die hun het leven verzekert.

Hij hield even op om mij aan te kijken; vervolgens hernam hij, niet zonder een zekere plechtigheid:

- David, als wij er in slagen te vluchten nadat wij het geheim van de Mahars gestolen hebben, welk een dienst zouden wij dan niet bewezen hebben aan het menselijk geslacht van Pellucidar?

De gedachte aan het fabelachtige heldenfeit dat wij konden verrichten vervulde mij onmiddellijk met een overstelpende geestdrift. Door ons toedoen zouden de mensen van een inwendige wereld de plaats weer innemen waarop zij recht hadden op de ladder der wezens. Alleen de Sagoths zouden zich tegen hun heerschappij kunnen verzetten, maar ik was er zeker van dat die bekrompen schepsels, die meer op gorilla's dan op mensen leken, al hun kracht haalden uit hun verbond met de Mahars en dat onze menselijke broeders hen gemakkelijk zouden overwinnen als zij eenmaal van hun meesters beroofd zouden zijn.

- Perry, riep ik vol verrukking uit, wij kunnen de wereld veroveren! Wij kunnen de bewoners van Pellucidar verlossen uit de afschuwelijke barbaarsheid waarin zij gedompeld zijn en ze tot de beschaving brengen. In enkele maanden tijds kunnen wij hun de duizenden jaren doen overschrijden die verlopen zijn tussen het steentijdperk en de twintigste eeuw. Heeft u dat reeds bedacht?

- Ja, David, en ik ben er zeker van dat de Voorzienigheid ons in deze zonderlinge wereld gebracht heeft om er eene heilbrengende zending te vervullen.

Wat mij betreft, ik zou willen slagen om de mensen van Pellucidar op te voeden: hen te leren denken, hen van hun plichten bewust te maken...

- U hebt gelijk en terwijl u hen zult leren denken, zal ik hen leren strijden. Wij kunnen in deze wereld een mensenras scheppen dat ons eer zal aandoen.

Terwijl wij spraken was Ghak het vertrek binnengekomen en had hij ons onderhoud gadegeslagen. Hij vroeg ons de reden van onze opwinding, maar Perry achtte het voorzichtig hem niet op de hoogte te brengen van ons gesprek. Ik vergenoegde mij er dus mee hem te verklaren dat wij een ontvluchttingsplan hadden beraamd.

Toen ik hem echter de grote lijnen van het plan ontvouwde, scheen hij al evenzeer met afschuw vervuld als Perry het geweest was, hoewel dan voor andere redenen. Wat voor onze gezel vooral in aanmerking kwam, was de gedachte aan het vreselijk lot waartoe wij zouden veroordeeld worden in geval van mislukking. Ik slaagde er nochtans in hem te overtuigen dat mijn plannen de enige waren die konden uitgevoerd worden en toen ik hem bevestigd had dat ik, in geval wij gevangen werden genomen, alle verantwoordelijkheid van de onderneming op mij zou nemen, stemde hij er ten slotte goedschiks kwaadschiks in toe zich bij ons te voegen.

ZESDE HOOFDSTUK

EEN GRUWELIJK VISIOEN

Alle uren gelijken op elkaar in de vreemde wereld die Pellucidar is, waar geen enkele beweging der hemellichamen als richtsnoer kan dienen bij het meten van de tijd. Geen nachtelijk duister kon onze vlucht verbergen; wij moesten handelen bij klaarlichte dag, in het volle licht moesten wij al onze voorbereidsels treffen, allemaal... behalve die welke ik mij voorstelde in de kelders van ons verblijf uit te voeren. In deze voorwaarden was het beter onmiddellijk tot handelen over te gaan uit vrees dat de slaap van de drie Mahars, waar ik op rekende om mijn plan tot een goed einde te brengen, zou ophouden alvorens ik mijn taak volbracht had.

Helaas, het zou niet lang duren of wij zouden vreselijk ontgoocheld worden. Nauwelijks hadden wij de benedenverdieping van onze woning bereikt of wij stieten op een menigte slaven die door een afdeling Sagoths met ruwheid naar de grote laan gedreven werden waarlangs de voorgevel van het gebouw oprees.

Andere Sagoths maakten een ronde in alle plaatsen om er de laatste slaven te verzamelen die er zich nog bevonden. Zodra zij ons bemerkten, werden wij gedwongen ons aan te sluiten bij de troep gevangenen waarvan zij de leiding hadden.

De meesten onder ons kenden de reden van deze verplaatsing niet, maar weldra liep het gerucht van mond tot mond dat men zojuist twee voortvluchtige slaven had aangehouden en dat men ons wegleidde om aanwezig te zijn bij de voorbeeldige straf die hen zou toegediend worden, want een van hen had een der Sagoths gedood die hen waren achterna gestuurd.

Toen ik dat hoorde begon mijn hart vlugger te kloppen. Een afschuwelijk voorgevoel zegde mij dat de twee gevangenen dezelfde waren die onder de bescherming van de duisternis van de tunnel ontvlucht waren toen wij naar Phutra werden gebracht en dat het hier Diana en een van haar gezellen betrof. Perry en Ghak dachten waarschijnlijk hetzelfde want zij bogen het hoofd zonder te spreken.

- Wat kan ik doen om haar te redden? mompelde ik aan het oor van Ghak.

Hij schudde het hoofd:

- Niets.

Een ontzaglijke menigte verdrong zich op de laan en de Sagoths die de tocht leidden toonden zich nog nuttelozer wreed dan anders. Het was alsof zij alle gevangenen zonder onderscheid aansprakelijk stelden voor de moord op hun broeder.

Het schouwspel dat wij zouden bijwonen moest als voorbeeld dienen aan alle slaven van Phutra, door hen te tonen welk lot hen wachtte als zij trachtten te ontvluchten of als zij de onvergeeflijke misdaad begingen een hoger wezen aan te vallen. Het was waarschijnlijk om de herinnering aan dit ogenblik dieper in onze geest te prenten, dat de Sagoths er genoeg schenen in te vinden hun brutaliteiten te vermenigvuldigen.

De slagen regenden op ons neer bij het geringste voorwendsel en soms zelfs zonder enige blijkbare reden, zodat het halfuur dat onze intrede in de grote arena waar wij zouden plaats nemen voorafging, voor ons uiterst pijnlijk was. Rondom een grote vierhoek liepen rijen banken langs drie zijden trapsgewijze

omhoog. De vierde zijde van de omheinde ruimte werd gevormd door een opeenstapeling van reusachtige rotsblokken die in de vorm van een pyramide tot op een vrij grote hoogte oprezen.

Eerst begreep ik niet waartoe deze indrukwekkende hoop stenen mocht dienen, indien hij tenminste niet bestemd was om als een groots en schilderachtig decor te dienen voor het toneel dat zich in de arena ging afspelen. Doch toen de houten trappen volledig door de gevangenen en de Sagoths bezet waren, werd mij het nut van de rotsblokken duidelijk, toen ik de Mahars zag die er hun plaatsen begonnen in te nemen. De ene na de andere schreden zij langzaam door de arena, ontplooiden er achteloos hun reusachtige vleermuisvleugels en gingen neerstrijken op de pyramide die aldus een soort van eretribune uitmaakte, voorbehouden aan de voornamen toeschouwers. Dank zij hun kruipdierenhuid die tegelijk dicht en zacht is, schenen zij zich op de harde stenen zo gemakkelijk te voelen als wij dit op mollige kussens zouden zijn. Met hun half geloken, schrikwekkende, zeeegroene ogen, schenen zij zich bij voorbaat te verlustigen in het opwindend schouwspel dat zij gingen bijwonen en ik twijfelde er niet aan dat zij op dat ogenblik een levendig gesprek voerden door middel van het zesde zintuig, waarmee zij, naar Perry mij zo uitdrukkelijk bevestigd had, begaafd waren. En voor de eerste maal sedert mijn aankomst in de onderaardse stad, kon ik naar goeddunken de heerseres aanschouwen van dit vreemde koninkrijk, zij die het bewind voerde over dit zonderlinge ras.

Natuurlijk konden mijn aardse ogen niets onderscheiden waardoor de koningin der Mahars van gelijk welke van haar onderdanen verschilde. In werkelijkheid zagen zij er voor mij allen precies eender uit; het enige wat haar van de anderen onderscheidde waren de eerbetuigingen die men haar bewees. Toen zij door de arena schreed, de laatste nadat al de Mahars hadden plaats genomen op de rotsblokken van de eretribune, werd zij voorafgegaan door een geleide van de meest monsterachtige Sagoths die ik ooit gezien had; twee enorme thipdars gingen aan haar linker- en aan haar rechterzijde, terwijl een nieuwe groep Sagoths haar op eerbiedige afstand volgde.

Aan de voet van de rotsen gekomen, beklommen de Sagoths ze met een vlugheid die hun aapachtige afstamming bewees, terwijl achter hen de koningin, steeds omgeven door de twee thipdars, zich steunend op haar reusachtige vleugels, de stenen pyramide beklom die voorbehouden was aan het regerend geslacht van Pellucidar. Vervolgens, neergehurkt op een enorm rotsblok, liet de

heerseres de hooghartige blik van haar zeegroene ogen over de aanwezigen rondwaren, fier waarschijnlijk op haar schoonheid, haar luister en haar macht.

Op dat ogenblik begon het orkest te spelen.

Het orkest... Ik aarzel dit woord te gebruiken om een geheel van uitvoerders aan te duiden waarvan de kenmerkende eigenschap was dat zij geen enkel geluid voortbrachten. Daar de Mahars geen gehoor hebben kunnen zij natuurlijk de muziek niet waarderen zoals wij die kennen. Daarom bestond hun orkest uit een vijftiental reusachtige kruipdieren die in het midden van de arena gerangschikt stonden en hun hoofd, hun staart en hun vleugels op de maat bewogen. En dit zuiver gezichtsrythme moest bij de toeschouwers een belangstelling en een genoegen opwekken gelijk aan hetgeen wij smaken als een groep uitstekende muzikanten een concert voor ons uitvoeren.

Af en toe wiegelden de muzikanten — als ik dit woord mag gebruiken voor de zwijgende groep Mahars die in het midden van de arena stonden — van voor naar achter. Dit alles scheen dwaas en uiterst belachelijk en toch ontketende een dergelijk spektakel bij de eerste Pellucidars de eerste uitingen van geestdrift die ik bij hen zag.

Tenslotte moest ik echter bij mijzelf bekennen dat de muziek van Pellucidar een enorm voordeel bood op de onze, want als in deze inwendige wereld een concert u geen voldoening geeft, kan men er zich gemakkelijk aan onttrekken door doodgewoon de ogen te sluiten.

Toen het orkest met de uitvoering van zijn muziekstuk klaar was, vlogen de grote kruipdieren die er deel van uitmaakten traag heen om op de eretribune naast hun soortgenoten plaats te nemen. Op dit ogenblik begon de eigenlijke voorstelling: een man en een vrouw werden door gewapende Sagoths de arena binnengeleid.

Terzelfder tijd boog ik mij voorover om een brandende blik te werpen op de vrouwelijke gestalte die zoëven verschenen was, hopen tegen alle hoop in, dat de gevangene, die de straf voor haar stoutmoedigheid zou ondergaan, prinses Diana niet was. Ze stond juist met de rug naar mij toegekeerd en ik kon haar gelaat niet onderscheiden, maar ik kon wel haar zware bruine haarlokken zien die in harmonieuze golven op haar schouders neervloeiden. En dit gezicht vervulde mijn hart met een ondraaglijk angstgevoel.

Opeens ging er een deur open in een van de omheiningsmuren van de arena en een schepsel van grote gestalte, kort en

gedrongen als een stier, overschreed de drempel.

- Een bos! mompelde naast mij Perry, uiterst opgewonden. 't Is buitengewoon... Dat is nu een diersoort die men op de aardoppervlakte aantrof op het tijdstip van de mammoths en de holenberen, nu duizenden jaren geleden, David! Wij hebben een verbazingwekkende reis in onze planeet gedaan. Tart dit niet iedere verbeelding?

Ik antwoordde niet. De ogen gevestigd op de haren van de gevangene, werd ik op dit ogenblik door een afschuwelijk gevoel van wanhoop en verwarring aangegrepen. Mijn angst liet mij natuurlijk niet toe nu belang te stellen in de dierlijke verschijnselen die de verbazing van mijn gezelschap maakten.

Indien Perry en Ghak mij niet hadden tegengehouden, zou ik ongetwijfeld de treden zijn afgelopen om het lot te delen van het bekoorlijke schepsel uit het steentijdperk naar hetwelk ik mij onweerstaanbaar getrokken voelde.

Nauwelijks had de bos — of om hem de naam te geven die hij draagt in de inwendige wereld: de thag — zijn verschijning gedaan of twee speren werden in de arena geworpen waar zij aan de voeten der gevangenen neerkwamen. Doch welk nut konden twee onbeduidende speren hun opleveren tegen dit zo woeste en zo machtig gewapende monster? Deze verdedigingsmiddelen zouden al weinig meer doeltreffend blijken dan een proppenschieter van een kind.

Met een onheilspellend gebrom naderde het dier zijn twee verschrikte slachtoffers. Zenuwachtig krabde het met de poot op de grond en toen ik het nader bekeek, gaf ik er mij rekenschap van dat het mans genoeg was om niet één maar tien razende stieren van onze wereld meester te kunnen.

Plotseling ging een andere deur in de muur van de arena, open en uit de diepten van een onderaardse krocht steeg het schrikwekkendste gebrul op dat ooit een menselijk oor trof.

Ik boog mij nog meer voorover om het angstaanjagend schepsel te onderscheiden dat die vreselijke kreet had uitgestoten, maar al gelukte mij dit ook niet, ik zag nu echter het gelaat van de beide gevangenen die zich op het gebrul van het monster hadden omgedraaid. Ik slaakte een zucht van verlichting: de gevangene was prinses Diana niet. En plotseling verscheen in de arena het monster waarvan de vreesaanjagende oorlogskreet daareven weerklonken had. Het was een enorme tijger van het formaat dergene die strijd leverden met de reuzengrote bossen in de primitieve jungle toen onze wereld nog in haar kinderjaren was.

De silhouet en de kenmerken verschilden niet wezenlijk van degene die men nog heden bij de Bengaalse tijger aantreft, maar evenals zijn gestalte een buitengewone grootte had bereikt waren ook de kleuren van zijn vacht ongemeen levendig. Helgeel, scherp afstekend op een schitterend wit, en bezaaid met gitzwarte strepen, was het kleet van de tijger waarvan de zijge haren ongetwijfeld zo lang en zo dik waren als de pels van een kameel.

Voorzeker kon men de woeste schoonheid van het dier betwisten, maar zijn wildheid scheen zo klaarblijkelijk als de glans van zijn vacht. Al de vertegenwoordigers van zijn soort zijn inderdaad geduchte menseneters, hoewel zij zich niet tevreden stellen met mensenvlees; hun ontzaglijke eetlust brengt hen er toe gelijk welke prooi te verslinden ten einde de onweerstaanbare kracht van hun machtige spieren in stand te kunnen houden.

Aldus zagen de beide rampzalige gevangenen langs de ene zijde de reusachtige thag en langs de andere zijde de monsterachtige tarag op zich toekomen, twee even geduchte tegenstanders, twee schrikwekkende schepsels uit wier enorme muil, bezet met scherpe tanden, een gegrom van woede ontsnapte.

De man had zich gebukt om de twee speren op te rapen en stak zijn gezellin er een van toe. Het gegrom van de tijger had echter opeens bij de thag een razende woede gaande gemaakt die zich uitte door een vreselijk gebrul. Van gans mijn leven heb ik nooit een huilconcert gehoord dat meer van aard was om de angst op te wekken van degenen die bij dit vreeswekkend toneel aanwezig waren. En onverhoeds stormden de twee monsters op elkaar los.

Ingesloten tussen deze beide onweerstaanbare razende aanvallen,

schenen de beide ongelukkige mensenkinderen onherroepelijk verloren. Doch juist op het ogenblik toen hun ontzaglijke tegenstrevers hen zouden bereiken, greep de man zijn gezellin bij de arm en deed haar een zijsprong maken, terwijl de twee dolle monsters zich op elkaar wierpen met een schok die aan de botsing van twee locomotieven deed denken. Vervolgens speelde zich een waarlijk koninklijk gevecht af waarvan het geweld en de woestheid alle beschrijving tarten. Herhaaldelijk slingerde de kolossale stier de tijger in de lucht doch telkens als hij weer op de grond terechtkwam wierp het roofdier zich met verdubbelde woede en razernij opnieuw op zijn tegenstander.

Verscheidene minuten lang poogden de beide gevangenen die zich in de arena bevonden, zich buiten de duivelse strijd te houden die zich op enkele stappen van hen ontrolde. Doch weldra zou de hoop zich te onttrekken aan de gruwelijke dood die hen beloerde in hen ontkiemen, want plotseling zag ik hen uiteengaan en, nadat ze in een halve kring waren rondgegaan, langzaam en met de speer in de hand de twee woeste strijders naderen. De tijger was juist op de rug gesprongen van de thag, wiens flanken hij met reusachtige klauwen doorploegde. Brede bloedige voren verschenen op de nek van de monsterachtige stier welke het katachtige dier op een gevoelige plaats trachtte te treffen.

De razernij en de pijn ontlokten het dier een onafgebroken gehuil, zijn hoeven klauwden in het zand van de arena en zijn staart geselde in brede zwaaien de lucht. Opeens, radeloos geworden, achteruitschoppend, springend, galoppeerde het vooruit om te trachten zich te ontdoen van het roofdier dat hem de flank verscheurde. Het scheelde weinig of het gevangen meisje werd verpletterd door deze levende massa welke door haar wonden dol geworden was. Maar alle pogingen van de thag om de tijger te doen loslaten bleven vruchteloos. Tenslotte wierp hij zich op de grond en wentelde zich verscheidene malen om ten einde het katachtige dier onder zijn gewicht te verpletteren. De verbijsterde tijger rolde tot op enkele stappen van de thag die met een sprong rechtveerde en hem aan den grond vastspijkerde met een woedende stoot van zijn lange scherpe horens. In weerwil van de vreselijke wonde welke zijn tegenstrever hem had toegebracht, gaf de tijger zich niet gewonnen en zijn voorpoten doorkerfden krampachtig de kop van de stier tot deze nog slechts een afzichtelijke, bloederige massa zonder ogen vormde.

Op dat ogenblik moest de man beseft hebben dat van zijn twee tegenstrevers de blinde stier ongetwijfeld de minst

verschrikkelijke was. Met een hevige stoot van de speer maakte hij de tarag af door hem het lichaam te doorboren. Ditmaal viel de tijger voor goed onbeweeglijk op de grond neer. Wat de thag betreft, die eindelijk van de dodende greep van zijn tegenstander verlost was, hij bleef gedurende enkele seconden roerloos staan; vervolgens stiet hij opnieuw een ijzingwekkend geloei uit en stormde door de arena.

Zijn blinde ren bracht hem tot aan de omheiningsmuur waarachter wij stonden en waar hij met een verbluffende sprong over wipte om neer te komen te midden van de Sagoths en de slaven die vóór ons stonden.

Enkele horenstoten van het monster baanden een bloedige bres onder de door paniek bevangen menigte die poogde zich aan de aanvallen te onttrekken. In een tragisch gedrang verpletterden gevangenen en Sagoths elkaar om aan de moordende doodstrijd van het monster te ontsnappen.

Onze bewakers bekommerden zich op dat ogenblik weinig om ons. Bevend van angst, vochten zij wanhopig om zich een doortocht te banen naar de toegangen waarlangs zij het amphitheater konden verlaten.

In de chaos welke het gevolg hiervan was, werden Ghak, Perry en ik van elkaar gescheiden en ieder van ons was er op bedacht om zich zoo gezwind mogelijk in veiligheid te brengen.

Aldus liep ik voorbij verscheidene uitgangsdeuren waar een radeloze mensenmassa zich trachtte in te storten. Bij het zien van deze reusachtige paniek had men kunnen denken dat een kudde thags de toeschouwers achtervolgde in plaats van een gewond, blind en stervend dier... Doch dit is nu eenmaal het gevolg van de vrees op de massa.

ZEVENDE HOOFDSTUK

VRIJ!

Toen ik eenmaal buiten het bereik van het dier was, viel iedere angst van mij af, doch maakte een andere aandoening zich geheel van mij meester: de hoop op een ontsnapping welke de verwarring en de moedeloosheid van onze bewakers ongetwijfeld mogelijk maakte op dit ogenblik... Daarna dacht ik aan Perry... en het idee dat ik mijn oude gezelschap ging verlaten, zou mij voorzeker iedere lust om te ontvluchten benomen hebben indien ik niet de hoop gekoesterd had hem nog doeltreffender te kunnen helpen als ik

eenmaal mijn vrijheid herwonnen had. Ik haastte mij naar een der uitgangen van het amphitheater waarvan geen enkele Sagoth gebruik had gemaakt en begaf mij in een nauwe gang die toegang verleende tot een donkere tunnel.

Zonder nog te denken aan de vreselijke gevolgen welke mijn stoutmoedigheid kon meebrengen, begon ik door de gang te lopen, mijn weg op de tast herkenkend. Naarmate ik voortschreed namen de kreten welke nog in het amphitheater weerklonken, in sterkte af en weldra omringde mij een stilte als van het graf. Hier en daar zijpelden enkele lichtstreepjes door de verluchtingschoorstenen maar zij slaagden er niet in de duisternis voldoende te verdrijven om mij toe te laten iets te onderscheiden. Ik was dan ook spoedig verplicht mijn stap te vertragen uit vrees dat ik tegen een of andere onzichtbare hinderpaal zou stuiten.

Na enkele ogenblikken te hebben voortgestapt, kreeg ik echter de indruk dat de duisternis verminderde. Ik kwam aan een trap die naar de oppervlakte van de grond leidde en begon hem te beklimmen. Weldra onderscheidde ik duidelijk aan het uiteinde van de gang een grote lichtvlek. De trap eindigde op een geheime toegang in de uitgestrekte vlakte van Phutra.

Voorzichtig beklom ik de laatste treden. En plotseling stond ik in het volle licht. Vóór mij rezen de majestatische granieten torens op die de toegangswegen tot de onderaardse stad aanduidden. Achter mij strekte een eindeloze troosteloos verlaten vlakte zich uit tot aan de uitlopers van de verre heuvelen waarvan ik de indrukwekkende massa in de stralen van de onbeweeglijke zon zag baden.

Geheel toevallig had ik een middel ontdekt om de hoofdstad van de Mahars te verlaten en de kansen op het welslagen van mijn ontvluchttingspoging werden hierdoor aanzienlijk vergroot.

Mijn eerste beweging was mij in een plooi van het terrein te verbergen om er de nacht af te wachten alvorens mijn weg voort te zetten, want niettegenstaande mijn langdurig verblijf in de inwendige wereld waren mijn aardse gewoonten mij nog steeds bijgebleven. Na een ogenblik te hebben nagedacht, herinnerde ik

mij echter dat het zonnelicht nooit ophield Pellucidar te beschijnen en ik besloot mij zonder dralen op weg te begeven. Een bijna manshoog en dicht gras begroeit de oneindige vlakte die de onderaardse stad Phutra omringt. En ontelbare bloemen met strelende en afwisselende kleuren vrolijken er de eentonigheid van op. Het op het eerste gezicht ietwat verrassend landschap begint u alras te bekoren en na enige tijd kan men er de plechtige schoonheid ten volle van waarderen.

Doch indien een providentieel toeval mij de gelegenheid had geboden de stad der Mahars te verlaten, mocht ik nu mijn tijd niet verspillen met het landschap te bewonderen. Slechts één ding telde voor mij — zo spoedig mogelijk de heuvelen te bereiken die ik in de verte ontwaarde, er een schuilplaats te zoeken tegen de Sagoths die mij voorzeker door de Mahars zouden nagestuurd worden zodra zij zich van mijn ontvluchting rekenschap zouden geven.

Ik begaf mij dus onmiddellijk op weg zonder er bezwaar in te zien met de voeten de prachtige bloemen vertrappelen welke de weg bezaaiden.

Perry had mij herhaaldelijk verzekerd dat de zwaartekracht een verminderde werking op de oppervlakte van de inwendige wereld uitoefent. Hij had deze bewering gestaafd met rekenkundige bewijsvoeringen waarvan ik slechts weinig begrepen had. Maar ik was nu wel verplicht te erkennen dat hij gelijk had want ik kon veel vlugger en veel lichter gaan dan dit op de aardoppervlakte mogelijk is.

Ik sprong letterlijk vooruit en ik had de overigens zeer aangename indruk dat ik een dier onstoffelijke wezens geworden was waarvan men zich slechts in zijn dromen het wezen kan voorstellen.

Soms zelfs, wanneer mijn spieren plotseling ontspanden, kreeg ik de indruk dat ik gedurende enkele seconden fladderde.

Maar deze prettige gewaarwording bracht mij de beweringen van Perry weer in het geheugen en steeds meer betreurde ik de afwezigheid van mijn oude makker. Zonder hem was het mij onmogelijk volkomen van mijn herwonnen vrijheid te genieten. Er kon voor mij geen sprake zijn van vrijheid indien ik er niet in

slaagde mijn oude vriend aan de klauwen der Mahars te onttrekken en alleen de hoop hem nu doeltreffender ter hulp te kunnen komen belette mij rechtsomkeer te maken en naar Phutra terug te keren om er zijn gevangenschap te delen.

Welke zou de juiste aard zijn van de hulp die ik Perry zou kunnen brengen? Dit was een vraag die nog nevelig in mijn geest rondspookte en voor de oplossing waarvan ik stellig op een gelukkig toeval rekende. Het was echter duidelijk dat ik, gezien de omstandigheden, mijn bijzonderste verwachtingen op een waarachtig mirakel moest stellen. Inderdaad, wat kon ik alleen en ongewapend in deze vijandige en geheimzinnige wereld aanvangen? Ik was er niet eens zeker van de ligging van de stad Phutra te herkennen, wanneer ik eenmaal de vlakte zou verlaten hebben, in het middelpunt waarvan zich de hoofdstad der Mahars bevond. Bovendien was het zeer twijfelachtig of ik mij de hulp zou kunnen verzekeren van bondgenoten die machtig genoeg waren om zegevierend de strijd aan te gaan tegen de Mahars, en of het geluk mij voldoende zou toelachen om mijn onderzoekingen ver genoeg door te drijven. Hoe meer ik de toestand overschouwde, hoe wanhopiger hij mij voorkwam. Dit belette mij evenwel niet hardnekkig mijn weg voort te zetten naar de heuvels waarvan ik de blauwachtige massa in de verte zag opdoemen. In de onderaardse stad moest men mijn afwezigheid nog niet hebben opgemerkt want zo ver mijn blikken reikten, bespeurde ik geen spoor van enig levend wezen. Ik had de indruk in een dode wereld voort te stappen.

Ik zou niet kunnen zeggen hoeveel tijd ik nodig had om de berggroep, waarheen ik mijn schreden richtte, te bereiken. Nadat ik de vlakte verlaten had, was ik een nauwe bergengte binnengedrongen waar achterin een kleine waterloop vloede die met lieflijk geklater naar de zee stroomde. In sommige plekken waar het water rustig was kon ik vrij zonderlinge vissen zien. Onder andere merkte ik er een op die ongeveer de grootte had van een middelmatige karper maar die, wat de vorm betreft, een buitengewone gelijkenis vertoonde met de walvis van onze oceanen. Ik stelde vast dat het, in weerwil van hun waterverblijfplaats, zoogdieren waren. Ik zag ze verscheidene malen hun jongen zogen of aan de oppervlakte van het water verschijnen om adem te halen. Hun voedsel bestond hoofdzakelijk uit een soort van korstmos dat op de rotsen van de oever groeit.

Enkele uren waarneming lieten mij toe een voldoende kennis op te doen van de zeden dezer dieren om er een van te vangen die ik

met veel smaak opat zonder er mij om te bekommeren hem te koken. Het vlees van deze miniatuur-walvissen lijkt vrij goed op dit van onze slachtdieren en doet in niets aan dit van vissen denken.

Ik verorberde het geheel rauw — en dit zoveel te gemakkelijker omdat ik, sedert mijn aankomst in de inwendige wereld, de gewoonte van primitieve eetmalen had aangenomen. Alleen onthield ik er mij van de ogen en de ingewanden van de dieren te eten, tot grote verbazing van Ghak die vooral verzot was op zulke brokjes.

Plat op de buik liggend aan de oever van de stroom, hield ik mij onbeweeglijk naast een rots die overvloedig met korstmos bedekt was. Wanneer een miniatuur-walvis uit het water kwam, sprong ik op mijn prooi met al de lenigheid waarvan een roofdier, dat de mens instinctmatig is, blijk kan geven. Nadat ik mij verzadigd had, waste ik mijn handen en mijn gezicht in de beek en zette mijn weg voort. Toen ik de bron van de waterloop bereikt had, moest ik een bergkam beklimmen die uitstak boven een uiterst steile helling waarvan de beklimming nog bemoeilijkt werd door een verwarde opeenstapeling van reusachtige rotsblokken. Van op deze bergkam strekte het gezicht zich uit tot het strand van een uitgestrekt en kalm meer op de oppervlakte waarvan men verscheidene zeer mooie eilanden kon ontwaren.

Gedurende een lange wijl bleef ik dit tooverachtig schouwspel bewonderen. Vervolgens, daar geen enkel levend wezen mij in de bekoorlijke vallei die zich onder mij uitstreekte scheen te bedreigen, begon ik de zachte glooiing af te dalen die naar deze haven van vrede en veiligheid leidde.

Het uitgestrekte strand waarheen ik mij richtte was bezaaid met schelpen van alle grootte, van alle vormen, van alle kleuren en ik kon niet nalaten mijzelf te vergelijken aan de eerste mens die de grond van onze wereld betrad, zo volkomen was de eenzaamheid die mij omringde, zo weelderig de overweldigende plantengroei die de landschappen van de eerste tijdperken der wereld opriep. En terwijl ik mijn weg langs deze primitieve zee voortzette, meende ik

Adam te zijn die op zoek was naar Eva.

Deze laatste gedachte was overigens voldoende om in mijn geest het beeld te doen verschijnen van een glimlachend en bevallig gelaat omkranst door een lange en zijige haartooi: het gelaat van prinses Diana.

Terwijl ik voortging verloor mijn blik zich in het stralende landschap. Het was slechts toen ik de oever van de zee bereikte dat ik langzamerhand een schouwspel begon te onderscheiden dat mij dadelijk het paradijsachtig visioen bedierf waarin ik mij vermeide. Het was een lomp voorwerp waarvan de aanwezigheid op deze plaats mij van de toppen van mijn primitieve droom van eenzaamheid en macht neersmakte, een voorwerp dat de aanwezigheid van een mens verried — een boomstam, uitgehold in de vorm van prauw, op de bodem waarvan een soort van hoogst eenvoudige pagaai lag. Ik was nog steeds onder de indruk van de onaangename verrassing die ik zoëven had ondervonden en die met een slag in mijn geest de vrees opnieuw had doen ingang vinden voor de ontelbare gevaren die ik in deze zonderlinge wereld liep, toen het gerucht van stenen die van de naburige steile kust naar beneden rolden mij het hoofd deed oprichten. Ik draaide mij schielijk om en bemerkte een man van grote gestalte en met een koperkleurige huid, die van de steile helling afdaalde en op mij toesnelde.

De haast die hij aan de dag scheen te leggen was reeds onrustwekkend genoeg, zodat het niet eens nodig was te zien naar de speer die hij zwaaide en naar de uitdrukking van woede die op zijn gelaat gegrift stond om mij van zijn vijandige bedoelingen te overtuigen. Ik beschikte vanzelfsprekend slechts over een enkel hulpmiddel: de vlucht.

Doch de snelheid waarmee de nieuw aangekomene zich op het zand van de kust voortbewoog, maakte het mij onmogelijk hem te ontsnappen door langs de oever te rennen. Mijn enige hoop op redding was gebruik te maken van de prauw. Ik dacht dan ook niet lang na. Met een snelheid welke in geen enkel opzicht moest onder doen bij deze van mijn onbekende tegenstander duwde ik het bootje in het water en nam er plaats in. Deze handeling vertiendubbelde de razernij van de eigenaar van het primitieve vaartuig. Met een gehuil van woede slingerde hij in mijn richting zijn zware speer die op een scherpe punt eindigde. Het wapen suisde rakelings langs mijn schouder en ging zich in het voorste gedeelte van de prauw vastzetten. Ik had de pagaai gegrepen en roeide uit alle kracht om het wankelbare en moeilijk hanteerbare

bootje waarin ik had plaats genomen in beweging te brengen. Achter mij was de man met de koperkleurige huid in de zee gesprongen en zwom snel in mijn richting. Bij iedere slag verminderde hij een weinig de afstand die ons scheidde, want ik kwam zeer traag vooruit in de grillige prauw die geneigd scheen om in alle richtingen vooruit te willen behalve in diegene waarin ik ze wilde sturen.

Ik bevond mij op ongeveer honderd meter van de kust toen ik mij rekenschap gaf dat mijn achtervolger mij ging bereiken. Met de moed der wanhoop probeerde ik een laatste poging maar ik slaagde er slechts in het vaartuig een halve cirkel te doen maken, terwijl de koperen reus mij nog meer naderbij kwam.

Reeds hief hij de hand op om de boordplanken van de prauw te grijpen, toen een lang, bruin, kronkelend lichaam uit de zee oprees om op enkele meters afstand van mijn achtervolger op te duiken. De man bemerkte het terzelfde tijd als ik en de vreselijke uitdrukking van angst die zich onmiddellijk op zijn gelaatstrekken aftekende, overtuigde mij er van dat hij had opgehouden een gevaar uit te maken voor mij, daar al zijn wilskracht hem voortaan zou moeten dienen om te vechten tegen de gruwelijke dood die rondom hem waarde. En opeens rolde het weerzinwekkend monster dat zojuist uit de afgrond was opgestegen — een soort van reusachtige slang met een enorme bek voorzien van scherpe tanden, een lichaam bedekt met grijsachtige schubben die zijn muil omlijnden en er opeengepakt stonden om een soort van omgebogen hoorn te vormen — zich langzaam rond de ledematen van de zwemmer. Plotseling ontmoette mijn blik die van de man en ik las in zijn ogen een zulkdanige angst, een zulkdanige wanhopige smeekbede dat ik eensklaps door medelijden met de ongelukkige bewogen werd. Hij ook was een mens en bij deze gedachte vergat ik dat deze mens enkele seconden tevoren gepoogd had mij te doden.

Instinctmatig had ik opgehouden met roeien van het ogenblik af waarop het kruipdier mijn achtervolger aanviel. De prauw was dan ook afgedreven tot op de plaats waar zich de wanhopige strijd afspeelde welke de zwemmer tegen zijn reusachtige tegenstander leverde.

Voor het ogenblik scheen het monster slechts met zijn prooi te spelen alvorens ze tussen zijn machtige kaaksbeenderen te klemmen en ze mee te slepen in het diepst van de afgrond om ze te verslinden. Het lange lichaam rolde en ontrolde langzaam zijn ringen rondom de man die uitgeput begon te geraken. De

ongelukkige streed moedig tot zijn laatste ademtocht. Maar het was tevergeefs dat hij met zijn stenen bijl op het dikke pantser van het monster beukte, het primitieve wapen bleek even ondoeltreffend als een nietig stokje. Weldra wekte dit afgrijselijk schouwspel in mij een waar gevoel van opstand wakker. Mocht ik onbewogen blijven en een man — een van mijn broeders — langzaam zien bezwijken, stilaan meegesleurd worden in de afgrond door dit afzichtelijk monster dat hem hardnekkig in zijn greep hield. Nog steeds vastgehecht in het ruwe hout van de prauw, wiegelde de zware speer met de plumpe steel langzaam heen en weer. Ik greep ze vast en rukte ze plotseling los; vervolgens ging ik op het wankel bootje rechtstaan en plofte het wapen uit al mijn krachten in de gapende muil van het kruipdier.

Het afschuwelijke beest stootte een schrikwekkend gesis uit en liet zijn prooi los om zich op mij te werpen, doch de speer, welke diep in zijn keel gedrongen was, belette hem mij te snappen. Slechts zijn stuiptrekkingen dreigden de prauw te doen kantelen...

ACHTSTE HOOFDSTUK

DE MAHAR-TEMPEL

Gebruik makend van het uitstel dat de woede van het kruipdier, dat zich nu tegen mij gekeerd had, hem verleende, had de zwemmer zich lenig in de prauw gehesen. Het bloed dat uit de vreselijke wonde stroomde die ik het monster door mijn

speerstoot had toegebracht, kleurde de oppervlakte van de zee met een reusachtige scharlaken vlek die zich langzaam uitbreidde. Weldra werden de buitensporige bewegingen van het dier meer hortend. Het verzwakte zienderogen en kronkelde zich nu in de stuiptrekkingen van de doodstrijd.

Een ogenblik later werd het volkomen onbeweeglijk en de geweldige grijsachtige massa van zijn lichaam sloeg langzaam om en dreef dan zachtjes met de buik naar boven als een reusachtige dode vis. Een golf verwijderde het van het bootje.

En eensklaps besepte ik dat ik mij letterlijk in de muil van de wolf geworpen had. Ik was nu geheel op genade of ongenade overgeleverd aan de man wiens prauw ik gestolen had. In mijn handen hield ik nog de speer geklemd waarmee ik het monster had afgemaakt. Ik richtte het hoofd op en keek met ongerustheid de reus met de koperen huid aan, die vóór mij stond en mij stilzwijgend aanstaarde.

Gedurende verscheidene seconden beschouwden wij elkaar zonder te spreken. Vruchteloos trachtte ik op zijn gezicht een weerglans van zijn gedachte te lezen. Ik werd slechts gekweld door de vraag wanneer en op welke manier hij de vijandelijkheden zou hervatten.

Opeens nam hij het woord in een taal die ik niet verstond. Ik schudde het hoofd om hem mijn onkunde te tonen en terzelfder tijd sprak ik enkele woorden in de bastaardtaal die de Sagoths gebruiken om met de menselijke slaven van de Mahars te praten. Niet zonder voldoening stelde ik vast dat hij deze taal verstond want hij antwoordde onmiddellijk:

-Waarom geef je mij mijn speer niet terug?

- Omdat ik niet wil dat je mij doodt.

Hij schudde het hoofd.

- Vrees niets. Ik zal je niet doden want je hebt mij daareven het leven gered.

Hij hield even op om achteloos op de bodem van de prauw neer te hurken en ging dan verder.

- Wie ben je? Van waar kom je?

Ik ging op mijn beurt zitten en plaatste de speer tussen ons beiden. Vervolgens poogde ik hem de omstandigheden van onze aankomst te Pellucidar te verklaren, doch al spoedig bemerkte ik dat hij de zin van mijn woorden niet begreep en dat het voor hem even moeilijk was het bestaan van een bewoonde wereld op de aardoppervlakte aan te nemen als voor ons het bestaan van een inwendige wereld te bevroeden.

Na een aantal vruchteloze pogingen zag ik er van af hem te overtuigen en ondervroeg ik hem over hemzelf. Hij verklaarde mij onmiddellijk dat hij tot de stam der Mezops behoorde en dat zijn naam Ja was.

- Wie zijn de Mezops? Waar wonen zij?

Hij keek mij verbaasd aan alvorens te antwoorden.

- Ik zou inderdaad gaan geloven dat je tot een andere wereld behoort, want geen enkel inwoner van Pellucidar kan blijk geven van zoveel onwetendheid... De Mezops bewonen de eilanden van de grote zee. Ik geloof dat zij zich enkel op die plaatsen bevinden en dat de Mezops de enige bewoners van de eilanden zijn. Wij zijn een ras van vissers en van vermaarde zwemmers en het gebeurt vrij dikwijls dat wij onze eilanden verlaten om wild te gaan zoeken.

Hij hield even op en ging dan trots verder:

- Wij zijn ook krijgers. De Mahars en zelfs de Sagoths vrezen ons. Eertijds waren de Sagoths gewoon jacht op ons te maken om ons tot hun slaven te maken, maar wij bestreden ze zo wanhopig, wij doodden er een zo groot getal van en degenen onder ons die werden gevangen genomen richtten een zo vreselijke slachting onder de Mahars aan dat zij het beiden raadzamer oordeelden ons met rust te laten. Later werden de Mahars zelfs zo vadsig dat zij niet eens meer in staat waren zelf de vissen te vangen waarop zij zo verlekkerd zijn en zij hadden ons nodig om ze hun te verschaffen. Toen werd er een wapenstilstand gesloten tussen het ras der Mahars en het ras der Mezops. Zij leverden ons zekere dingen die wij zelf niet kunnen voortbrengen; in ruil daarvan leveren wij hun vis die wij vangen en de Mahars en de Mezops leven in vrede. Soms komen de machtigste onder hen naar onze eilanden om er, ver van de nieuwsgierige ogen der Sagoths, hun godsdienstige ritussen uit te oefenen in de tempels die zij met onze hulp gebouwd hebben. Indien je bij ons wenst te blijven, zal je kunnen aanwezig zijn bij de vreemde praktijken van hun cultus, die zeer wreed is voor de ongelukkige slaven die zij hebben uitgekozen om aan de plechtigheden deel te nemen.

Terwijl Ja sprak kon ik hem naar goeddunken opnemen. Het was een kerel van meer dan zes voet lang, harmonisch gebouwd en wiens trekken aan die van de Roodhuiden uit Noord-Amerika deden denken. Hij had een arendsneus, haren zo zwart als ebbenhout, dunne en welgevormde lippen. Tijdens ons gesprek had Ja de pagaai genomen en de prauw naar een vrij groot eiland gestuurd dat op ongeveer een mijl van de oever lag. De

behendigheid die hij aan de dag legde om zijn plomp vaartuig te besturen, wekte in mijn een bewondering op die des de oprechter was daar ik mij de onhandigheid herinnerde waarmee ik enige tijd te voren dezelfde bewerking had uitgevoerd.

Zodra de prauw aan wal kwam, sprong ik op het strand en volgde ik hem om hem te helpen het bootje in het dichte struikgewas te trekken dat langs de oever stond.

- Wij moeten onze prauwen verbergen, verklaarde mij mijn gezelschap, want de Mezops van Luana zijn voortdurend met ons in oorlog en zij aarzelen niet onze boten te stelen als zij er in slagen ze te ontdekken.

Bij het uitspreken van die woorden wees hij mij op de zee een stip aan die zo ver verwijderd was dat zij slechts een klein vlekje scheen dat in de hemel dreef. De holronde vorm van de oppervlakte der inwendige wereld die elke horizon uitsluit levert voor onze ogen eigenaardige verrassingen op en men staat versteld wanneer men ziet gebeuren wat wij als onmogelijk hebben beschouwd. Toen wij een veilige schuilplaats voor Ja's prauw hadden ontdekt, gaf hij mij teken hem te volgen en ging de wildernis in. Weldra bereikten wij een spoor dat dwars door de doolhof der lianen, der bomen en der kreupelbosjes slingerde. Op het eerste gezicht scheen niets dit spoor te onderscheiden van al degene die men in het hartje van de wildernis ontmoeten kan, maar al spoedig moest ik er mij rekenschap van geven dat de verkeerswegen van de Mezops een zeer zonderlinge bijzonderheid vertoonden: bijwijlen liep het spoor dat wij volgden op een ondoordringbaar kreupelbos uit. Toen keerde Ja op zijn stappen terug tot aan een boom die hij beklom. Vervolgens kwam hij weer naar beneden op een gevelde boomstam van waar een nieuw spoor vertrok dat een of twee kilometer verder even onverwacht als het eerste eindigde. Het duurde niet lang eer ik de reden van die eigenaardige ligging van de sporen begreep. De Mezops hadden ze aldus aangelegd om hun vijanden op een dwaalspoor te brengen en ze te beletten hun steden te ontdekken die in de wildernis verborgen lagen. Het spreekt van zelf dat een in dergelijke omstandigheden ondernomen reis ons eindeloos kan toeschijnen, maar men moet zich herinneren dat de tijd te Pellucidar niet bestaat. Het gebeurt niet zelden dat de Mezop de mannenleeftijd bereikt alvorens hij volledig vertrouwd is met al de paden die naar zijn dorp aan de zee leiden.

Inderdaad, het grootste deel der opvoeding van de jonge Mezop bestaat er in alle wegen van de jungle te leren kennen. Wat de

vrouwen van de stam aangaat, zij verlaten hun steden niet dan wanneer zij door een of andere vijand gevangen genomen worden of wanneer zij de echtgenoten worden van andere Mezops die in naburige dorpen wonen.

Nadat wij enkele kilometers doorheen de jungle hadden afgelegd, kwamen wij op een grote open plek in het midden waarvan de vreemdste verzameling van gebouwen stond die ik ooit aanschouwd had. Grote bomen waren op zeven of acht meter van de grond van hun takken ontdaan en op de top van de aldus gevormde steunsels waren bolvormige hutten gebouwd die van ineengevlochten takken gemaakt waren. Boven ieder van deze hutten stond een ruw gebeeldhouwde houten figuur die, naar Ja mij verklaarde, de identiteit van de primitieve verblijfplaats aanduidde.

Alle hutten vertoonden lange en enge openingen die lucht en licht lieten binnendringen. Om ze te bereiken moest men eerst binnensluipen door een soort van keldergat, dat aan de voet van elke gesnoeide boomstam begraven was; vervolgens moest men zich ophijzen in het binnenste van de uitgeholde schacht die van een eenvoudige ladder voorzien was.

Rondom het dorp, tot aan de rand van de jungle, strekten zich grote, met zorg bebouwde akkers uit, die de Mezops toelieten zich steeds de nodige hoeveelheden fruit en groenten te verzekeren die zij nodig hadden. Toen wij langs die velden gingen waren er vrouwen en kinderen bezig het onkruid te wieden en Ja werd door hen met veel eerbied begroet, doch niemand van hen scheen mijn aanwezigheid op te merken. Wij ontmoetten daarna verscheidene krijgers die mijn gezelschap de eer bewezen door op zijn doortocht de punt van hun speer te laten zakken.

Ja leidde mij naar de grootste hut van al degene die te midden van het dorp stonden en nodigde mij vervolgens uit iets te gebruiken.

De echtgenote van Ja — een bevallige jonge vrouw met bruine haren — was ons te gemoet gekomen en mijn gezelschap haastte zich haar te vertellen hoe ik zo gelukkig geweest was hem het leven te redden. Zij scheen diep getroffen door de woorden van haar echtgenoot en liet sindsdien nimmer na mij haar dankbaarheid te betuigen telkens als de gelegenheid zich voordeed. In de ogen van al de Mezops had mijn daad des te meer waarde dat Ja het hoofd van de stam was.

Toen ik gegeten en gedronken had, vroeg ik aan mijn gastheer de toelating om te gaan rusten en weldra was ik ingeslapen tot groot jolijt van Ja die volstrekt geen behoefte aan slaap scheen te voelen.

Toen ik ontwaakte stelde mijn gezelschap mij voor hem te vergezellen naar de Mahar-tempel die zich op enkele afstand van het dorp verhief.

- De meesters van Pellucidar laten ons niet toe hun heiligdom te bezoeken, maar aangezien zij ons niet kunnen horen is het voldoende dat wij ons voor hun blikken verbergen opdat zij onze aanwezigheid niet bemerken. Wat mij aangaat, ik haat de Mahars en al mijn broeders haten hen evenzeer, maar de meesten onder ons oordelen het raadzaam vriendschappelijke betrekkingen met hen te onderhouden. Het blijft echter niet minder waar dat het mijn grootste vreugde zou uitmaken mijn krijgers ten strijde te leiden tegen de afschuwelijke monsters die over al de macht van onze wereld beschikken. Ik zou ze allen met genoegen uitroeien want ik ben er zeker van dat wij oneindig gelukkiger zouden zijn als al de Mahars van de oppervlakte van Pellucidar verdwenen waren.

Ik haastte mij mijn gezelschap te verklaren dat ik zijn inzichten volkomen beaamde, maar ik verborg hem niet dat de verdelging

van de Mahars mij een reusachtige taak toescheen.

Aldus pratend bereikten wij, nadat wij een ware doolhof van elkaar kruisende paden hadden gevolgd, de open plaats in het midden waarvan de Mahars-tempel oprees: een geweldige opstapeling van rotsen waarvan het geheel een reusachtig ovaal vormde. In de zijmuren bemerkte men slechts een enkele opening, bestemd om toegang te verlenen aan de slaven; dank zij hun grote vleugels kunnen de Mahars immers gemakkelijk al vliegend binnendringen in de tempel waarvan het dak met brede ronde openingen doorboord is.

Daar ik was blijven stilstaan om dit vreemde gebouw te bekijken, raakte mijn gezelschap mij bij de arm aan:

- Kom langs hier, ik zal u een toegang tonen waarvan de Mahars zelf het bestaan niet kennen.

Al pratend was hij de muur van de tempel genaderd en had hij een rotsblok doen draaien die de ingang verborg van een nauwe gang die hij binnenging nadat hij mij teken gegeven had hem te volgen.

- Blijf voortdurend achter mij, fluisterde Ja enkele ogenblikken later.

Ik spande mij in om zijn raad te volgen, maar de duisternis die in de gang heerste maakte mijn taak buitengewoon moeilijk. Ik slaagde er niettemin in naast hem te blijven tot op het ogenblik waarop hij aan een soort van ruwafgewerkte ladder kwam die hij begon te beklimmen.

Weldra onderscheidde ik een zwakke lichtschijn, vervolgens werd de klaarte levendiger en spoedig daarop kwamen wij bij een kijkgat dat ons toeliet duidelijk het schouwspel te zien dat zich binnen in de tempel afspeelde. Het benedengedeelte van het gebouw bestond uit een groot zwembassin met helder water waarin talrijke Mahars achteloos zwommen. Hier en daar, in het midden van het bassin, staken geweldige rotsblokken als zovele eilandjes boven het water uit. Tot mijn grote verbazing bemerkte ik verscheidene menselijke wezens die aan deze rotsen vastgeklampt hingen.

Ik ondervroeg mijn gezelschap.

- Wat doen die ongelukkigen hier?

- Je zult het spoedig weten, antwoordde hij. Zij werden aangewezen om deel te nemen aan de plechtigheid die over enkele ogenblikken zal plaats grijpen, zodra de koningin der Mahars haar intrede zal gedaan hebben. En het is gelukkig voor jou dat het lot je niet veroordeeld heeft om je onder hen te bevinden.

Nauwelijks had hij deze woorden uitgesproken toen ik boven mij een groot geruis van vleugels hoorde en enkele ogenblikken later ging een groep Mahars zich statig neervlijen op de soort van tribunes die het centraal bassin omringden, terwijl de koningin der Mahars, steeds geflankeerd door haar twee thipdars, op een granieten troon plaats nam. Enkele minuten lang beperkten de Mahars zich er toe stilzwijgend te gaan zitten op de treden rechts en links van hun vorstin.

De ongelukkige slaven op de rotsen beschouwden echter met verschrikte ogen de afschuwelijke kruipdieren die hen omringden. Ik keek ze aandachtig aan en kon niet nalaten vast te stellen dat zij tot een zeer mooi ras behoorden. Opeens werd mijn aandacht getrokken door de koningin. Zij had zich op haar troon opgericht en draaide haar weerzinwekkend hoofd van rechts naar links. Plotseling liet zij zich in het bassin glijden waar zij langzaam begon te zwemmen. Haar bewegingen riepen in mijn geest onweerstaanbaar het beeld op van zeehonden in gevangenschap die onvermoeibaar rondom het bassin zwemmen waarin zij opgesloten zijn.

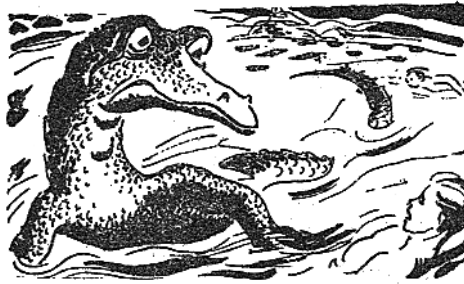
Nadat zij herhaalde malen haar bewegingen had uitgevoerd, hield de koningin der Mahars opeens stil vóór een grote rots die uit het water opstak en waarop zich een groep dicht bijgedrongen slaven bevond. Van waar ik stond kon ik het afschuwelijk hoofd van het kruipdier zien dat uit het water oprees en haar ogen die zich vestigden op de van angst verlamde ongelukkigen.

En plotseling begreep ik de juiste aard van het schouwspel dat ik hier bijwoonde. Langzaam, zoals de slang haar prooi fascineert, hypnotiseerde de koningin der Mahars het slachtoffer dat zij had uitgekozen en vernietigde zij zijn weerstandsvermogen, zijn levenswil.

En nu kon ik zien hoe een jonge man als een automaat op het rotseilandje rechtstond, naar de uiterste rand van zijn tijdelijk toevluchtsoord schreed. Een ogenblik meende ik dat hij zich zou hervatten, aan de fascinerende macht ontsnappen. Helaas, de wil van het menselijk wezen was niet opgewassen tegen het wonderbaar magnetisme van het monster. Van uit mijn schuilhoek kon ik de uitdrukking van lijden en wezenloosheid bemerken die zich op zijn gezicht aftekende.

Plotseling, als een gebroken veer die zich ontspant, maakte de wilskracht van de man plaats voor een volkomene gelatenheid. Zonder zelfs een blik achter zich op zijn gezellen te werpen, liet hij zich neervallen in het bassin waar het monsterachtig kruipdier

hem wachtte.

De woorden ontbreken mij om het gruwelijk schouwspel te beschrijven dat daarna volgde. Ik zal mij tevreden stellen met te zeggen dat er weldra geen enkele menselijke slaaf op de rotsen te midden van het bassin overbleef. Eén voor één kwamen de Mahars en de thipdars uit het water en namen weer hun plaats in op de treden waar zij zich uitstrekten. Weldra waren zij allen ingesluimerd. Dit verwonderde mij zozeer dat ik mijn gezelschap toefluisterde:

- Ik dacht dat de Mahars nooit slapen.

Ja haalde de schouders op.

- De Mahars komen naar deze tempel om er veel dingen te doen die zij elders niet durven doen. Dit is trouwens de reden waarom zij zich nooit door hun Sagoth-wachters laten vergezellen als zij naar hier komen.

- 't Is waar, ik heb er geen enkele bemerkt.

Ik boog mij voorover om beter te zien... Dit gebaar was mij noodlottig. Het granieten blok waarop ik steunde kon mijn gewicht niet dragen. Het stortte neer. Ik verloor het evenwicht en viel met het hoofd voorover in het centraal bassin zonder mij te kunnen weerhouden.

Gelukkig was het bassin diep op de plaats waar ik viel en het water brak mijn val. Doch op het ogenblik toen ik aan de oppervlakte wilde terugkomen, dreef de gedachte aan het akelige lot dat mij wachtte als de Mahars mij bemerkten mij er toe onder water tot aan een der rotseilandjes te zwemmen.

Ik gaf er mij zeer goed rekenschap van dat ik aldus slechts een uiterst zwakke kans had om aan de afschuwelijke kruipdieren te ontsnappen, maar het instinct van zelfbehoud gebod mij alles in het werk te stellen om te trachten mijzelf te redden.

Half verstikt was ik weldra genoodzaakt aan de oppervlakte te komen. Ik wierp een angstige blik in de richting van de treden waar zich de Mahars en de thipdars ophielden.

Ik kon een kreet van vreugde moeilijk onderdrukken toen ik bemerkte dat niemand van hen nog in de tempel overbleef. Gedurende enkele ogenblikken bracht de verbazing mij werkelijk

geheel van streek. Het duurde echter niet lang eer ik mijn tegenwoordigheid van geest terugvond en mijzelf gelukwenste omdat ik op zulke wonderbare wijze aan de dood ontsnapt was. Mijn voldoening zou volledig geweest zijn indien de gedachte aan de geheimzinnige hypnotische macht van de Mahars mij niet een angstgevoel had bijgebracht dat niets kon verdrijven. Ik meende alleen te zijn in de tempel maar werd deze indruk mij om zo te zeggen niet opgedrongen door het magnetisme van de monsterachtige kruipdieren? Was het hun niet mogelijk in mij een soort van blijvende zinsbegoocheling op te wekken waarin al mijn zintuigen zouden betrokken zijn?

Ik huiverde. Het verschrikkelijk schouwspel dat ik enkele ogenblikken geleden had bijgewoond, veroorzaakte mij nog steeds een blijvend gevoel van onbehaaglijkheid. Daar echter niets om mij heen bewoog begon ik tenslotte enige zelfzekerheid te herwinnen. Ik was goed en wel alleen in de tempel... maar voor hoelang? Voortdurend zwom ik het bassin op een neer op zoek naar een uitgang die mij zou toelaten deze vervloekte plaats te verlaten. Te vergeefs schreeuwde ik mij moe met op Ja te roepen. Mijn gezelschap moest na mijn val op de vlucht geslagen zijn want hij antwoordde niet op mijn geroep. Ik kon het hem trouwens niet kwalijk nemen want van het ogenblik af waarop ik in het zwembassin gevallen was, kon hij mij rechtmatig als verloren beschouwen en de vrees dat hij eveneens ontdekt zou worden had hem genoodzaakt zonder dralen de vlucht te nemen. Ik was er zeker van dat er een andere toegang tot de tempel bestond dan de openingen in het dak waarlangs de Mahars binnenkwamen want het was gewoon onzinnig te denken dat de menselijke slaven in het heiligdom werden binnengebracht langs dezelfde weg die hun meesters gebruikten. Ik zette dan ook mijn opzoeking voort tot ik eindelijk een reeks vaneenstaande granietblokken bij een der uiteinden van de tempel ontdekte.

Na enkele minuten van inspanning slaagde ik er in mij tussen de muren te wringen tot op de open plaats en weldra verdween ik in de dichte wildernis die de tempel omringde. Toen ik eenmaal in veiligheid was viel ik wankelend neer aan de voet van een reusachtige boom, ten prooi aan een overweldigende ontroering. Ik gaf er mij rekenschap van dat ik aan een gruwelijke dood ontsnapt was. Ik ontveinsde het mij natuurlijk niet dat ik vreselijke gevaren zou te trotseren hebben in de vijandige en primitieve natuur... minder schrikwekkend nochtans dan de tempel waaruit ik zoëven ontsnapt was.

De dood! Ik voelde mij in staat hem moedig het hoofd te bieden indien hij van een menselijke vijand of van een wild dier kwam, in een woord van ieder ander schepsel dan van die weerzinwekkende en angstaanjagende Mahars.

NEGENDE HOOFDSTUK

DWARS DOOR DE WILDERNIS

Na mijn tragisch avontuur in de Mahar-tempel was ik zo moe en zo uitgeput dat ik niet weerstaan kon aan de slaperigheid die mij langzamerhand overmeesterde. Mijns ondanks sloot ik de ogen en enkele ogenblikken later was ik in een diepe slaap gedompeld. Toen ik ontwaakte had ik grote honger en grote dorst. Ik begaf mij dan ook dadelijk op weg doorheen de wildernis om de oever van het eiland te bereiken.

Onderweg plukte ik talrijke wilde bessen die ik met smaak verorberde. Ik wist dat, als ik er in slaagde steeds rechtdoor te gaan, ik weldra de zee zou bereiken maar ik wist ook dat het in deze wereld, die eeuwig door een onbeweeglijk hemellichaam verlicht wordt, schier onmogelijk is zich te oriënteren.

Bij gebrek aan een tijdmetr zou ik niet kunnen zeggen hoeveel tijd mijn tocht door de wildernis in beslag nam. Ik weet alleen dat ik vier maal stilhield om mij te versterken en twee maal om te

slapen, alvorens ik de zee bereikte. En de voldoening die ik ondervond bij deze moeilijke onderneming werd nog vergroot door de ontdekking van een prauw die verborgen was in het midden van het struikgewas waar ik mij moeizaam doorheen werkte alvorens de voet op het strand te zetten.

Onnodig te zeggen dat ik geen minuut verloor om de prauw op het zand te trekken en te water te laten. Mijn eerste ondervinding met Ja had mij geleerd dat de Mezops niet geneigd zijn grapjes te maken wanneer hun kano's gestolen worden en ik was vast besloten een zo groot mogelijke afstand te brengen tussen de oever en mijzelf, ten einde mij te onttrekken aan de woede van de eigenaar van het bootje waarvan ik mij zo ridderlijk had meester gemaakt.

Mijn tocht door de jungle had mij naar een punt van het eiland gebracht dat diametraal tegenover dat lag waar ik met Ja ontscheept was, want zo ver mijn oog reikte kon ik nergens land bespeuren.

Een poosje volgde ik op een flinke afstand de oever van het eiland en toen ik een kaap voorbijgestoken was slaagde ik er in in de verte een lage kust te onderscheiden. Ik roeide aanstonds in die richting. Mijn besluit stond onherroepelijk vast. Ik was besloten naar Phutra terug te keren om er mijn medegevangenen Perry en Ghak terug te vinden. Ik was er mij van bewust dat ik een onvergeeflijke dwaasheid begaan had door alleen te vluchten terwijl de plannen die wij gevormd hadden om met ons drieën te ontsnappen gereed waren om uitgevoerd te worden.

Natuurlijk ontveinsde ik mij de moeilijkheden niet die wij zouden moeten overwinnen hebben om onze onderneming tot een goed einde te brengen en de zwakke kansen die wij hadden om te slagen, maar anderzijds liet de genegenheid die ik Perry toedroeg mij niet toe van mijn vrijheid te genieten zo lang ik hem levend en in gevangenschap wist.

Alleen dit geval weerhield mij en indien ik de zekerheid had gehad dat mijn oude vriend in de hoofdstad der Mahars gestorven was, zou ik mij ongetwijfeld opnieuw op weg begeven hebben doorheen de hinderlagen van deze primitieve wereld om te trachten het stralend beeld terug te vinden dat mij voortdurend voor de geest stond.

Een gelukkig toeval bracht mij juist op de plaats waar ik voor het eerst Ja, de Mezops, had ontmoet. Zonder dralen stapte ik aan wal en begon dadelijk de beklimming van de berggroep die mij van de grote vlakte van Phutra scheidde. Aldus kwam ik aan een

soort van viersprong van waar verscheidene nauwe bergpassen vertrokken die alle naar in de bergtop gehouwen bressen schenen te leiden.

Gedurende enige tijd was ik werkelijk verlegen om te beslissen langs welke van deze engten ik gaan moest.

Vruchteloos martelde ik mijn geheugen om het pad te herkennen waarlangs ik gekomen was. Verloren moeite... Ik moest mij op het toeval verlaten en koos de bergengte die mij het gemakkelijkst toegankelijk scheen.

Ik haast mij hieraan toe te voegen dat ik, door aldus te handelen, de fout beging die slechts weinig onder ons weten te vermijden als het er op aankomt zijn weg in het leven te kiezen. Lang zou het niet duren eer opnieuw de ervaring opdeed van de grondwaarheid dat de gemakkelijkste weg niet altijd de beste is.

Zeven of acht maal hield ik stil om mij te versterken en twee maal om te slapen alvorens ik besepte dat ik verdwaald was. Ik herinnerde mij inderdaad dat, om de berg over te trekken na mijn vlucht uit Phutra, ik niet meer dan twee maal halt had moeten houden om te eten en te rusten. Er bleef mij niets anders over dan op mijn stappen terug te keren en weer naar het kruispunt te gaan om daar een andere bergpas te kiezen. Daar echter de bergengte die ik bewandelde een eind verder ietwat breder scheen te worden, besloot ik mij nog een weinig te wagen om even het terrein te verkennen alvorens rechtsomkeer te maken.

Ik marcheerde nog enkele kilometers verder eer ik de toegang bereikte van de bergpas die uitliep in een nauwe, door de zee omzoomde vlakte. Aan mijn rechterzijde liep de bergflank voort tot aan de oever; het dal strekte zich aan mijn linkerzijde uit en eindigde op een uitgestrekt zandig strand. Hier en daar staken reusachtige bomen met zonderling gebladerte boven een oceaan van groen.

Een eenvoudige blik op de weelderige plantengroei die onder mij groeide was voldoende om mij te overtuigen dat de grond moerassig was. Een enkel smal en bochtig pad van vaste grond slingerde van de voet van de berg tot aan de zee. Een ogenblik lang bleef ik dit landschap van een primitieve en woeste schoonheid bewonderen; vervolgens, door mijn nieuwsgierigheid voortgedreven, besloot ik mij tot op het strand te wagen.

Terwijl ik langs het moeras voort schreed, meende ik een geritsel in het struikgewas te horen. Ik bleef even staan om te luisteren, doch daar het gerucht had opgehouden, zette ik mijn weg voort.

Weldra bereikte ik de oever van de uitgestrekte zee, mijn geest

verdiept in een fabelachtige onderstelling.

Wat was er aan de overzijde van die zee, welke ongetwijfeld nooit een mens had overgestoken? Welke zonderlinge wezens, welke geheimzinnige, vruchtbare, toverachtige streken van alle aard?

Aldus in gedachten verdiept bleef ik gedurende verscheidene minuten onbeweeglijk staan, toen een zwak gerucht mijn aandacht trok en mij dwong opeens de droomwereld te verlaten waarin ik sedert enkele ogenblikken rondzwierf. Ik draaide mij om en op slag was ik tot de werkelijkheid teruggekeerd bij het aanschouwen van de vreselijke verwezenlijking van de nachtmerrie die mijn verbeelding mij zo dikwijls had voorgespiegeld toen ik in gedachten vertoefde bij de kolossale monsters uit de lang vervlogen tijdperken van onze wereld.

Vóór mij, volkomen tastbaar en levend, stond een reusachtig wezen waarvan de aanblik volstond om de haren op het hoofd te berge te doen rijzen. Verbeeld u een pad zo groot als een olifant, voorzien van een buitengewoon lange hals, eindigend op de kop en de muil van een alligator...

Niettegenstaande zijn gewicht dat ongetwijfeld verscheidene tonnen bedroeg, kwam het afschuwelijke beest vlug en geluidloos in mijn richting aangestapt. Ik wierp een blik om mij heen: langs de ene zijde rees de bergwand op, langs de andere het moeras waaruit het monster gekomen was, achter mij de zee en vóór mij het nauwe, vaste pad, mijn enige weg om te vluchten. Een enkele blik in de richting van het schrikwekkend schepsel had mij toegelaten vast te stellen dat het hier ging om een van die enorme dieren waarvan onze paleontologen de fossielen overblijfselen hebben teruggevonden — het was werkelijk een monsterachtig kruipdier uit het steentijdperk, een labyrinthodon. En ik was alleen en ongewapend om het verschrikkelijke beest het hoofd te bieden.

Ik kon mij vrij gemakkelijk de gemoedstoestand indenken van onze voorouders wanneer het hun gebeurde een van die nachtmerrieschepsels te ontmoeten. Het was alleen erg jammer dat ik mij niet terzelfder tijd kon herinneren welke gedragslijn gezegde voorouders in dergelijke omstandigheden hadden gevolgd en die hun had toegelaten in leven te blijven, in weerwil van de vijanden die dagelijks hun bestaan bedreigden! Een toevlucht zoeken in de oceaan of in het moeras was mij feitelijk in de muil van de wolf werpen. Ik wist met zekerheid dat een menigte andere angstwekkende schepsels rondom mij in hinderlaag lagen en dat een ontvluchtingspoging fataal op een ramp zou uitlopen.

Wat kon ik anders doen dan in een dwaze onbeweeglijkheid wachten tot de labyrinthodon met mij had afgerekend? Plotseling dacht ik aan Perry. Mijn ongelukkige gezelschap zou van mijn vreselijk einde niets afweten. Daarna gingen mijn gedachten naar mijn vrienden die ik op de aardoppervlakte verlaten had. Niemand van hen zou ooit ons wonderlijk avontuur vermoeden, niemand zou er aan denken medelijden te hebben met mijn verschrikkelijke doodstrijd.

De labyrinthodon had zijn gang nog vertraagd, hij scheen er zeker van dat zijn prooi hem nu niet meer kon ontsnappen en ik zou bereid geweest zijn hetzelfde te zweren. Hij sperde zijn reusachtige muil open als om bij voorbaat het sappig feestmaal te proeven dat mijn arm vermorzeld vlees hem zou verschaffen.

Hij was nog slechts een dertigtal meters van mij verwijderd toen opeens in mijn oor een stem weerklonk die van de kust scheen te komen. Ik draaide mij vlug om en kon slechts met grote moeite een schreeuw van vreugde onderdrukken bij het zien van Ja die mij met grote gebaren wenkte mij onmiddellijk bij hem te voegen aan de voet van de rotswand.

Niettegenstaande het genoeg dat het zien van mijn vriend mij verschaft, kon ik toch werkelijk geen buitengewone hoop koesteren. Ik wist dat het mij feitelijk onmogelijk was te ontsnappen aan het monster dat mij achtervolgde. Maar ik zou ten minste de troost smaken te weten dat een medelijdende blik mijn laatste ogenblikken had aanschouwd. Ik zette het op een lopen in de richting van de kust.

Met een verbluffende lenigheid liet Ja zich echter langs de bijna loodrechte wand naar beneden glijden tot op het ogenblik toen hij een stevig steunpunt ontdekte waarop hij stilhield.

De labyrinthodon, die in zijn nopjes was omdat een nieuwe prooi zich uit eigen beweging aan zijn vraatzucht kwam overleveren verhaastte de stap niet. Ongetwijfeld was hij beducht dat hij, door zich al te plotseling op mij te werpen, het ander menselijk wezen zou afschrikken dat zich zo te gelegener tijd aanbood.

Toen ik mij nog slechts op korte afstand van de kust bevond, begreep ik de bedoeling van Ja, hoewel ik bleef twifelen aan de mogelijkheden op redding die zijn taktiek mij bood. Hij had stilgehouden op vijf of zes meter van de grond en zich vastgeklampt aan een struik die op een klein platform van de bergwand groeide.

Hij stak mij zijn lans toe; door een sprong van twee meter te maken kon ik het uiteinde van de steel bereiken.

Maar indien ik poogde mij langs dit zwakke steunpunt op te hijsen, bestond er veel kans dat Ja door de schok het evenwicht verloor en dat wij beiden letterlijk in de muil van het monster neerstortten. Al lopend deelde ik Ja mijn vrees mede, maar hij verzekerde mij dat hij een stevig steunpunt had uitgekozen en dat hij zeer goed wist wat hij deed.

- Haast je, voegde hij er aan toe, want de sithic die je achtervolgt zal je weldra aanvallen en als hij je bereikt vóór je in veiligheid bent, ben je verloren.

Ik gehoorzaamde hem zonder verder tegen te stribbelen. Met behulp van een rotsblok dat mij tot wipplank diende, deed ik een sprong en klampte mij vast aan het uiteinde van Ja's lans. Vervolgens begon ik langs de steel omhoog te klauteren zo vlug het mij enigszins mogelijk was.

Op hetzelfde ogenblik stiet de labyrinthodon een snijdend gefluit uit, daar hij zich plotseling rekenschap gaf dat hij, ver van een dubbele portie in de wacht te slepen, groot gevaar liep totaal beroofd te worden van het festijn waarop hij rekende. Hij zette het op een galop en ging opeens, met de vaart van een sneltrein, tot de aanval over. Op dit ogenblik had ik mijn gevaarlijkste eind weg

bijna achter de rug. Nog dertig of veertig cm klimmen en ik had de stevige en hulpvaardige hand bereikt die Ja mij toestak.

Plotseling voelde ik een vreselijke schok. Ik sloeg de ogen neer. De geweldige kaken van het monster klapten juist dicht op het onderste uiteinde van de lans. Met een wanhopige poging trachtte ik mij ietwat hoger op te hijsen, maar op dit ogenblik bracht de sithic de steel van de lans een schok toe die Ja bijna uit zijn schuilplaats deed vallen en hem het wapen uit de handen rukte. Ik werd dus brutaal naar de gapende muil van het vreesaanjagend schepsel geslingerd.

Op hetzelfde ogenblik echter waarop het monster gezien had dat Ja de lans losliet, had het getracht mij in de vlucht op te vangen, zodat de punt van de lans waaraan ik mij nog steeds vastklemde, hem in het kaaksbeen drong. De pijn deed hem onverwacht achteruit deinzen en ik viel op zijn brede nek vanwaar ik op de grond gleed zonder mij al te erg te bezeren. Ik sprong dadelijk recht en zette het op een lopen in de richting van het pad dat langs de flank van de rotsachtige kust slingerde en waarlangs ik in het dal was afgedaald.

Steeds voortrennend wierp ik een blik over mijn schouder in de richting van het dier en bemerkte dat het vruchteloze en onberedeneerde pogingen deed om zich te ontdoen van de lans die hem het kaaksbeen doorboorde. De pijn die zijn wonde hem veroorzaakte had zijn aandacht voorlopig van mij afgeleid, zodat ik zonder moeite een veilige schuilplaats op de top van de rotsachtige kust kon bereiken.

Toen de reusachtige sithic besepte dat zijn prooi hem goed en wel ontglipt was, stiet hij een laatste gebrul van woede uit en liep op de hoge grasstruiken toe die de oppervlakte bedekten van het moeras, waarin hij verdween.

TIENDE HOOFDSTUK

TERUG NAAR PHUTRA

Toen ik voor goed buiten gevaar was, haastte ik mij Ja te helpen om de rotshelling te beklimmen die hij was afgedaald om mij ter hulp te snellen. Ik betuigde hem aanstonds mijn erkentelijkheid maar hij wimpelde spoedig mijn dankbetuigingen af.

- Ik had je voor goed verloren gewaand toen je in het zwembassin van de Mahar-tempel neerplofte, sprak hij. Je kunt over mijn verbazing oordelen toen ik je voetafdrukken op het strand bemerkte. Ik begon je onmiddellijk op te zoeken want ik wist dat je zelfs geen wapen bezat om je te verdedigen tegen de duizend gevaren die je bedreigden. Ik geloof dat ik precies op tijd kwam...

- Maar, wedervoer ik, waarom heb je aldus gehandeld?

Ik beken dat ik zeer verwonderd was over de oprechte betuigingen van vriendschap welke dit wezen van een ander ras en van een andere wereld mij bewees.

- Omdat je mij het leven gered hebt, antwoordde hij eenvoudig. Van toen af was het mijn plicht je te beschermen en ik zou geen ware Mezop geweest zijn als ik daarin tekort geschoten was. Wees er overigens van overtuigd dat het mij volstrekt geen moeite kost hem te vervullen, want je hebt mijn vriendschap verworven.

Hij zweeg een ogenblik en ging dan verder:

- Waarom kom je niet bij ons wonen? Je zou een lid van onze stam kunnen worden. Je zou er de behendigste jagers en de moedigste krijgers vinden. Je zou je er een gezellin kunnen kiezen. Wil je?

Ik antwoordde dadelijk dat zijn voorstel mij een oneindig genoeg deed, maar dat het mij onmogelijk was het aan te nemen. Ik zelf had ook een plicht te vervullen jegens Perry, jegens prinses Diana. Indien het lot mij spaarde, zou ik later gelukkig zijn bij hem terug te keeren... op voorwaarde dat ik het eiland kon terugvinden waar hij woonde.

- Dat zal je gemakkelijk vallen. Je moet alleen maar naar de voet van de hoogste top van de Wolkenberg gaan, waar een rivier ontspringt die zich in de Lural Az werpt. Juist tegenover de monding van die rivier zal je drie grote eilanden zien. Het eiland dat links ligt is het eiland Anoroc waar de stam woont waarvan ik het opperhoofd ben.

- Maar hoe zal ik de Wolkenberg ontdekken?

- Dat is gemakkelijk genoeg. Alle reizigers beweren dat men hem overal zien kan op de oppervlakte van Pellucidar.

Wij bleven nog een poosje praten, waarna ik aan Ja verzocht mij een nieuwe dienst te bewijzen.

- Kan je mij de weg wijzen die ik nemen moet om weer in Phutra

te komen. Ik wil er mijn medegevangenen terugvinden om met hen een ontvluchttingsplan uit te werken dat ons zal toelaten samen onze vrijheid terug te vinden.

Mijn vraag scheen mijn gezelschap buitengewoon te verbazen.

- Je wilt je gevangenis weer opzoeken. Is het mogelijk?

- Mijn vrienden zijn te Phutra gebleven. Met jou zijn het mijn enige vrienden in gans Pellucidar. Ik heb het recht niet anders te handelen.

Een ogenblik lang dacht hij ingespannen na; vervolgens schudde hij ernstig het hoofd.

- Je bent een moedig man en een trouwe vriend, sprak hij eindelijk, maar de Mahars zullen je ongetwijfeld ter dood veroordelen om je te straffen en welke dienst zal je in dit geval aan je gevangen vrienden kunnen bewijzen? Van gans mijn leven heb ik nooit horen zeggen dat een enkele gevangene van de Mahars zich vrijwillig aan hen heeft overgeleverd. Allen die er in slagen hun te ontsnappen zouden liever sterven dan opnieuw in hun handen te vallen.

- Helaas, ja, ik heb geen andere keus. Doch wees er van overtuigd dat het niet met een blijmoedig hart is dat ik de weg naar Phutra weer insla. Ik geloof dat ik nog liever naar de hel zou gaan, hoewel de hel toch werkelijk een plaats is waar ik al zeer weinig kans zou hebben mijn oude vriend Perry terug te vinden.

Ja keek mij verwonderd aan.

- De hel, wat is dat? Bedoel je daarmee de oceaan van vlammen waarop Pellucidar drijft?

Ik haastte mij het gesprek een andere wending te geven want ik begreep zeer goed dat het mij veel moeite zou kosten mijn vriend sommige woorden te verklaren die door ons dagelijks worden gebruikt.

Na enkele minuten, gedurende dewelke hij vruchteloos zijn overredingstalent uitputte, begreep Ja dat mijn besluit om naar Phutra terug te keren onherroepelijk was en begon hij mij de weg aan te duiden die ik volgen moest om de stad van de Mahars te bereiken. Daarna zegde hij mij vaarwel en aan zijn droevige blik zag ik wel dat hij overtuigd was mij nooit meer terug te zien.

Bij het verlaten van mijn vriend werd ik eveneens door een diep gevoel van droefheid bevangen. Ha, indien Perry zich maar aan mijn zijde bevonden had, welke heldenfeiten zouden wij met de hulp van die moedige krijgers hebben kunnen verrichten!

En bij mijzelf zwoer ik dat, indien wij er bij mirakel in slaagden Phutra te verlaten, mijn eerste zorg zou zijn naar Ja en zijn

dappere gezellen terug te keeren.

Maar er was een andere voorname zending die ik mij had voorgesteld te vervullen en waaraan ik voor niets ter wereld zou verzaakt hebben: Diana terug te vinden en haar nederig om vergiffenis te smeken voor de belediging waaraan ik mij onvrijwillig jegens haar had schuldig gemaakt.

Ik bereikte weldra de hellingen die naar de vlakte van Phutra afdaalden en zonder langer te dralen begaf ik mij op weg naar de onderaardse stad.

Op enkele honderden meters van een der granieten torens welke de toegangen tot de hoofdstad der Mahars aanduiden, bemerkte ik een groep Sagoths. Vier van hen snelden dadelijk op mij toe al zwaaiend met hun speren en wilde kreten slakend.

Doch in weerwil van hun dreigende houding liet ik mij niet van de wijs brengen en ging voort langzaam op hen toe te gaan. Deze handelwijze bereikte het gewenste doel: weldra hielden de mensapen op met te huilen. Zij waren er van overtuigd dat ik bij hun nadering op de vlucht zou slaan en mijn kalmte bracht hen totaal in verwarring.

- Wat komt je hier doen? riep een van hen. Vervolgens, mij herkenkend, voegde hij er aan toe: O, het is de slaaf die beweert van een andere wereld afkomstig te zijn, hij die ontvlucht is wanneer de thag over de omheining van het amphitheater sprong. Maar vermits je ons ontsnapt bent, waarom kom je dan terug?

- Ik ben niet gevlucht, antwoordde ik rustig. Ik liep evenals alle aanwezigen in het amphitheater om mij aan de aanvallen van het razende dier te onttrekken en het toeval bracht mij in een onderaardse gang waar ik verloren liep. Toen ik weer aan de oppervlakte van de grond kwam, was ik ver van Phutra en sindsdien heb ik geen ogenblik opgehouden mijn opsporingen voort te zetten om de hoofdstad der Mahars terug te vinden.

- En nu kom je uit eigen beweging bij ons terug? vroeg een der Sagoths.

- Waar zou ik heengaan tenzij naar Phutra? Ik ben een vreemdeling te Pellucidar en Phutra is de enige plaats die ik ken.

Ik werd er gevoed en wel behandeld... Wat kan ik meer verlangen? De Sagoths zagen mij verstomd aan. Mijn handelwijze verraste hen want zij hadden nog nooit van een dergelijk geval gehoord. Ten slotte besloten zij mij naar hun meesters te brengen, de enigen die in staat waren het vreemde raadsel op te lossen dat mijn onverwachte terugkeer voor hen uitmaakte.

Ik onderdrukte een glimlach van voldoening bij de vaststelling dat mijn list met een volledig welslagen bekroond werd. De Sagoths waren te zeer verwonderd over mijn handelwijze dan dat zij een enkel ogenblik zouden vermoed hebben dat zij alleen tot doel had een tweede ontvluchting voor te bereiden.

Hun eerste zorg was mij bij een reusachtige Mahar te leiden die mij aan een langdurig onderzoek onderwierp alvorens mij door tusschenkomst van de Sagoths te ondervragen.

- Je beweert dat je naar Phutra bent teruggekomen want de onderaardse stad was de enige plaats van gans Pellucidar waar je je het veiligst voelde? vroeg mij een bewaker, aldus de vraag vertolkend van de Mahar. Het is u echter niet onbekend dat je morgen kunt gekozen worden om je leven te offeren voor de grote wetenschappelijke proefnemingen welke door onze geleerden gedaan worden?

Het was de eerste maal dat ik daarvan hoorde spreken, maar ik achtte het raadzamer mijn verbazing te verbergen. Ik antwoordde rustig:

- Ik loop hier geen groter gevaar dan ik alleen en ongewapend in de wildernis van Pellucidar moest trotseren. Ik acht mij integendeel zeer gelukkig omdat ik naar Phutra heb kunnen terugkeren. Aangevallen door een monsterachtige sithic, heb ik de dood van zo dichtbij gezien dat ik, wat er ook gebeuren moge, verkies mijn lot in de handen te leggen van de wijzen en geleerden van Mahar. In de wereld van waar ik gekomen ben zien de mannen die de macht in handen hebben het als een plicht de vreemdelingen steun en gastvrijheid te verlenen. Ik ben hier een vreemdeling en durf hopen dat mij een dergelijke gunst te beurt zal vallen.

Ik zweeg en de grote Mahar die mij ondervroeg bleef eveneens enkele ogenblikken in gedachten verdiept nadat men hem mijn woorden had overgebracht.

- Wat gaat men nu met mij doen? vroeg ik hem.

- Je zult vóór een raad van geleerden gebracht worden die je zullen ondervragen over de onbekende wereld vanwaar je beweert te komen.

- Weet je welke behandeling de Mahars voorbehouden voor hen die hen belogen hebben?
- Neen... en het laat mij volkomen onverschillig want ik heb geenszins het inzicht hen te beliegen.
- In dit geval, wacht je dan hun het onwaarschijnlijk verhaaltje te herhalen dat je hier hebt uitgekraamd. Een wereld waar de mensen de meesters zouden zijn... Waarachtig, dit gaat alle perken te buiten! besloot hij op een licht misprijzende toon.
- Dit verhaaltje is nochtans de zuivere waarheid. Ik behoor niet tot Pellucidar... een blinde zou het zien.
- Jammer voor jou zal je niet door blinden geoordeeld worden.
- Je zult aan de monsters van het amphitheater overgeleverd worden... tenzij je naar de onderaardse laboratoria zou gebracht worden om er tot proefpersoon te dienen.
- Maar welke proefnemingen hebben de Mahars in de laboratoria op het oog? De Sagoth haalde de schouders op.
- Ik weet het niet, want niemand van hen die veroordeeld werden om er te worden heengebracht, is ooit teruggekeerd om het ons te zeggen. Men ontsnapt soms aan de dieren van het amphitheater... aan de laboratoria nooit...

In afwachting dat ik vóór de raad der Mahars zou verschijnen, werd ik tot mijn grote verwondering naar hetzelfde gebouw gebracht waar ik met Perry en Ghak had gevangen gezeten. De bewakers aan wie ik werd toevertrouwd kenden reeds de omstandigheden van mijn vrijwillige terugkeer. Zij oordeelden het dan ook zeer natuurlijk mij naar believen te laten gaan en komen, daar zij er in de verste verte niet aan dachten dat ik slechts teruggekomen was om een nieuwe ontvluchting voor te bereiden.

Toen ik het vertrek binnentrad waar hij zich bevond, onthaalde hij mij met een vriendelijke hoofdknik doch zonder ook maar in het minst verwonderd tetschijnen over mijn terugkeer. Vervolgens verdiepte hij zich opnieuw in zijn lezing.

Dit onthaal ontgoochelde mij. Ik onderging een diep gevoel van bitterheid bij het vaststellen dat de genegenheid die ik mijn oude makker toedroeg en die mij de dood deed trotseeren om hem terug op te zoeken, zo weinig wederkerige gevoelens opwekte.

- Perry, riep ik uit, is dat alles wat u mij te zeggen hebt na mijn lange afwezigheid?

Hij keek mij met alle tekens van de meest oprechte verbazing aan...

- Lange afwezigheid... Wat bedoelt u?
- Hebt u dan het verstand verloren, Perry? Beweert u dat u zich

geen rekenschap gegeven hebt van mijn afwezigheid sinds het ogenblik waarop de aanval van de thag in de arena een paniek ontketende waarbij wij van elkaar gescheiden werden?

Opnieuw keek hij mij aan en antwoordde dan stotterend:

- Ik begrijp u niet, David. Wij komen pas terug van het amphitheater en uw afwezigheid heeft slechts enkele ogenblikken geduurd.

- In 's hemels naam, Perry, bent u nog wel goed wijs? De hemel weet hoelang ik in het gebergte en in de wildernis hebt omgezworven alvorens naar Phutra terug te keren! Ik heb een nieuw mensenras ontdekt; ik heb de wonderlijke praktijken van de geheime eredienst der Mahars bijgewoond; ik ben bijna bezweken onder de aanvallen van een reusachtige labyrinthodon. Het is misschien maanden geleden dat ik u verlaten heb en ik beken dat het mij veel leed doet te moeten vaststellen dat u mij geen genegenheid genoeg toedraagt om u over mijn terugkeer te verheugen. Gezien de vreselijke gevaren die ik blijmoedig getrotseerd heb om mij opnieuw in uw gezelschap te bevinden, had ik gehoopt dat u mij meer dankbaarheid zou betuigd hebben. Mijn oude gezel dacht enkele ogenblikken na. Een uitdrukking van spijt, bijna van angst, stond nu op zijn gelaat te lezen.

- David, mijn jongen, sprak hij eindelijk, hoe hebt u aan mijn genegenheid kunnen twifelen. Ik ben er van overtuigd dat wij beiden rechtzinnig zijn, maar wij leven in een wereld die, wat de tijd betreft, een eeuwigdurende zinsbegoocheling is. U zegt mij dat er maanden verlopen zijn sinds het ogenblik waarop wij de amphitheater verlieten.

- Ja, Perry, ganse maanden...

- U hebt ongetwijfeld gelijk wat u betreft. Maar voor mij, verdiept als ik was in de lectuur van de vreemde handschriften die de archieven van de Mahars bevatten, zijn er slechts enkele ogenblikken verlopen. Het vreedzame leven dat ik geleid heb, heeft mij toegelaten mijn energie te besparen. Ik heb geen behoefte gevoeld om te eten of te slapen. Geloof mij, David, ik ben er meer en meer van overtuigd dat de tijd niet bestaat... ten minste niet in de inwendige wereld, vermits wij over geen middel beschikken om hem te meten. De Mahars zelf, hoewel ze zeer verstandig zijn, kennen het begrip tijd niet en alle teksten die hun archieven bevatten zijn in de tegenwoordige tijd geschreven. Ik geef toe dat zulks voor ons die er een andere manier van redeneren op nahouden, enigszins verwarrend is.

Ik verkoos Perry in geen andere subtiële vergezochte

bespiegelingen te volgen en begon hem mijn avonturen te vertellen. Ik eindigde juist mijn verhaal toen een Sagoth het vertrek binnentrad en mij gebod hem te volgen.

Ik richtte mij tot mijn gezelschap.

- Vaarwel, Perry, fluisterde ik. Ik weet niet of het waar is dat de tijd niet bestaat en of alles in het heden geschiedt, maar ik vrees dat ik weldra een toekomst onder het oog zal moeten zien vanwaar ik niet zal terugkomen. Als u er in slaagt met Ghak te ontvluchten, beloof mij dan dat u overal prinses Diana zult opzoeken en haar zeggen dat ik al stervend niets anders betreurd heb dan dat ik het onrecht dat ik haar heb aangedaan niet heb kunnen herstellen.

Deze woorden deden Perry de tranen in de ogen komen.

- David, riep hij uit, ik ben er zeker van u terug te zien... Ik ben er zeker van dat u aan de dood zult ontsnappen... Wat zou ik zonder u doen? Alleen zal ik nooit de moed of de kracht hebben om te ontsnappen aan de afschuwelijke kruipdieren die ons hier gevangen houden.

Meer hoorde ik niet want onze bewaker had mij bij de arm genomen en nam mij mee langs het doolhof der wegen van de onderaardse stad.

ELFDE HOOFDSTUK

DE ONDERAARDSE LABORATORIA

Enkele ogenblikken later werd ik binnengeleid in een zaal waar zich een dozijn Mahars bevonden die er officieel mee belast waren mij te ondervragen. Door bemiddeling van een Sagoth stelden zij mij allerhande vragen die ik beantwoordde met alle oprechtheid waartoe ik in staat was. De beschrijving die ik hun deed van de uitwendige wereld scheen hun zeer veel belangstelling in te boezemen evenals de buitengewone reis dwars door de aardkorst die onze aankomst op de oppervlakte van Pellucidar was voorafgegaan. Toen ik zweeg was ik tamelijk voldaan want ik dacht dat mijn woorden hen hadden overtuigd en zonder al te veel vrees wachtte ik tot zij samen zouden overleggen om over mijn lot te beslissen. Na een kort onderhoud dat volgens de gewoonte der Mahars in de grootste stilte plaats greep en uitsluitend met behulp van dit onbegrijpelijk verbindingsmiddel waarvan Perry beweerde dat het aan een zesde zintuig te danken was, wendde de hoofdman van de raad zich tot een der Sagoth-bewakers om hem

de uitslag der beraadslagingen mede te delen. Deze maakte hem mij trouwens onmiddellijk over.

- Je bent veroordeeld om te dienen bij de opzoekingen die in de onderaardse laboratoria worden gedaan. Dit als straf voor de misdaad die je bedreven hebt, want het is een onvergefelijke misdaad de wijze en machtige Mahars te beledigen door hun te vragen geloof te hechten aan een zo dwaas verzinsel als jij de onbeschaamdheid hebt gehad hun te vertellen...

- Wat? Bedoel je dat ze mij niet hebben geloofd?

Hij barstte in lachen uit.

- Meen je dan dat er iemand naïef genoeg is om geloof te hechten aan zulke bakerpraatjes?

Ik begreep dat alles verloren was en maakte mij gereed om mijn vreselijk lot te trotseren. Onder het geleide van een Sagothwachter daalde ik verscheidene achter elkaar volgende trappen af en doorschreed verscheidene zalen waarin zich Mahars bevonden die in ik weet niet welke geheimzinnige bezigheden verdiept waren. Aldus bereikten wij een grote zaal en mijn bewaker ketende mij vast aan een ring die in de muur was gemetseld. Hier en daar waren nog andere gevangenen vastgeklonken en op de grote operatietafel die in het midden van de zaal stond, lag een menselijk lichaam gebonden in afwachting dat de Mahars een of andere vivisectieproefneming er op zouden toepassen. Dit schouwspel bracht een hevige beroering op mij teweeg. Ongetwijfeld zou het spoedig mijn beurt zijn. Weldra zou ik het zijn die, stevig in bedwang gehouden door lederen riemen, als proefkonijn zou dienen voor de monsterachtige kruipdieren van de onderaardse stad. De Mahars die zich in het laboratorium bevonden hadden niet de minste aandacht op mij geslagen. Zij schenen zelfs zodanig in hun werk verslonden dat zij niet eens bemerkten dat de Sagoths hun een nieuw slachtoffer hadden aangebracht.

De deur die toegang gaf tot de onderaardse gang was slechts enkele stappen van mij verwijderd. Zonder die vervloekte ketens zou ik ze gemakkelijk hebben kunnen bereiken. Ik wierp een blik om mij heen om te trachten een middel te ontdekken dat mij van mijn boeien kon bevrijden. Op de grond, tussen de muur en de operatietafel, bemerkte ik een klein geneeskundig instrument dat een der Mahars waarschijnlijk had laten vallen en waarvan de vorm aan een knoophaakje deed denken. Een jeugdherinnering kwam mij voor de geest: hoe dikwijls had ik mij niet geamuseerd met een slot door middel van een knoophaakje open te maken?...

Kon ik er slechts in gelukken dit stukje gepolijst metaal te bemachtigen, dan zou het mij wellicht mogelijk zijn het hangslot te openen dat de beide uiteinden vasthield van de keten die mij boeide.

Ik strekte de hand uit. Helaas! Mijn vingertoppen kwamen slechts enkele centimeters te kort om het instrument te bereiken. Ik had goed mijn spieren uit te rekken dat ik bijna uitschreeuwde van de pijn, het zozeer begeerde voorwerp bleef buiten mijn bereik.

Ten einde raad beproefde ik een andere methode: ik strekte een been naar het instrument uit. Weinig scheelde het of ik slaakte een kreet van vreugde... mijn naakte voet kwam precies tot aan het stalen instrumentje. Met eindeloze voorzorgen, uit vrees dat een verkeerde beweging dit enige en uiterste redmiddel voor goed van mij zou verwijderen, begon ik het instrument langzaam naar mij toe te trekken. Mijn voorhoofd en gans mijn lichaam waren met koud zweet bedekt, mijn hart klopte met verhoogde snelheid. Zou ik slagen?... Geheel mijn wil stond gespannen naar het te bereiken doel, al mijn spieren trokken samen om meer precisie en doeltreffendheid aan mijn bewegingen te verlenen. Mijn pogingen zouden met succes bekroond worden. Enkele ogenblikken later had ik het stalen instrumentje in handen en begon ik het hangslot open te maken.

Dit werkje bleek buitengewoon eenvoudig. Ik had slechts enkele seconden nodig om mij te ontdoen van de keten die mij omsloot... Opeens draaide een der Mahars die de operatietafel omringden zich om naar de muur waarlangs de gevangenen waren vastgekluiserd die voor de proefnemingen bestemd waren. Zijn

blik bleef een ogenblik op mij rusten en een rilling van angst doorhuiverde mij van het hoofd tot de voeten. Indien ik eens zijn volgend slachtoffer was... Waartoe zou mijn behendigheid gediend hebben indien mijn beurt gekomen was om de folteringen te ondergaan die deze afzichtelijke beulen mij zouden doen ondergaan? Een ogenblik voelde ik lust om met gebogen hoofd op de Mahars toe te gaan om een schijnbaar onontwijkbaar einde te verhaasten, doch gelukkig slaagde ik er in mij te beheersen. En deze zelfbeheersing was het die mij redde. De Mahar draaide zich inderdaad bijna aanstonds om en zonder de aandacht op te wekken kon ik naar de deur springen van het laboratorium waarvan ik ijlings de drempel overschreed. Mijn haast verminderde slechts toen ik wie weet hoeveel gangen doorkruist had en tussen mijn folteraars en mijzelf een voldoende afstand gelaten had om mij toe te laten een ogenblik uit te blazen. Maar dit eerste succes maakte ten slotte slechts een oneindig klein deel uit van de taak die mij nog te wachten stond. Nadenkend over een middel om uit de onderaardse gangen te geraken, begon ik met een gewone snelheid voort te stappen, want indien ik bleef rennen liep ik veel kans het wantrouwen op te wekken van iedereen die ik ontmoette. Ik bereikte weldra een deur die op een kier stond en waagde een blik in de kamer waarop zij uitgaf. Tot mijn aangename verrassing bemerkte ik de drie slapende Mahars die ik toevallig vóór mijn eerste ontvluchting uit Phutra ontdekt had. Deze ontmoeting zou mij als herkenningsteken dienen om opnieuw de hoger gelegen verdiepingen te bereiken waar ik wist dat Perry zich gewoonlijk ophield. Het enig gevaar dat ik voortaan liep was dat de een of andere Sagoth mij zou herkennen. Om dit te voorkomen nam ik op mijn hoofd een stapel pelsen die ik gelukkig in een hoek had zien liggen; ik schikte ze derwijze dat zij mijn gezicht verborgen. Dit liet mij toe zonder moeilijkheden terug bij Perry en Ghak te geraken. Beiden schenen uiterst verheugd mij terug te zien hoewel ze niet vermoed hadden tot welk vreselijk lot de raad der Mahars mij veroordeeld had. Ik bracht hen vlug op de hoogte van mijn avonturen en wij besloten dadelijk onze ontvluchttingsplannen zonder dralen ten uitvoer te brengen. Wij mochten inderdaad geen minuut verliezen want, logisch gesproken, kon ik niet verwachten lange tijd onopgemerkt te midden der Sagoths te blijven rondlopen als eenmaal het nieuws van mijn ontsnapping verspreid zou zijn.

Evenmin kon ik blijven rondwandelen met een stapel pelsen op het hoofd, daar dit spoedig het argwaan van onze bewakers zou

opwekken.

Met ons drieën daalden wij de trap af die ons zou toelaten de eerste verdieping der onderaardse gangen te bereiken, doch toen wij eenmaal op dit punt gekomen waren bleven Perry en Ghak staan om mij alleen de tocht te laten voortzetten die ik beraamd had. Een halve duisternis heerst voortdurend in deze gaanderijen maar het gezichtsorgaan der Mahars laat hun toe de voorwerpen duidelijk in de schemering te onderscheiden.

Sinds wij de kamers verlaten hadden die onze gewone verblijfplaats uitmaakten, hadden wij verscheidene groepen Mahars, Sagoths of slaven ontmoet, doch niemand van hen had acht op ons geslagen.

Wij hadden immers de toelating om naar goeddunken in de grote onderaardse verblijfplaats heen en weer te lopen. Alleen de grote poort die de enige doorgangsweg naar buiten vormde, was ons verboden. Zij werd trouwens voortdurend door een afdeling Sagoths bewaakt.

Wat de gangen betreft die naar de hogere verdiepingen leidden, wij mochten er in principe alleen gebruik van maken als wij met een bijzondere zending gelast waren. Daar onze meesters echter overtuigd waren dat wij tot een lagere, van verstand beroofde soort behoorden, werd dit verbod niet streng gehandhaafd. Men oordeelde ons immers te bekrompen van geest om bewust een schadelijke daad te verrichten. Aldus kon ik de minst bezochte gedeelten van de reusachtige woning met de ontelbare kamers bereiken. Perry, Ghak en ik hadden ons voorzien van drie degens en twee bogen die wij zelf vervaardigd hadden. Wij hadden ze in dierenhuiden verborgen opdat niemand onze bedoelingen zou kunnen vermoeden hebben. Doch toen ik mijn gezellen verlaten had om mij alleen door de onderaardse gangen te wagen, oordeelde ik dat die voorzorgen geen reden van bestaan meer hadden en trok ik mijn degen uit zijn pels en omhulsel. Weldra kwam ik vóór de drempel van de kamer waarin de vier Mahars nog steeds sliepen.

Ik wil het gewelddadig toneel niet beschrijven dat op dit belangrijk ogenblik volgde. Ik zal mij dus tevreden stellen met te zeggen dat ik verplicht was de vier monsterachtige kruipdieren — die plots uit hun slaap werden opgeschrikt — te bestrijden en dat alleen de wanhopige wilskracht die mij bezielde mij toeliet aan hun scherpe klauwen te ontsnappen.

De uitslag van het gevecht was mij gunstig. Toen ik het vertrek verliet lagen de vier afzichtelijke en tegelijk groteske lichamen van de reusachtige kruipdieren onbeweeglijk rondom mij uitgestrekt. Maar ik had mijn overwinning duur betaald: een brede wonde, die langzamerhand paars werd, doorkerfde mijn arm.

Doch wat betekende mijn lijden ten overstaan van de draagwijdte van mijn gebaar! Het geheime boek van de Mahars was nu in mijn bezit... en ik gaf mij rekenschap van alles wat dit voor het mensenras van Pellucidar vertegenwoordigde. Ik gaf er mij rekenschap van, dat mijn broeders van de inwendige wereld later — vele geslachten later — de herinnering zouden vereren van hem die hun de mogelijkheid had geboden zich aan hun langdurige slavernij te onttrekken...

Doch in mijn binnenste riep mijn geest een beeld op dat — meer dan al deze ijdele eerezucht — mij honderdvoudig beloonde voor al dat lijden en mij aanmoedigde om de strijd tot aan de eindoverwinning voort te zetten: het liefelijke beeld van een gelaat met tedere en fijne trekken, omlijst door een zware en zijige weelde van zwarte haren: prinses Diana, mijn prinses!

En opeens straalde in die donkere onderaardse gang van de hoofdstad der Mahars het licht in mijn geest: ik besepte dat ik Diana beminde.

TWAALFDE HOOFDSTUK

ACHTERVOLGD

Gedurende enkele ogenblikken kon ik mijn gedachte niet afwenden van het bevallige beeld dat mij plotseling verschenen was. Vervolgens stak ik met een zucht het boek dat het geheim van de Mahars behelsde in mijn gordel en verliet de onderaardse gang om Perry en Ghak te gaan opzoeken.

Tot mijn grote verbazing trof ik in hun gezelschap een slaaf aan die ik met veel tegenzin in dergelijke omstandigheden ontmoette: Hooja de Geslepene.

- Die kerel wil ons te genen prijze verlaten, verklaarde mij Perry. Hij is zo sluw als een vos en zijn instinct heeft hem gewaarschuwd dat wij het inzicht hadden onze bewakers te verschalken. Ik heb gemeend dat het voorzichtiger was hem bij ons te houden tot u er over beslist of wij hem al dan niet moeten terugzenden.

Ik hield niet veel van Hooja, maar ik was er zeker van dat, als ik hem wegjoeg, zijn eerste werk zou zijn ons te verraden. Er was slechts één oplossing: hem met ons mee te nemen. Ik onderdrukte dan ook mijn weerzin en antwoordde

- In orde, Hooja... Ik sta je toe ons te vergezellen, doch bij de eerste verraderlijke beweging stoot ik je mijn degen door het lijf. Begrepen?

Hij knikte ten teken van instemming.

Enkele uren later waren wij er in geslaagd de vier Mahars die ik gedood had volledig te villen. Vervolgens trokken wij hun pantserhuid aan, die voor ons de beste bescherming uitmaakte welke men zich inbeelden kon. Ik moet er overigens aan toevoegen dat dit alles met geweldige moeilijkheden gepaard ging. Het probleem dat wel het lastigste was om op te lossen bestond er in een schijn van leven te geven aan de kruipdieren wier gestalte wij hadden aangenomen. In het dikke en ruwe leder van de monsterachtige Mahars hadden wij enkele openingen aangebracht om te kunnen ademen, terwijl onze zwaarden de vier koppen met de uitgedoofde blikken rechthielden. Het dient echter toegegeven dat wij geholpen werden om ons in de huid van onze personages te steken — de uitdrukking is hier goed op haar plaats — door het feit dat de Mahars over het algemeen een plompe en strompelende gang hebben.

Aldus toegetakeld bereikten wij de grote poort die door de Sagoths bewaakt werd. Ghak opende de stoet, gevolgd door Perry; daarna kwam Hooja. Wat mijzelf betreft, ik volgde hem op de voet, want ik had hem gewaarschuwd dat ik, bij de geringste dubbelzinnige beweging van zijnentwege, niet aarzelen zou hem te doorsteken met mijn degen waarvan ik mij te dien einde het vrije gebruik verzekerd had.

Het zou een grove leugen zijn te beweren dat wij ons volkomen op ons gemak voelden. Vooreerst was er de angst om ontdekt te worden die ons kwelde. Voeg daarbij dat de verse huiden waarmede wij bekleed waren een onverdraaglijke fletse en tegelijk walgelijke reuk uitwasemden.

Toch scheen onze list met een volledig welslagen te zullen

bekroond worden. Zonder moeilijkheden overschreden wij de toegang, bewaakt door Sagoths die met eerbied voor ons op een rij gingen staan.

Reeds begon ik vrijer te ademen toen ik plotseling bemerkte dat een bewaker op mij toekwam. Ik begreep er aanstonds de reden van: de diepe wonde die ik aan de arm droeg, had niet opgehouden te bloeden sedert het ogenblik waarop ik de onderaardse gang verlaten had, en het bloed, dat langzaam langs mijn ledematen liep, vormde achter mij een dun, donkerrood spoor...

De Sagoth, die door dit zonderling verschijnsel verrast was, bleef op enkele stappen van mij staan en gaf mij enige tekens die een nauwkeurige betekenis moesten hebben in de stomme taal welke de mensapen gebruiken om met hun meesters van gedachten te wisselen. Jammer genoeg was deze taal mij geheel vreemd en al had ik dan ook de zin der tekens van de Sagoth begrepen, dan nog zou het mij onmogelijk geweest zijn hem te antwoorden. Mijn toestand was hachelijk.

Opeens herinnerde ik mij dat ik kort tevoren een zeer zonderling tooneeltje had bijgewoond: ik had gezien hoe een Sagoth letterlijk verlamd werd van schrik door de koude blik van een Mahar die hij beledigd had.

Indien ik er in slaagde het gebaar van het kruipdier te herhalen, had ik een kans om mij aan de nieuwsgierigheid van de mensaap te onttrekken.

Ik draaide mij langzaam naar hem om, mijn zwaard, dat het hoofd van den Mahar ondersteunde, derwijze richtend dat dit laatste een halve cirkel beschreef en dat de zeegroene en doffe ogen van het monster juist tegenover het gezicht van de Sagoth terechtkwamen.

Vervolgens hield ik mij enkele ogenblikken onbeweeglijk, terwijl mijn hart van angst bonsde. Mijn lot hing voortaan af van het al of niet slagen van dit waagstukje.

Ditmaal echter lachte het lot mij toe. Een poosje later boog de mensaap het hoofd en ging opzij om mij door te laten.

*

* *

Op de grote verkeersaders waren de Sagoths en de Mahars die wij op onze weg ontmoetten, een waarborg van zekerheid voor ons.

Aldus geraakten wij zonder ongelukken tot aan een der monumentale trappen die naar de grote vlakte van Phutra leidden en weldra lag er tussen de onderaardsche stad en onszelf een

voldoende afstand om aan het succes van onze onderneming beginnen te geloven.

Doch de loodrechte stralen van de inwendige zon die onverbiddelijk neervielen op de zware pantsers waarmee wij bekleed waren, maakten onze toestand onhoudbaar. Wij maakten dan ook gebruik van de onzekere schuilplaats, ons door een kleine ravijn aangeboden, om ons te ontdoen van de vreemde opschik waaraan wij het welslagen van onze stoutmoedige ontvluchting te danken hadden.

Het zou vervelend worden onze eindeloze zwerftocht door de wildernis van Pellucidar tot in de kleinste bijzonderheden te vertellen. Wij begonnen zonder verpozing te gaan tot wij doodmoe en uitgeput op een open plek in het woud neervielen. En zolang deze radeloze vlucht duurde werden wij door ontelbare wilde dieren lastig gevallen en moesten wij voortdurend nieuwe gevechten leveren om ons leven te verdedigen.

Ghak had de leiding van ons groepje genomen. Met het buitengewoon oriënteringsvermogen dat alle inwoners van Pellucidar bezitten, leidde hij ons naar zijn familie — naar de streek van Sari.

Tot hiertoe hadden wij geen enkele reden om te geloven dat wij door een onverbiddelijke bende Sagoths achtervolgd werden. Ghak was echter van oordeel dat het uur nog niet gekomen was om triomf te roepen want de mensapen, als zij eenmaal een spoor volgen, geven de achtervolging niet eerder op dan wanneer zij hun prooi gevangen hebben of wanneer een hogere macht hen van hun voornemen heeft afgewend. Hij voegde er aan toe dat onze enige kans op redding er in bestond, alvorens ingehaald te worden, de streek van Sari te bereiken, waarvan de hoge bergen ons de veiligste toevlucht tegen de Sagoths zouden bieden.

Eindelijk, na een tocht die mij maanden scheen te duren en — ik geef er mij nu rekenschap van — in werkelijkheid verscheidene jaren duurde, kwamen wij in het zicht van de reusachtige steile hellingen die de natuurlijke grens van de streek van Sari vormden. Op hetzelfde ogenblik deelde Hooja, die voortdurend omkeek, ons mede dat hij in de verte een groep mannen kon onderscheiden die met snelle tred in onze richting marscheerden. Ongetwijfeld was dit de afdeling Sagoths die ons achterna gezonden was en die er eindelijk in geslaagd was ons in te halen.

Ik wendde mij tot Ghak:

- Geloof je dat wij ons tijdig in veiligheid zullen kunnen brengen in de bergen van de streek van Sari?

Hij haalde de schouders op en antwoordde mij zonder overtuiging:
- Misschien... maar het zal niet lang duren eer je zult bemerken dat de Sagoths, als zij zien dat de overwinning nakend is, zich met een ongelooflijke snelheid kunnen verplaatsen. Bovendien heeft de vermoeidheid bijna geen vat op hen, terwijl wij half dood van uitputting zijn. En ook...

Hij voleindde zijn zin niet maar stelde zich tevreden met een betekenisvolle blik in de richting van Perry te werpen.

Helaas, ik begreep de zin van zijn gedachte maar al te goed. Na al de beproevingen die wij hadden meegemaakt, slaagde onze oude gezelschap er nog slechts in vooruit te komen dank zij een geweldige inspanning van zijn wil. Sedert lang reeds waren wij verplicht hem om de beurt te ondersteunen om hem het vallen te beletten. Het was zonneklaar dat onze lenige achtervolgers geen moeite zouden hebben ons in die voorwaarden in te halen.

Nadat ik enkele ogenblikken had nagedacht, nam ik plotseling een besluit. Ik richtte mij tot mijn gezellen:

- Ghak! Hooja!... Wij zullen hier van elkander afscheid nemen. Jullie beiden zult uw reis naar de streek van Sari voortzetten, terwijl Perry en ik zullen trachten zo goed mogelijk de aanval van die vervloekte Sagoths af te weren. Ik weet niet of wij er zullen in slagen, maar indien wij moeten sterven, bestaat er geen enkele reden waarom wij jullie zouden verplichten ons lot te delen.

Op dit ogenblik viel Ghak mij in de rede:

- Ik zal nooit een vriend in gevaar verlaten, zei hij eenvoudig.

Nooit was het in mij opgekomen te vermoeden dat onze primitieve gezelschap een dergelijke grootheid van ziel, een zo edel karakter bezat. Ik had steeds een rechtzinnige genegenheid voor hem gehad. Voortaan zou ik hem bovendien een ware bewondering toedragen. Daar ik echter de nutteloosheid inzag van het offer dat onze edelmoedige vriend zich zo rustig had voorgenomen, drong ik nogmaals bij hem aan dat hij zijn reis zou voortzetten. Gespierd en vlug als hij was, zou hij spoedig de streek van Sari kunnen bereiken en er een voldoende hoeveelheid manschappen verzamelen om ons aan de Sagoths te ontrukken... als wij nog in leven waren.

Vergeefse moeite... het besluit van Ghak was genomen. Voor niets ter wereld zou hij er in toestemmen ons te verlaten. Hij stelde nochtans voor Hooja als verkenner in de richting van Sari voorop te zenden, waar hij de soldaten zou waarschuwen voor het gevaar dat op dit ogenblik hun koning bedreigde. Wij hoefden niet veel welsprekendheid aan de dag te leggen om de Geslepene te

overtuigen, die de vrees van opnieuw gevangen te worden koortsachtig van ongeduld maakte, en weldra verdween hij aan de draai van een ravijn van de berg die zich verhief tot op de duizelingwekkende steile hellingen welke zich op enige afstand aftekenden.

Wat Perry betreft, hij beseftte ten volle dat wij onszelf, door bij hem te blijven, vrijwillig van onze laatste kans op redding beroofden. Hij wilde echter in edelmoedigheid niet onderdoen en smeekte ons hem te verlaten en alleen onze weg voort te zetten.

Het was Ghak die tenslotte de knoop doorhakte. Hij nam onze oude gezel in zijn gespierde armen en hees hem op zijn schouders. Deze last noodzaakte hem natuurlijk zijn gang te vertragen, doch alles wel ingezien kwamen wij evenwel nog sneller vooruit dan wanneer wij de wankelende schreden van de oude Perry moesten ondersteunen.

DERTIENDE HOOFDSTUK

IN HET GEBERGTE VERDWAALD

De groep Sagoth die ons nagezonden was, naderde snel. De mensapen hadden zelfs hun gang verhaast sedert zij ons bemerkten hadden. Met moeite schreden wij voort op de bodem van de diepe bergengten waarin Ghak zich begeven had om de streek van Sari te bereiken. Langs beide zijden van ons rezen steile granieten muren op die duizenden kleurschakeringen vertoonden, terwijl onder onze voeten een dik en mollig tapijt van welriekende kruiden groeide.

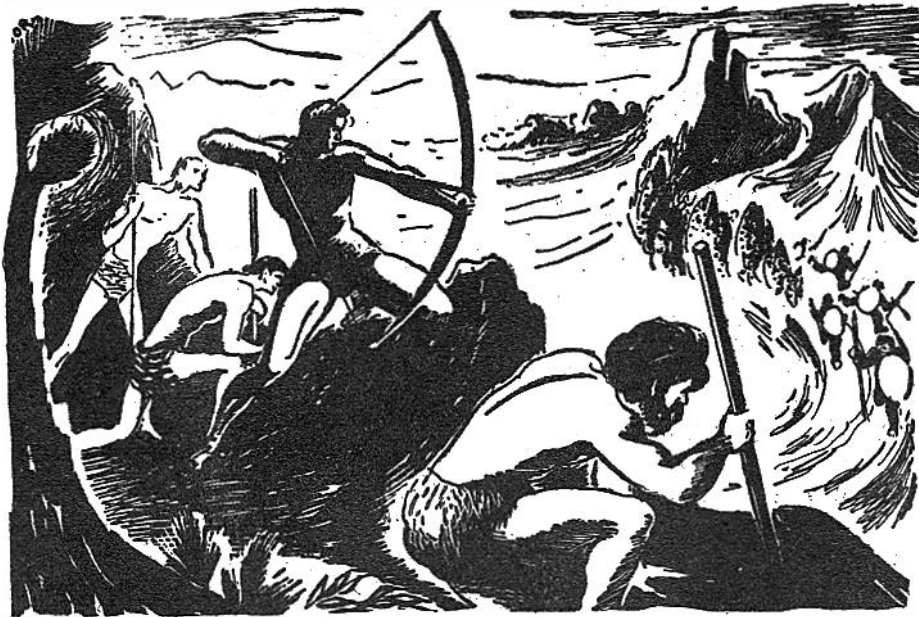
Sedert een poosje verborg een geweldige, rotsachtige uitloper die wij waren omgetrokken, ons aan de blikken van onze vijanden. Reeds begon ik te hopen dat deze omstandigheid ons zou begunstigen door de opmarsch der Sagoths te vertragen, hetgeen ons misschien zou toelaten de steile hellingen die het gebied der bergtoppen voorafgingen, te bereiken en te beklimmen.

Sedert Hooja de Geslepene ons verlaten had, was er geen enkele aanduiding die ons kon doen geloven dat hij zijn zending gelukkig volbracht had. Op het huidige ogenblik had hij zich bij de voorposten van de Sarikrijgers moeten bevinden, wier kreten wij ongetwijfeld zouden gehoord hebben indien Hooja hen werkelijk gewaarschuwd had voor het gevaar dat hun aanvoerder liep. Naarmate de tijd verstreek was het ons onmogelijk nog enige twijfel te koesteren. De Geslepene had ons verraden; hij was in

hinderlaag gaan liggen in de buurt van het eerste Sarische dorp en zou er wachten om het alarm te slaan tot op het ogenblik waarop de Sagoths zich van ons hadden meester gemaakt.

De wrok welke dit verachtelijk personage mij toedroeg sedert de dag waarop ik hem geslagen had om hem te beletten prinses Diana lastig te vallen, was mettertijd geenszins uitgedoofd en hij gaf er de voorkeur aan vrijwillig de dood van Perry en Ghak te veroorzaken, liever dan zijn wraakgevoelens op te geven.

Toen wij de voet bereikt hadden van het bergmassief waarheen wij ons richtten, liet Ghak tegelijk zijn onrust en zijn woede blijken. Het verraad van de Geslepene bracht hem buiten zichzelf evenals het vooruitzicht van een tragische mislukking nu wij het zozeer begeerde doel bijna bereikt hadden. Reeds hoorden wij een verward gemompel, een onduidelijk geschreeuw. Onze achtervolgers hadden de afstand die ons van hen verwijderde nog verminderd en de triomfkreten die zij bijna onophoudelijk slaakten, wezen er op dat zij ons hadden opgemerkt en zich gereed maakten om ons onze stoutmoedige poging duur betaald te zetten.

De nauwe bergengte met de loodrechte wanden, op welker bodem wij voortstapten, splitste zich op een honderdtal meters vóór ons in twee. Daarin zag ik een middel om mijn twee makkers te redden: gebruik makend van een rotsachtige uitloper die ons tijdelijk aan de blikken van de Sagoths onttrok, zette ik Perry en Ghak aan om zich in de schacht te begeven die naar links afsloeg. Ik zelf bleef roerloos op het kruispunt staan, in afwachting dat de eerste van onze achtervolgers zou verschijnen.

Weldra waarschuwde mij trouwens een woest gehuil dat de

mensaap die aan het hoofd van de groep marcheerde, mij opnieuw had opgemerkt. Vastberaden begaf ik mij toen in het rechtse ravijn. Ik rende uit al mijn krachten om de Sagoths achter mij te laten, die zich nog slechts op een honderdtal meters van mij bevonden. Mijn list werd met succes bekroond. De groep Sagoths volgde mij voltallig in de nauwe bergengte, zonder dat iemand van hen er aan dacht even een blik te werpen in het ravijn waarin Perry en Ghak verdwenen waren. Mijn beide vrienden waren voorlopig gered...

Het voetlopen is nooit mijn sterke zijde geweest. Op de kostschool hadden mijn makkers de gewoonte mij te bespotten om mijn onbehendigheid in deze sport en ik moet bekennen dat op dit ogenblik, in weerwil van de wanhopige pogingen die ik aanwendde om tussen de Sagoths en mij een afstand te behouden die voor mijn veiligheid onontbeerlijk was, de mensapen voortdurend terrein wonnen en dan vooral een grote kerel, die nog vlugger was dan zijn gezellen. Ik hoorde nu het gerucht van de stenen die onder zijn stappen wegrolde. De schacht was geleidelijk veranderd in een smalle weg die de berghelling opklom en tenslotte eindigde in wat scheen te zijn een brede bres tussen twee gekartelde bergtoppen. Het werd mij steeds moeilijker mij een weg te banen op dit enge pad, bezaaid met rotsblokken en uitstekend boven een duizelingwekkende hoogte, een afgrond uitgehold in een inzinking van het bergmassief.

Ik kon er niet aan denken de bres, die ik in de verte ontwaarde, te bereiken alvorens de Sagoths mij hadden ingehaald. Er bleef mij slechts één oplossing over: van mijn gunstige positie gebruik te maken om een verdedigingsplan uit te werken, daar de nauwe doorgang waarin wij ons bevonden het mijn vijanden onmogelijk maakte mij van voren aan te vallen en hen noodzaakte op een ganzenrijtje te marcheren, wat hen veel kwetsbaarder maakte voor de pijlen die ik op hen kon afschieten.

Vast besloten weerstand te bieden tot mijn krachten mij zouden begeven, greep ik de primitieve boog die ik sedert ons vertrek uit Phutra bij mij droeg en die mij bij menige gelegenheid gediend had om mij het wild te verschaffen waaruit ons voedsel bijna uitsluitend bestond. Een langdurige praktijk had mij een zekere vaardigheid als schutter doen verwerven en het was mij herhaaldelijk gebeurd met één pijl een of ander wild dier, dat gevaarlijk voor de strijd was uitgerust, neer te vellen.

Doch ongetwijfeld had ik mij nimmer in een toestand bevonden die van mij zoveel koelbloedigheid, zoveel zekerheid, zulke scherpe

kijk, zulke vaste hand vergde.

Ik mikte bedaard, al mijn wilskracht verzamelend om de onvrijwillige zenuwachtigheid te bekampen die de boog tussen mijn vingers deed sidderen... terwijl de Sagoth, die nog nooit een boog gezien had toch niettemin vermoedde dat het hier een strijdmiddel betrof, plotseling met zijn stenen bijl in de hand bleef stilstaan.

Het was mij niet onbekend dat dit primitieve werpwapen, in de handen van de mensapen, een moorddadige doeltreffendheid bezat en dikwijls was ik getuige geweest van sommige werpoefeningen waarbij dienaars van de Mahars blijk hadden gegeven van een schier wonderbare vaardigheid. Ik haastte mij dan ook om mijn pijl in de richting van mijn tegenstander af te schieten.

Van zijn kant had deze zijn bijl in mijn richting geworpen en ik had mijn redding alleen aan een plotse zijsprong te danken. Mijn wapen had integendeel zijn doel bereikt en de dodelijk gewonde Sagoth stortte op enkele stappen van mij op de enge weg neer.

Deze eerste overwinning maakte echter slechts een nietig deel uit van het reusachtig werk dat ik nog te verrichten had om mij aan de woede van mijn achtervolgers te onttrekken. Twee hunner waren met een geluid van razernij op het spoor van hun gezelschap vooruitgesprongen.

Een afstand van nauwelijks vijftig meter scheidde mij van hen. Met een vlug gebaar raapte ik het schild van de gevallen Sagoth op, want ik wist bij ondervinding dat men niet te veel voorzorgen kon nemen tegen de kracht en de duivelse nauwkeurigheid waarvan zij bij het werpen van hun vreselijke stenen bijl blijk gaven. Vervolgens, beschermt door dit onzeker verdedigingsmiddel,

legde ik een nieuwe pijl op mijn boog en mikte op de eerste van mijn aanvallers.

Weer eens behaalde ik de overwinning... Terwijl de twee stenen bijlen die de Sagoths geworpen hadden, op mijn schild terecht kwamen zonder mij enig letsel te veroorzaken, trof mijn pijl zijn doel en stelde de mensaap die mij naderde voor goed buiten gevecht. Dit dubbel succes wekte bij de Sagoths een onaangename verrassing op. Ik zag dat zij bleven staan om te beraadslagen. Ongetwijfeld overwogen zij het middel om deze weerstand spoedig te breken.

Ik kon aldus mijn weg voortzetten en bereikte zonder moeilijkheden de bres die ik gezien had en die het mij mogelijk maakte een nog engere bergpas te bereiken dan degene die ik zoëven verlaten had. Een diepe bergengte, bedekt met een chaos van granietblokken, gaapte onder de doorgang welke er op sommige plaatsen over hing. Hier en daar duiden grote schaduwholten in de kronkelingen van de rots de ingang aan van grotten die door wie weet welke schrikbarende monsters bewoond werden.

Het zicht van deze gevaarlijke bergengte vervulde mij ogenblikkelijk met voldoening. In hinderlaag liggende achter een rotsblok die om het pad liep, voelde ik mij in staat om het hoofd te bieden aan een gans leger van Sagoths. Daar ik bovendien de toegang beheerste die mijn vijanden noodgedwongen moesten overschrijden om mij te bereiken, viel het mij gemakkelijk hun ongestraft te bombarderen met de zware stenen die rondom mij verspreid lagen en die een onuitputtelijke voorraad van munitie uitmaakte.

Opeens meende ik een ongewoon gerucht te horen in het binnenste van de grot waarvan de ingang zich juist achter mij bevond. Ik leende het oor... en daar bereikte mij een nieuw, bijna onhoorbaar gerucht: het sluipen van een stap op het pad.

Een plotselinge angst overviel mij. Zou ik genoodzaakt worden twee tegenstanders tegelijk te trotseren?

Ik boorde mijn blik in de donkere diepten van de grot. Maar neen... ik vergiste mij niet. Fonkelend als twee karbonkels in de sombere holte, keken twee onbeweeglijke ogen mij aan.

Ik verschool mij tegen de bergwand. Welk verschrikkelijk monster zou uit deze helse krocht opduiken? Langzaam deinsde ik achteruit, mijn van angstzweet vochtige handen tegen de gladde bergmuur aandrukkend.

Maar op het bergpad, op enkele meters van mij, wachtte mij een

verschrikkelijke verrassing. Gebruik makend van de enkele seconden gedurende dewelke mijn aandacht zich op de geheimzinnige bewoner van de grot had gevestigd, was een Sagoth er in geslaagd de toegang te overschrijden die ik had moeten bewaken en kwam nu op mij toe.

Achter hem was de ganse groep der mensapen, beschut door de verkenner die ik zo onvoorzichtig had laten voorbijgaan, de bergpas binnengedrongen.

Slechts één uitweg bleef mij over: nogmaals trachten te vluchten en een nieuwe schuilplaats te bereiken vanwaar het mij opnieuw mogelijk zou zijn de aanval van mijn taaie tegenstrevers af te slaan.

Ik sprong op... op de voet gevolgd door de eerste van mijn achtervolgers die mij reeds meende in handen te hebben. Waarin hij zich trouwens vergiste want — alvorens ik zelfs de tijd gevonden had er mij rekenschap van te geven — had een nieuw aangekomene zich tussen hem en mij geplaatst.

Deze nieuw aangekomene was doodgewoon het monster waarvan ik de vurige ogen enkele ogenblikken tevoren ontwaard had.

Het was een reusachtige grotbeer die zeker vier meter lang was van zijn staart tot aan het uiteinde van zijn bek die eindigde op een enorme muil, gewapend met scherpe tanden, dreigend als het lemmet van een degen.

Zodra het dier de Sagoth had opgemerkt, die de schrik plotseling verlamd had, stootte het een woedend gebrom uit en naderde langzaam de prooi die het lot hem toezond.

De onbeweeglijkheid van de Sagoth duurde niet lang. Opeens het gevaar beseffend, maakte de mensaap rechtsomkeert om schielijk het hazenpad te kiezen. Maar ver kon hij niet lopen. In enkele sprongen bereikte hij zijn gezellen die niets afwisten van de aanwezigheid van het monster en verder op een ganzenrijtje op de enge bergweg voortstapten.

Ik zou onmogelijk al de afschuwelijkheid kunnen beschrijven van het toneel dat ik toen bijwoonde. De Sagoths die het vreesaanjagend schepsel hadden bemerkt, poogden de aftocht te blazen, doch aangezien er slechts één man tegelijk op het smalle

stenen pad dat om de bergflank liep kon voorbijgaan, werd het een echt verward gevecht dat zich afspeelde boven de afgrond waarin de ongelukkigen de een na de andere neerploften. En intussen viel het reusachtig roofdier met een moorddadige woede al degenen aan die tussen zijn poten geraakten welke voorzien waren met klauwen zoo scherp als lanspunten.

De paniek, veroorzaakt onder de Sagoths door de verschijning van de grotbeer, had ik mij ten nutte gemaakt om zo snel te vluchten als het mij mogelijk was. Stilaan onderscheidde ik minder duidelijk de angstkreten, geslaakt door de mensapen die handgemeen waren met hun monsterachtige tegenstander. Toen er een voldoende tijdspanne verlopen was om mij voor goed buiten gevaar te achten, begon ik na te denken. Wat moest ik doen? Op mijn stappen terugkeren om Perry en Ghak terug te vinden in de bergengte waarin zij zich begeven hadden, was mij blootstellen aan de klauwen van de grotbeer waarvan ik de dodelijke kracht ondervonden had. Beter was het te trachten de streek van Sari te bereiken door de berggroep om te lopen.

De toekomst zou mij leeren dat ik een onuitvoerbare taak had ondernomen. Door al maar bergengten, bergkloven en bergpassen door te trekken die overal grillig elkaar kruisten, geraakte ik tenslotte geheel verdwaald en indien ik toch de streek van Sari bereikte, dan was het slechts geruime tijd later, nadat ik veel zonderlinge avonturen beleefd had.

VEERTIENDE HOOFDSTUK

HET AARDSPARADIJS

Zonder enig middel om mij te oriënteren, vermits de eeuwig onbeweeglijke zon van Pellucidar niet als richtsnoer kan dienen, moest ik onvermijdelijk verdwalen te midden van de zonderlinge doolhof van bergpassen en valleien die het gebergte doorkruisten. Nadat ik vruchteloos gepoogd had mijn weg terug te vinden, bereikte ik eindelijk uitgeput en stervend van honger de ingang van een kleine grot, uitgehold in de kalkmuren waarvoor het granietmassief, dat ik zoëven doorgetrokken was, plaats had gemaakt. Slechts een nauw pad gaf toegang tot deze grot en een nader onderzoek wees uit dat de meest geduchte wilde dieren de beklimming er van niet konden volbrengen. Dit was reeds een veiligheidswaARBorg, maar toch oordeelde ik het geraadzamer de grot volledig te onderzoeken alvorens ze tot mijn schuilplaats te

kiezen. Met eindeloze voorzorgen trad ik er binnen. Aldus kwam ik bij een soort van grote onderaardse kamer waar een rotsspleet het licht spaarzaam liet binnendringen. Geen enkel spoor liet mij toe te denken dat deze plaats onlangs door levende wezens bewoond was geweest.

Toen ik mij verzekerd had dat de grot een uitstekende schuilplaats uitmaakte, plaatste ik aan de ingang een bolvormig rotsblok om daarmee een soort van deur te vormen, die de gelukkig zeer enge toegang tot mijn nieuwe woning zou afsluiten. Vervolgens deed ik een voorraad kruiden en bladeren op; ik was ook zo gelukkig een orthopi te kunnen doden, een soort van zoogdier, ongeveer zo groot als een hond en met sappig vlees. Aldus voorzien van alles wat ik nodig had om te eten en te slapen, keerde ik naar mijn grot terug, maakte mij een bed van bladeren en nadat ik de geïmproviseerde deur die de toegang tot mijn schuilplaats afsloot stevig had vastgezet, verslond ik een geweldig stuk orthopi en strekte mij op mijn legerstede uit met de kinderlijke voldoening die onze eerste voorouders moeten gesmaakt hebben op de avond van een welgevulde dag.

Uitgerust maar uitgehongerd werd ik wakker. Ik haastte mij dan ook naar het liefelijke dal dat zich onder mijn toevluchtsoord uitstreckte. Een riviertje met helder water slingerde te midden van de weelderige plantengroei, aan weerszijden omzoomd door oevers bedekt met een dik grastapijt dat hier en daar door bloemen met schitterende kleuren werd opgevrolijkt.

Op sommige plaatsen strekten bomen met dicht gebladerte hun takken uit boven deze wonderbare tuin, die onweerstaanbaar in mijn geest de naïeve prentjes opriep waarop men soms het aards paradijs afbeeldt. Af en toe kwamen bevallige antilopen of vlugge damherten aan de beek hun dorst lessen en voltooiden aldus de bekoorlijkheid van het landschap.

Het gezicht van dit plekje verheugde mij dermate dat ik besloot mijn hoofdkwartier op te slaan in de grot waar ik had uitgerust alvorens een stelselmatige onderzoekingsstocht van de omgeving in te stellen om de streek van Sari te ontdekken. Nadat ik de rest verorberd had van de orthopi die ik enkele uren te voren gedood had, verborg ik zorgvuldig het boek, dat het groot geheim der Mahars bevatte en dat ik sinds onze ontvluchting uit Phutra steeds zorgvuldig had bewaard, in een nauwe en diepe rotsspleet die ik achterin de grot ontdekte. Daarna wentelde ik de steen die de ingang van de grot verborg weer op zijn plaats en begaf mij op weg door het dal. Op mijn doortocht sloegen de troepen

damherten en antilopen, die op de oevers van de waterloop graasden, op de vlucht zonder dat ik op hun bewegingen lette.

Een eindje verder bemerkte ik een troep dieren die veel gelijkenis vertoonden met de tapirs welke men in sommige streken op de aardoppervlakte ontmoet en zelfs ontwaarde ik een reusachtige sadok met twee horens, de voorvader van onze rhinocerossen. Ik bereikte aldus een steil pad dat langs de flank van een der naburige bergen omhoogslingerde en waarop ik mij zonder aarzelen begaf. Nauwelijks had ik een honderdtal meters afgelegd, toen mijn aandacht gewekt werd door een ongewoon gerucht, iets als het geklapwiek van twee reusachtige vleugels, vergezeld van een vrij onrustwekkend en aanhoudend gesis.

Ik draaide mij plotseling om... en bemerkte het schrikwekkendste gedrocht dat ik ooit aanschouwd had... sedert het ogenblik waarop ons ontginningstoestel aan de oppervlakte van de inwendige wereld was bovengekomen.

Verbeeld u een reusachtige draak, wat het uitzicht betreft volkomen gelijk aan die welke de volksprenten sedert de oudste tijden hebben afgebeeld, een draak uit de legenden, een draak uit de sprookjeswereld! Zijn lichaam was minstens een dozijn meter lang en de vleugelwijdte van zijn vliezige vlerken — gelijkend op die der vleermuizen — bereikte zeker tien meter. In zijn gapende muil kon ik de enorme en puntige hoektanden onderscheiden terwijl zijn lange poten, bedekt met een pantser van over elkaar liggende schubben, op dreigende klauwen eindigden.

Het gesis dat ik gehoord had kwam uit de keel van dit wanstaltig schepsel. Het scheen de luidruchtige uitdrukking te zijn van de gevoelens van de draak bij het zien van een machteloze prooi waarop hij aanstalten maakte om neer te storten. Ik had mij plat ter aarde geworpen om de aandacht van het afgrijselijke dier niet te trekken en behoedzaam voortkruipend was ik de rand van het pad genaderd om het rampzalige schepsel te onderscheiden, dat het vliegende kruipdier in zijn machtige klauwen wilde meevoeren naar een of ander geheimzinnig en ongenaakbaar hol.

En opeens, op enkele meters onder mij, bemerkte ik het toekomstig slachtoffer van het monster — een van schrik verlamde jonge vrouw, met het hoofd in de handen neerliggend op een klein rotsachtig platform, sidderend in het aanschijn van de gruwelijke dood die rondom haar zweefde.

De draak vloog nu in steeds nauwer wordende kringen boven de ongelukkige. Ieder ogenblik kon hij op haar neerstorten. Er viel geen seconde te verliezen... ik had zelfs de tijd niet om de — uiterst geringe — kansen te wikken die ik had om op een zo geduchte tegenstander de overwinning te behalen. Doch het zicht van de rampzalige vrouw wekte in mij zoveel medelijden op, dat het beschermingsinstinct dat in ieder van ons sluimert mij dwong in deze grievende nood ter hulp te snellen.

Zonder de waarschijnlijke gevolgen van mijn stoutmoedigheid te overwegen, richtte ik mij op de rand van het pad op en met een sprong wipte ik op het kleine platform waar het jonge meisje zich bevond. Op hetzelfde ogenblik vloog de draak op haar toe... maar mijn onverwachte verschijning bracht hem in verwarring, want in plaats van zich op zijn prooi te werpen sloeg hij plotseling met de vleugels alvorens haar te bereiken en begon opnieuw in kringen boven ons te vliegen.

Het gerucht van mijn val deed het jonge meisje eerst geloven dat haar laatste uur geslagen was, want het kwam natuurlijk niet bij haar op dat haar zulk een onverwachte hulp uit de hemel zou vallen, doch na verloop van enkele ogenblikken, verbaasd omdat zij niet door het monster gegrepen was, besloot zij er toe het hoofd naar mij toe te wenden.

En nu was het mijn beurt om een gevoel van verwondering te ondergaan dat mij deed hijgen. Het jonge meisje dat ik in zulke

tragische omstandigheden had aangetroffen was niemand anders dan Diana, prinses Diana.

- Diana! riep ik verrukt uit. God zij geloofd! Ik kom juist op tijd om je te redden...

- Jij! mompelde zij, het gelaat met de handen bedekkend, zonder dat ik kon onderscheiden of het vreugde of boosheid was dat haar aldus deed handelen.

Doch hoe gelukkig ik mij ook voelde nu ik mij opnieuw in de tegenwoordigheid bevond van haar die ik reeds zo lang zocht, toch mocht ik niet vergeten dat een angstwekkend gevaar ons bedreigde: de draak stortte opnieuw op ons neer en wel zo snel dat ik niet eens de tijd vond om een pijl op mijn boog te leggen. Ik kon alleen een grote steen grijpen die ik uit alle kracht in zijn richting wierp. Het geluk wilde dat ik mijn doel trof. Hij stootte een gesis van woede en pijn uit en verwijderde zich met een vleugelslag van ons. Toen verhaastte ik mij een pijl op mijn boog te spannen om iedere nieuwe aanslag van het afschuwelijke schepsel te kunnen afslaan. Ik keerde mij echter tot mijn gezellin die, nadat zij een steelse blik in mijn richting had geworpen, zich opnieuw het gelaat met de handen bedekt had.

- Diana!... Kijk mij aan, ik smeeek er je om. Ben je niet gelukkig mij terug te zien!

Ditmaal sloeg zij vrijmoedig de ogen op.

- Ik haat je! fluisterde zij woest.

Ik maakte mij gereed haar toegevendheid in te roepen, toen zij mij plots toeriep:

- De thipdar!... Hij komt weer op ons af. Vlug!

Het was dus een thipdar die het noodlot mij had toegezonden om er de strijd tegen aan te binden... Ik kende de schrikwekkende faam van deze gedrochtelijke kruipdieren, die veel gelijkenis vertoonden met de pterodactylen waarvan men de fossiele overblijfselen op de aardbodem aantreft en die de Mahars afgericht hadden om hun tot hulp bij de jacht te dienen.

Mijn enige hoop berustte in het feit dat ik, om het reusachtige dier te bestrijden, over een in gans Pellucidar onbekend wapen beschikte: een stevige boog, klaar om een puntige pijl af te

schieten.

Zodra de thipdar zich binnen mijn bereik bevond, spande ik mijn boog en trok. Mijn pijl trof hem in de borst, waarin hij bijna geheel verdween na door een dik pantser te zijn gedrongen.

De dodelijk gekwetste thipdar stortte dwarrelend naar beneden.

Vervolgens wendde ik mij opnieuw tot Diana die met angstige aandacht het verloop gevolgd had van dit vreselijk tweegevecht waarin ik overwinnaar gebleven was.

- Diana! herhaalde ik. Wil je mij niet zeggen of je blij bent om onze ontmoeting?

- Ik haat je... wedervoer zij maar — naar het mij toescheen ten minste — op een veel minder scherpe toon dan enkele ogenblikken te voren.

- Waarom haat je mij? ging ik langzaam verder. En wat is er met jou gebeurd sedert Hooja je bevrijdde van de Sagoths die je gevangen hielden? Zij aarzelde. Gedurende enkele seconden bekroop haar de lust mijn vraag te negeren maar tenslotte stemde zij er in toe mij te antwoorden.

- Toen je mij ontmoet hebt, vluchtte ik nogmaals voor Jubal met het boze gezicht. Nadat Hooja mij bevrijd had, begaf ik mij op weg om terug te keren naar het land waar mijn broeders wonen. Doch op het ogenblik waarop ik in mijn geboortedorp wilde binnentreden, besepte ik dat het mij onmogelijk zou geweest zijn mijn aanwezigheid lange tijd voor de machtige Jubal verborgen te houden. Ik besloot dan ook een grot in de omgeving te bewonen, in afwachting dat mijn broeder zou terugkomen en ik het Boze Gezicht niet meer zou te vrezen hebben.

Ongelukkig genoeg werd ik op zekere dag opgemerkt door een van Jubal's jagers, die zijn meester waarschuwde. Deze ging dadelijk naar mij op zoek. Van toen af heb ik niet opgehouden te vluchten en Jubal heeft niet opgehouden mij te achtervolgen. Ik weet dat hij op dit ogenblik niet ver van ons is en als hij ons zal overvallen hebben, zal hij je doden want hij is een geducht krijgsman. Helaas! Ik weet niet meer wat ik doen moet om hem te ontvluchten...

Zij zuchtte terwijl zij de hoge bergen bezag die het platform met hun reusachtige massa overschaduwden.

Al pratend had ik haar hand genomen, doch niet met de bedoeling ze boven haar hoofd te houden en ze daarna los te laten, wat haar zou bevrijd hebben van de verplichting waardoor ik haar onvrijwillig aan mij gebonden had. Wel integendeel, sinds ik klaar in mijzelf gezien had, bezielde mij nog slechts één

verlangen: dit trotse en edele meisje tot mijn levensgezellin te maken.

Zij had de diepe blik van haar grote donkere ogen op mij gevestigd.

- Ik geloof je niet, sprak zij langzaam, want indien je werkelijk de gevoelens koestert die je beweert te koesteren, zou je anders gehandeld hebben. Vruchteloos trachtte ik haar van mijn oprechtheid te overtuigen. In het diepste van haar hart bleef nog steeds de herinnering gegrift van de schandelijke vernedering die ik haar mijns ondanks had doen ondergaan.

Nadat zij een ogenblik het stilzwijgen had bewaard, hernam zij met kracht:

- Nooit zal ik in jou iets anders kunnen zien dan een vijand en ik zal je gans mijn leven haten zoals ik je vandaag haat.

Ik begreep dat het nutteloos was een gesprek voort te zetten dat tot niets anders diende dan om mijn bitterheid en mijn spijt herop te wekken.

Ik stelde mijn gezellin voor met mij naar de grot te gaan die ik tot verblijf gekozen had en die ons een schuilplaats kon bieden tegen de ondernemingen van die vervloekte Jubal.

Om de waarheid te zeggen was ik er niet op gesteld om de woeste en vreselijke troglodyte te ontmoeten, wiens moordende kracht Diana mij beschreven had. Ik wist dat het Boze Gezicht op zekere dag, slechts gewapend met een gewone dolk, gemaakt uit een geslepen vuursteen, na een verwoed lijf aan lijf gevecht een grotbeer overwonnen en gedood had. Ik wist dat hij het dikke pantser van een sadok op een afstand van 50 m. met zijn werpspies kon doorboren. Ik wist dat hij op een andere maal met een enkele slag van zijn knots de schedel van een dyryth verbrijzeld had. In een woord, ik wist maar al te veel onrustwekkende dingen over Jubal om ook maar een greintje lust te voelen mij van aangezicht tot aangezicht met hem te bevinden... Het lot zou er zich echter mee gelasten hem weldra op mijn weg te brengen.

Terwijl wij voortgingen legde ik mijn gezellin in bijzonderheden uit hoe men de grot kon bereiken die mij tot schuilplaats diende. Ik hield er inderdaad aan dat zij er zich met bekwame spoed kon in verschuilen in geval een of andere onbekende vijand haar van mijn bescherming zou beroven.

Ik legde vooral de nadruk op de gevaren die ik lopen kon door haar te beschermen, daar ik haar op die wijze hoopte te doen begrijpen hoe wreed en onrechtvaardig haar gedrag te mijnen

opzichte was. Helaas! Ik putte al mijn welsprekendheid tevergeefs uit. Alles wat ik van mijn bekoorlijke gezellin kon verkrijgen was een licht schouderophalen.

Na deze ellendige mislukking bleef ik een poosje zwijgen. Zelfs voor een vrouw uit het steentijdperk legde Diana zulke hardvochtigheid van gevoelens, zulke dorheid van hart aan de dag, dat het mij eenigszins verbaasde... en mij nog meer griefde.

Weldra kwamen wij aan de zoom van een groot woud, gelegen langs de hoogvlakte die wij moesten oversteken om weer in het dal te komen waar zich de grot bevond die wij wilden bereiken. Een poosje stapten wij zwijgend voort. Plotseling raakte Diana mij de arm aan.

De aanraking van haar hand wekte een ware vreugde in mij op. Ik was er van overtuigd dat zij, na rijp beraad, de wreedheid van haar handelwijze had ingezien en dat zij besloten had haar ongelijk openlijk te bekennen. Ik draaide mij naar haar om... en besepte dat ik mij deerlijk vergist had.

- Jubal! sprak zij eenvoudig, naar de rand van het bos wijzend.

Met vorsend oog keek ik in de richting die zij mij aanduidde en bemerkte bijna onmiddellijk een reus, geheel in harmonie met zijn gestalte, die uit het struikgewas opdook.

- Je moet vluchten, beval ik het jonge meisje. Ik zal trachten Jubal op te houden tot je in veiligheid bent...

Daarna, zonder zelfs nog een blik te werpen op mijn wraakzuchtige gezellin, begaf ik mij naar de reus toe. In mijn binnenste koesterde ik wel een straaltje van hoop dat Diana, nu zij mij een bijna zekere dood te gemoet zag lopen, mij een woord, zoniet van tederheid, dan toch van aanmoediging zou toesturen. Maar helaas! het gebeurde niet en het was met een bedrukt hart dat ik de afstand aflegde die mij van mijn ontzaglijke tegenstander scheidde.

Naarmate ik zijn trekken beter kon onderscheiden, begreep ik waarom Jubal de bijnaam van Boos Gezicht had gekregen. Een of ander reusachtig roofdier uit de wildernis had hem vroeger een vreselijke wonde toegebracht, waarvan het afstotend litteken de helft van zijn gezicht ontsierde.

Vroeger was hij misschien een kerel met regelmatige trekken geweest, evenals de meeste vertegenwoordigers van het mensenras te Pellucidar wier schoonheid niet betwijfeld worden kan, maar ik ben sterk geneigd te denken dat de kwetsuur die hem aldus verminkt had, er ook grotendeels had toe bijgedragen zijn van nature brutaal en ruw karakter nog te verbitteren. Wat er

ook van zij, zoals Jubal mij nu verscheen, kon hij op het gebied der afzichtelijkheid aanspraak maken op een gewettigde voorrang, des te meer nu het zicht van Diana in mijn gezelschap op zijn trekken — of op wat er van overbleef — een uitdrukking van bloeddorstige razernij had verspreid die schrikwekkend om te aanschouwen was... vooral dan van dichtbij.

Hij was begonnen te rennen en terwijl hij in mijn richting naderde, zwaaide hij zijn zware speer. Wat mij betreft, ik was blijven staan om een pijl op mijn boog te spannen.

Ik mikte bedaard, misschien trager dan gewoonlijk want — ik beken het — de aanblik van die woedende reuzengestalte droeg er geenszins toe bij om mij gerust te stellen. Welke kans op overwinning kon ik hebben tegen die woeste krijger, die geheel alleen de geduchte grotbeer durfde trotseren? Die met een slag van zijn knots de schedel van een sadok verbrijzelde?

Ik beefde voor mijzelf... ik beefde ook en vooral voor de ongelukkige Diana.

Op dit ogenblik slingerde de reus zijn speer met vuurstenen punt in mijn richting. Ik hief mijn schild om de slag af te weren. Het ruwe wapen van Jubal was met zulke kracht bezielde, dat de schok die het veroorzaakte bij het terechtkomen op mijn schild, mij het evenwicht deed verliezen. De puntige vuursteen was echter van zijn richting afgeweken en ik had zelfs geen schram opgelopen.

Ik sprong haastig op om het hoofd te bieden aan de aanval van de reus die op mij toesprong met het enige wapen dat hem overbleef — een gevaarlijk uitziende dolk, gemaakt van een lange geslepen steen.

Hij was nu te dicht bij mij dan dat ik de tijd zou gevonden hebben om een welgemikte pijl op hem af te schieten. Ik spande vlug mijn boog doch mijn slecht gerichte pijl, in plaats van hem een dodelijke wonde toe te brengen, doorboorde hem de dij wat hem, ver van hem tegen te houden, nog razender maakte.

Het was mijn behendigheid die mij redde. Met een onverhoedse sprong gleed ik onder zijn arm door, die hij had opgeheven om mij te slaan, en toen hij zich opnieuw op mij wierp, hield ik hem tegen met de punt van mijn degen waarvan hij aldus te zijnen koste het gebruik leerde kennen.

Nogmaals bracht ik hem een oppervlakkige wonde toe, die echter voor gevolg had hem nog wantrouwiger te maken.

Toen veranderde het uitzicht van ons gevecht. Terwijl alleen de brutale kracht onze eerste ontmoeting beheerst had, werd ons duel nu een kwestie van krijgskunde. De harige reus stelde alles in 't werk om mij te verrassen, terwijl ik al mijn behendigheid

aanwendde om voortdurend de punt van mijn degen tegenover zijn aanvallen te stellen.

En elke minuut die verstreek verzekerde mij een steeds duidelijke afgetekend voordeel want mijn tegenstander, die langs talrijke wonden zijn bloed verloor, raakte snel uitgeput, terwijl ik terzelfdertijd langzamerhand vertrouwen kreeg in de uitslag van de strijd.

Om de waarheid te zeggen had ik slechts een flauwe hoop gekoesterd de eerste aanval van de reus te overleven en het bewustzijn van de overwinning die ik reeds begon te behalen, gaf mij mijn koelbloedigheid terug en verhoogde aldus mijn kansen om mij een totale en afdoende overwinning op deze primitieve woesteling te verzekeren.

Wat Jubal betreft, het gevoel van misprijzen dat hij vooreerst had aan de dag gelegd ten overstaan van mijn zwak spierstelsel, maakte nu plaats voor ontzag, gemengd met vrees. In zijn bekrompen brein was stilaan de gedachte ontkiemd, dat hij zich voor het eerst in tegenwoordigheid bevond van een sterkere tegenstrever dan hij zelf en dat zijn leven voortaan op het spel stond.

Dit was ten minste de enige onderstelling waardoor ik het wanhopig gebaar dat hij maakte kon uitleggen. Zonder enige twijfel had hij zich plotseling rekenschap gegeven dat, indien hij er niet in slaagde mij spoedig te doden, ik het zou zijn die hem zou doden. Toen hij zich voor de derde maal op mij wierp, had hij zijn primitieve dolk prijsgegeven en alvorens ik zijn bedoeling raden kon, greep hij met beide handen het lemmet van mijn degen en trok hem met zoveel geweld tot zich, dat hij hem mij ontrukte en hem ver wegwierp.

Vervolgens bleef hij een ogenblik onbeweeglijk staan. In zijn blik gloeide een woeste en triomfantelijke glans. Nu was hij er zeker van mij ongestraft te kunnen vermorzelen. Maar het lot bereidde Jubal een nieuwe verrassing. Sedert het ogenblik waarop hij de strijd tegen mij had opgenomen, had hij te zijnen koste de macht van een boog en van een zwaard ondervonden; nu zou hij leren wat een geoefend man alleen met de kracht van zijn vuisten kan verrichten. Op het ogenblik toen hij reeds dacht mij tussen zijn harige en ontzaglijke armen te klemmen, maakte ik een zijsprong die mij toeliet hem te ontsnappen en hem tegelijk een stevige uppercut op de punt van de kin toe te dienen. Bedwelmd stortte hij op de grond neer, zonder goed te begrijpen wat hem overkwam. Ik was vlug achteruit gedeinsd en maakte mij gereed

om hem een tweede dosis van dezelfde medicijn te geven.

Na verloop van enkele seconden richtte hij zich brullend van woede op, doch alvorens hij zijn beweging had kunnen voltooien, had een flink toegediende directe hem teruggeworpen op het dichte gras dat op die plaats groeide. Ditmaal deed de razernij hem volkomen het hoofd verliezen, want ik geloof niet dat een mens, die nog het instinct van zelfbehoud bewaard heeft, met zulke koppigheid op de smartelijke kastijding zou toegelopen zijn die mijn eigen bescherming mij dwong hem toe te dienen. En telkens stond hij op, een weinig meer uitgeput, een weinig meer hijgend, want tijdens ons gevecht was de punt van mijn degen tot in zijn longen doorgedrongen.

Een laatste vuistslag, nog geweldiger dan de vorige, strekte hem op de grond uit en ditmaal roerde hij niet meer. Een diepgaander onderzoek was niet nodig om er mij rekenschap van te geven dat Jubal met het boze gezicht een loopbaan van geweldplegingen en moorden had uitgeboet. Gedurende enkele ogenblikken bekeek ik het lichaam van de reus die roerloos aan mijn voeten lag uitgestrekt. Was ik het werkelijk, die, geheel alleen, die monsterachtige wildeman uit het steentijdperk verslagen had?

Stilaan schoot een gedachte wortel in mijn geest. Ik herinnerde mij de woorden die ik eertijds met Perry in onze gevangenis van Phutra gewisseld had. Indien de wetenschap en de behendigheid een betrekkelijk zwak wezen hadden toegelaten dit reusachtig schepsel te overmeesteren, tot welke heldendaden zouden de soortgenoten van Jubal dan niet in staat zijn als ook zij dezelfde wetenschap en dezelfde behendigheid in 't werk leerden stellen? Er zou voorzeker niet veel tijd nodig zijn om de ganse oppervlakte van Pellucidar aan hun heerschappij te onderwerpen... Ik zou hen kunnen leiden, hun koning worden en Diana hun koningin!

Bij de gedachte aan Diana werd ik door een plotselinge ontroering overweldigd. Ik kende de hooghartige trots van het jonge meisje. Doch het vooruitzicht de troon van Pellucidar te delen, zou misschien volstaan om haar te doen afzien van de misprijzende koelheid waarmee zij mij bejegende sinds het ogenblik waarop het toeval mij terug bij haar had gebracht.

Ik besloot mij zonder dralen bij haar te voegen om haar te melden dat zij voortaan niets meer van Jubal te vrezen had.

Moet ik bekennen dat mijn ijver niet geheel onbaatzuchtig was... Terecht mocht ik hopen dat zij enige dankbaarheid zou voelen ten opzichte van hem die haar aldus van haar vervolger bevrijd had. Als zij maar ongedeerd de grot bereikt had!

Ik sidderde bij de gedachte dat het wrede noodlot ons opnieuw scheiden kon. Ik raapte mijn boog en mijn schild op en maakte aanstalten om in looppas te vertrekken, toen ik opeens het jonge meisje bemerkte, dat onbeweeglijk op enkele stappen van mij stond.

- Diana! riep ik uit, wat doe je hier? Had ik je niet gezegd je te gaan verschuilen in de grot?

Met een bevallig gebaar richtte zij het hoofd op om mij een hooghartige blik toe te werpen.

- Het heeft weinig belang wat je gezegd hebt. Ik doe wat mij lust... Ik ben een koningsdochter en heb van niemand bevelen te ontvangen. En overigens haat ik je...

Ik keek haar met verstomming aan. Deze woorden van misprijzen waren dus de enige die haar over de lippen kwamen om mij te bedanken omdat ik mijn leven gewaagd had om haar te redden. Met bedrukt gemoed trachtte ik onverschillig te schijnen en gaf haar teken mij te vergezellen.

Zij volgde mij maar bleef hardnekkig enkele stappen achter mij. Allebei bewaarden wij het stilzwijgen.

Zonder moeite vond ik de grot terug die mij enkele uren te voren tot schuilplaats gediend had en onderweg doodde ik een antiloopt die ik naar de grot meenam, want ik begon honger te lijden.

Wij aten zonder een woord te wisselen. Af en toe wierp ik tersluiks een blik in de richting van mijn gezellin, in de hoop dat het schouwspel van dit bevallige maar primitieve schepsel, dat met gretigheid het rauwe vlees van de antiloopt verscheurde, in mij een gevoel van weerzin zou opwekken, dat de hartstochtelijke en smartelijke bewondering, die ik niet nalaten kon voor haar te voelen, zou verminderen. Doch tot mijn grote verbazing gaf ik er mij rekenschap van dat zij blijk gaf — zelfs door aan dit wilde feestmaal deel te nemen — van een bevalligheid, een ingeboren elegantie waartoe het meest beschaafde jonge meisje misschien niet in staat zou geweest zijn.

Toen onze maaltijd ten einde was, daalden wij af naar de rivier die in de nabijheid vloeide om onze handen en ons gezicht te wassen. Daarna keerden wij terug naar de grot waar ik mij terugtrok in de hoek die het verst gelegen was van de plaats waar Diana zich ophield. Het duurde niet lang eer ik in slaap viel.

Toen ik ontwaakte, bemerkte ik het jonge meisje dat op de drempel van de grot gezeten was en de vallei bewonderde die zich onder onze voeten uitstreckte. Ik naderde... Zij ging langs de muur opzij staan om mij voorbij te laten, zonder zich zelfs te

gewaardigen mij het woord toe te sturen.

Toen wij opnieuw gegeten hadden, vroeg ik mijn gezellin of zij er aan dacht spoedig naar haar dorp terug te keren. De verdwijning van Jubal maakte het haar voortaan mogelijk het zonder vrees te doen.

- Het is onmogelijk, antwoordde zij mij levendig terwijl zij ontkennend het hoofd schudde. Jubal is niet meer te duchten, maar er blijven zijn broeders, zeven woeste krijgers, bijna zo zeer te vrezen als hun oudste broeder en die mij niet met rust zullen laten zolang zij de dood van het Boze Gezicht niet zullen gewroken hebben.

Ik keek Diana met een tikje ongerustheid aan. Ik had de indruk dat ik vrijwillig een taak op mij had genomen die mijn krachten verre te boven ging — zeven maal te boven ging, om het precies te zeggen.

- Heeft Jubal ook niet enkele neven? hernam ik met enige bezorgdheid, want ik wilde onmiddellijk ingelicht zijn over de omvang van mijn verplichtingen.

- Zeker, maar die tellen om zo te zeggen niet mee. De meesten onder hen vreesden de kracht van Jubal en zijn woestheid en ik geloof dat zij niet kwaad zullen zijn van hem bevrijd te zijn.

Ik kreeg de indruk dat het jonge meisje bij het uitspreken van deze woorden haar hooghartige en misprijzende koelheid had laten varen. Ik ondervroeg haar opnieuw.

- Vermits je niet naar huis wilt terugkeren... wat ga je dan aanvangen... in gezelschap van een man die jij haat?

Zij antwoordde mij koel:

- Ik zal trachten je aanwezigheid te verdragen tot je er in toestemt mij met vrede te laten. Daarna zal ik mij volkomen in mijn eenzaamheid schikken.

Ik sidderde, levendig getroffen door deze nieuwe aanval. Het scheen mij onaannemelijk dat een vrouw — al ware het dan ook de meest primitieve ter wereld — zoveel hardvochtigheid, zoveel wreedheid, zoveel ondankbaarheid aan de dag kon leggen.

- 't Is goed, zei ik zo koel het mij enigszins mogelijk was. Ik zal je nu verlaten. Ik heb genoeg van je boosaardigheid en van je beledigingen.

Ik stond op en ging de grot uit. Nauwelijks had ik een tiental meters afgelegd of ik hoorde Diana's stem die trilde van aandoening:

- Ik haat je... ik haat je...

Opeens stikte haar stem. Waarschijnlijk van razernij.

Ik was wanhopig. Ik stapte gedurende enkele ogenblikken voort maar bleef weldra staan. Ik begreep dat het mij onmogelijk was het jonge meisje aldus te midden van de talloze gevaren van de primitieve wildernis achter te laten. In weerwil van haar haat, haar wreedheid en haar misprijzen kon ik niet nalaten haar lief te hebben. Neen, werkelijk, ik kan haar aldus niet verlaten. En plotseling maakte ik rechtsomkeer en begon al lopend de helling te beklimmen die naar de grot leidde.

Ik vond Diana terug, neergevallen op het bed van bladeren dat ik in de grot had uitgespreid. Zodra zij mij hoorde sprong zij op als een tijgerin.

- Wat kom je hier doen? Ik haat je! De overgang van het schelle zonlicht naar de halve duisternis van de grot belemmerde tijdelijk mijn gezicht en verhinderde mij de gelaatstrekken van het jonge meisje te onderscheiden. Ik had er trouwens geen spijt van want het zou mij gegriefd hebben op haar schoon gelaat al de gevoelens van haat weerspiegeld te zien die ik haar scheen in te boezemen.

Zonder een woord te spreken naderde ik haar en nam haar bij de arm. Zij worstelde tegen, krabde, beet... maar ik hield haar stevig vast, zo stevig zelfs dat ik haar, spijs haar tegenstand, gemakkelijk naar mij toetrok. Ik begon iedere zelfbeheersing te verliezen.

- Diana! huilde ik, haar schuddend zonder haar enigszins te ontzien. Begrijp je dan niet dat ik rechtzinnig ben? Jij bent het enige schepsel dat voortaan voor mij waarde heeft... en ik zal je leren dat men niet ongestraft de spot drijft met een man als David Innes.

Meegesleept door mijn woede, was ik bereid geweld te gebruiken als dit nodig bleek om mijn wilde prinses te temmen. Het was echter niet nodig want ik bemerkte zelfs dat een stralende glimlach op haar fijne, welgevormde lippen zweefde.

Wat betekende deze onverwachte onderwerping? Ik stond versteld nu mijn gezellin opeens als het ware het beeld zelf van de engelachtige zachtheid geworden was. Meer nog, zij vleide zich tegen mij aan en ik voelde tederheid in het bevallig gebaar waarmee zij zich in mijn armen nestelde.

- Diana! fluisterde ik.

- David! antwoordde zij mij liefkozend. Waarom heb je zolang gewacht?

- Maar, stamelde ik, ik dacht dat je mij haatte?

- Dacht je dan dat ik mij in je armen zou werpen om je mijn ware gevoelens bekend te maken? Ik wilde eerst een bewijs van je oprechtheid hebben.

- Kon je er aan twifelen? Heb ik je niet honderd maal herhaald dat jij alleen ter wereld voortaan voor mij waarde hebt?

- Het waren slechts woorden... en ik wachtte op daden. Je lippen konden liegen, maar toen je mij in je armen genomen hebt zijn mijn twijfels voor de eerste maal verzwonden. Je hart had een taal gebruikt die niet liegen kan.

- Je haatte mij dus niet?

- Geen ogenblik, David... Mijn gevoelens voor jou zijn niet veranderd sedert het ogenblik waarop je mij verlost hebt van de hinderlijke bezorgdheid van de boze Hooja, sedert het ogenblik waarop je mij zulke dodelijke belediging hebt aangedaan.

- Het was geen belediging, Diana, mijn prinses... Ik kende niets van de gebruiken van Pellucidar en ik ben er niet zeker van — zelfs nu nog niet — ze beter te kennen.

- Waarom heb je niet geraden dat alleen een gevoel van tederheid mij aanzette om bij jou te blijven. Terwijl je vocht met de boze Jubal zou het mij gemakkelijk geweest zijn te vluchten en naar mijn dorp terug te keren, toen je overwinning mij voor goed bevrijdde van de vrees die het monster, dat mij vervolgde, mij aanjoeg...

Ik onderbrak haar.

- Maar de broeders van Jubal?

Een aanbiddelijke glimlach gleed over haar gelaat en met een schalks gebaar verborg zij haar gezicht tegen mijn schouder.

- Ik moest toch een voorwendsel vinden, David... om bij jou te kunnen blijven.

- Kleine deugniet! En wat zou je wel verdienen om mij zoveel angstige droefheid te hebben aangedaan?

- Ik ook, ik heb geleden, David. Nooit zal je weten welke wrede tranen je mij hebt doen wenen. Je onverschilligheid maakte mij wanhopig. Sinds de dood van mijn moeder had ik mij nooit zo droevig, zo ongelukkig, zo ontredderd gevoeld.

Ik boog mij naar haar over. Haar oogleden waren nat van tranen en ik zelf voelde mij hevig ontroerd. Arme Diana! Welke beproevingen had zij niet onderstaan? Welke gevaren had zij niet moeten trotseren, alleen, zonder steun, zonder bescherming in de

vijandige en primitieve wildernis van Pellucidar? Het was een mirakel dat zij niet bezweken was.

En de gedachte aan de ontelbare hinderlagen waaraan het jonge meisje geslaagd was zich te onttrekken, stelde mij in staat mij het gevaarvolle leven voor de geest te roepen dat onze voorouders moeten geleid hebben, de behendigheid en de moed te beseffen die zij hadden moeten aanwenden om de aanvallen van hun schrikwekkende vijanden te overleven.

Hoe meer ik dacht aan het wrede wilde leven, geheel gevuld met moorden en verraad, dat deze bewoners van de inwendige wereld leiden moesten, hoe groter de tedere bewondering werd die mijn aanminnige en edele gezellin mij had ingeboezemd. Ik vergeleek haar met al de kleine, gekke ijdeluiten wier dagen verliepen van de beuzelachtige vermaken der hogere kringen van Boston en ik voelde mij overweldigd door een ware fierheid bij de gedachte dat ik het hart van dit uitnemend en heldhaftig schepsel gewonnen had.

Enkele tijd na deze gebeurtenissen besloten wij ons zonder dralen op weg te begeven naar Sari. Ik was ongeduldig om het lot van Perry en Ghak te kennen.

Onderweg vertelde ik aan Diana de plannen die wij gevormd hadden om de vrijmaking en de triomf van het menselijk ras van Pellucidar te verwezenlijken. Zij sloot er zich geestdriftig bij aan en voegde er zelfs aan toe dat haar broeder Dacor, als hij eenmaal te Amoz zou teruggekeerd zijn, gemakkelijk het bevel van de stam op zich zou kunnen nemen en een verbond sluiten met de Sariërs van Ghak. Dit zou ons onmiddellijk een ernstige voorsprong

verzekeren want de krijgers van Amoz, evenals die van Sari, waren vermaard wegens hun dapperheid.

Vroeger hadden zij het gebruik gekend van bronzen zwaarden, bogen en pijlen. Met een weinig oefening zou het gemakkelijk zijn hun de vroegere handigheid in het gebruik van deze wapens weer bij te brengen, wat hun zou toelaten zonder moeite de overwinning te behalen op al de stammen, die enige weerspanningheid zouden laten blijken om zich bij het grote leger te voegen waarmee wij ons voorstelden de Mahars te overwinnen.

Vervolgens beschreef ik mijn gezellin de verschillende strijdmiddelen die Perry en ik, mits enkele opzoeken en enkele proefnemingen, zouden kunnen vervaardigen: geweren, kanonnen, motoren. Bij ieder van mijn woorden klapte Diana in de handen en betoonde zij zich vol opgetogenheid. Ik moet overigens bekennen dat de bewondering die zij tegenover mij aan de dag legde, mij met een onuitsprekelijke trots vervulde. Ik had nochtans niets anders gedaan dan enkele stoutmoedige plannen met woorden afgeschilderd. Maar zo zijn de vrouwen nu eenmaal: vol toegevendheid, vol spontaniteit.

Doch alvorens de streek van Sari te bereiken, werd ik het slachtoffer van een ongeval dat onverwachte gevolgen zou meebrengen: ik werd aan de enkel gestoken door een kleine adder. Diana beval mij aanstonds te gaan liggen en gedurende een zekere tijd een zo volledig mogelijke onbeweeglijkheid te bewaren, zoniet zou mijn kwetsuur dodelijke gevolgen kunnen hebben. En verscheidene uren lang legde zij op mijn wonde kruiden waarvan zij de kracht kende en die mij volkomen genazen.

Dit voorval had echter in mijn geest een gedachte doen ontkiemen, een gedachte die, eenmaal in praktijk gebracht, de doeltreffendheid der pijlen van mijn toekomstige krijgers zou verhonderdvuldigen. Zodra ik weer gaan kon, begon ik adders op te zoeken en doodde er een groot aantal van. Vervolgens maakte ik hun gifklieren ledig en doopte de punt van mijn pijlen in het dodelijk gif.

Ik wachtte niet lang om mijn nieuwe wapens te beproeven. Aangevallen door een reusachtige hyaenodon, schoot ik een enkele pijl op hem of en hoewel deze hem slechts een oppervlakkige, kwetsuur had toegebracht, stortte het dier bijna aanstonds neer, gedood door het gif. Door dit succes aangemoedigd, verhaastten wij onze tocht naar Sari. Maar het

was niet zonder een zucht van leedwezen dat wij de lachende vallei verlieten waar wij, na tragische en smartelijke uren te hebben doorgebracht, eindelijk begrepen hadden dat wij gelukkig konden zijn.

Het was steeds de diepe en dreigende wildernis... en nochtans kon ik niet nalaten ze te beschouwen als een echt aards paradijs.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK

DE TERUGREIS

Nadat wij een rivier hadden overgestoken, kwamen wij opnieuw in een dal waarvan de bodem langzamerhand steeg tot aan een bres die toegang verleende tot een grote hoogvlakte. Ik zou echter niet kunnen zeggen in welke richting zij zich uitstreckte, want bij gebrek aan astronomische steunpunten hebben de woorden: Noorden, Zuiden, Oosten en Westen te Pellucidar geen betekenis en wanneer de bewoners van de inwendige wereld een of ander punt willen bepalen, doen zij dat door de ligging er van aan te duiden die het inneemt ten opzichte van de belangrijkste aardrijkskundige plaatsen, 't is te zeggen de Darel Az of de grote zee en de Wolkenbergen. Voor iemand die niet — zoals zij — een instinctmatige, wonderbaar ontwikkelde zin voor oriëntering bezit, zijn deze werkelijk wat al te eenvoudige topografische begrippen een bestendige bron van onrust of verlegenheid.

Gedurende enige tijd reeds stapten wij over de hoogvlakte voort, toen wij opeens in de verte twee dieren van grote gestalte ontwaarden. De afstand verhinderde ons vooreerst te onderscheiden tot welke soort zij konden behoren, doch een poosje later meende ik in hen viervoeters van reusachtige gestalte — voorzeker meer dan 20 meter lang — te herkennen, waarvan het korte en dikke lichaam eindigde op een bovenmatig lange hals waarop een, ten opzichte van hun geweldige omvang, uiterst kleine kop. Deze monsterachtige schepsels bewogen zich langzaam voort, maar hun omvang was zo aanzienlijk dat iedere stap hun niettemin toeliet een niet te onderschatten afstand af te leggen en alles wel ingezien was hun gang nog oneindig veel vlugger dan die van een man die uit alle kracht voortrent. Enkele ogenblikken later konden wij ons rekenschap geven dat de twee reusachtige dieren bereden werden door twee menselijke wezens. Toen slaakte Diana een kreet van verbazing:

- Het zijn lidis en hun berijders zijn Thoriërs...

- Thoriërs? Is dat een ras van Pellucidar?
- Ja, Thoria is een grote streek, gelegen aan het uiteinde van het Land der Angstwekkende Schaduwen.
- De Thoriërs zijn de enige menselijke wezens van onze wereld die tamme lidis bezitten, want die dieren ontmoet men nergens elders.
- Wat noem jij het Land van de Angstwekkende Schaduwen?
- Het is het land dat juist boven de wereld der doden ligt. En het land der doden zweeft boven ons, vlak naast de zon en het verduistert het licht boven het Land der Angstwekkende Schaduwen.

Vooreerst begreep ik niet wat mijn gezellin wilde zeggen. Sindsdien is de betekenis van haar woorden mij duidelijk geworden, maar ik ben er nog niet volstrekt zeker van dat de gedachten die in mijn geest ontstaan zijn volkomen met de werkelijkheid overeenstemmen. Ik zal het slechts weten als het toeval mij de grenzen zal hebben laten overschrijden van die zonderlinge streek welke de bewoners van Pellucidar het Land van de Angstwekkende Schaduwen noemen.

Perry, aan wie ik korte tijd nadien de gezegden van prinses Diana mededeelde, aarzelde niet te verklaren dat het jonge meisje waarschijnlijk gezinspeeld had op een kleine bijplaneet — de maan van Pellucidar — bewogen door een wentelende beweging rondom de aardas doch zonder enige zijdelingse beweging uit te voeren, wat dan verklaart waarom zij zich eeuwig boven hetzelfde punt van de inwendige wereld bevindt. Ik moet er overigens aan toe voegen dat mijn woorden een uitbundige geestdrift bij mijn oude gezel opwekten, daar hij niet aarzelde te bevestigen dat de aanwezigheid van een inwendige bijplaneet in de planeet zelf een feit uitmaakte, dat van aard was een nieuw licht te werpen op talrijke tot nog toe onopgehelderde verschijnselen.

Toen de beide menselijke wezens die de lidis bereden voldoende genaderd waren, konden wij zien dat het een man en een vrouw waren. Allebei strekten zij hun handpalmen naar ons uit ten teken van vrede en ik verhaastte mij hun op dezelfde manier te antwoorden. Opeens bemerkte ik dat de ruiter een kreet van verbazing slaakte, schielijk van zijn rijdier, sprong en op Diana toesnelde om haar in zijn armen te drukken.

- David, dit is mijn broer Dacor, fluisterde zij.

Vervolgens vertelden wij aan Dacor en aan de jonge vrouw tot in bijzonderheden al de avonturen die wij beleefd hadden en wij besloten met hun onze toekomstplannen te ontvouwen. Dacor was er onmiddellijk voor gewonnen en besloot zich met ons naar Sari te begeven om er een verdrag met Ghak te sluiten. Het vooruitzicht een meedogenloze strijd tegen de Mahars aan te binden vervulde hem met geestdrift, want hij scheen de machtige meesters van Pellucidar en hun slaven al evenzeer te haten als Diana of ikzelf.

Na een reis zonder avonturen bereikten wij eindelijk de streek van Sari waar ik tot mijn grote vreugde Ghak en Perry terugvond, die reeds iedere hoop hadden opgegeven mij nog ooit terug te zien en die nu een uitbundige voldoening lieten blijken toen zij zagen dat wij er in geslaagd waren te ontsnappen aan de duizenden gevaren welke ons beloerden.

Ghak en Dacor begonnen trouwens bijna aanstonds de mogelijkheid van een gemeenschappelijke actie te overwegen. Weldra kwamen zij tot een akkoord. De Raad der Ouden van de stam werd inderhaast bijeengeroepen om definitief de centrale regeringsvorm vast te stellen die men alle volkeren zou moeten opleggen als zij eenmaal het gezag van de federatie zouden erkend hebben.

Er werd beslist dat ieder een betrekkelijke onafhankelijkheid zou behouden, op voorwaarde dat zij de eed van leenplichtigheid zouden afleggen aan de opperbevelhebber, die in laatste instantie zou bevelen.

En in gemeenschappelijk akkoord verkozen de aanwezigen op deze gedenkwaardige plechtigheid mij als de eerste van de dynastie der keizers van Pellucidar.

Zonder een ogenblik te verliezen begonnen wij vervolgens de vrouwen van de stam te leren hoe zij bogen en vergiftigde pijlen moesten vervaardigen. De jonge mannen maakten onophoudelijk jacht op de adders die bestemd waren om het gif voor de pijlen te leveren. Degenen onder hen die zich niet aan die bezigheid wijdden, werkten onder het bevel van Perry om de ijzererts op te delven dat in deze streek overvloedig voorkwam om er zwaarden

en verschillende andere wapens uit te smeden.

Daarna besloten wij de jonge mannen van de stam zowat overal heen te sturen om als leermeesters op te treden bij al de volkeren van de federatie.

De voorbereidselen tot de opstand hadden reeds reusachtige afmetingen aangenomen toen de Mahars er de lucht van kregen. Zij vernamen plotseling de waarheid toen drie karavanen slaven welke de Sagoths naar Phutra brachten slag op slag door onze troepen verrast en weer vrijgelaten werden. Maar het was hun vooralsnog onmogelijk aan te nemen en te begrijpen dat wezens, die tot een minderwaardig ras behoorden, in staat zouden geweest zijn aldus onverwacht een zo geduchte macht te verkrijgen.

Tijdens een schermutseling maakten enkele van onze krijgers een zeker aantal Sagoths gevangen, waaronder zich twee mensapen bevonden die vroeger behoord hadden tot de afdeling die er mee belast was het gebouw te bewaken waarin wij gevangen werden gehouden. Wij ondervroegen hen en zij verklaarden ons dat onze vlucht bij de Mahars een razende woede had veroorzaakt. De Sagoths wisten natuurlijk niet wat er in de onderaardse gangen van Phutra gebeurd was, maar gaven er zich zeer goed rekenschap van dat er zich een buitengewoon belangrijke gebeurtenis moest afgespeeld hebben, want hun meesters schenen geheel verslagen. De reusachtige kruipdieren hadden echter hun voorzorgen genomen om te verhinderen dat hun dienaars iets te weten kwamen van de juiste aard of van de draagwijdte van de diefstal die mij voortaan meester van hun lot maakte.

Nu zij beroofd waren van het geheim dat hun toeliet te blijven leven, hoeveel tijd zou het ras der Mahars nodig hebben om

volkomen te verdwijnen? Ik had het niet kunnen zeggen maar ik aarzelde niet te verzekeren dat het uitsterven er van voortaan zeker en onvermijdelijk was.

De meesters van Pellucidar hadden fabelachtige beloningen uitgelooft voor wie er in slaagde ons levend te vangen en terzelfder tijd hadden zij met de zwaarste straffen bedreigd wie ons enig kwaad zou doen. Deze ogenschijnlijke tegenstrijdige bevelen hadden de Sagoths met verstomming geslagen maar ikzelf begreep er zeer goed de betekenis van. De Mahars wensten vóór alles terug in het bezit te komen van hun geheim boek en zij wisten dat wij alleen hun voldoening konden geven.

Wij zetten echter onverpoosd onze werkzaamheden en proefnemingen voort. Jammer genoeg hadden de pogingen van Perry om buskruit en vuurwapens te vervaardigen, nog lang geen resultaat opgeleverd, want de ondervinding van mijn oude vriend vertoonde op dit terrein talrijke en ernstige leemten. En nochtans, indien wij er in geslaagd waren een verpletterende meerderheid op onze tegenstrevers te behalen, zou de eindoverwinning er door bespoedigd geweest zijn. Bovendien waren er nog verscheidene andere wetenschappen of technische vakken waarin Perry en ik onvoldoende kennis bezaten om het stadium van praktische aanwending te bereiken waarnaar wij zo vurig streefden.

Ten slotte, vermoeid van zijn herhaalde mislukkingen, kwam Perry mij opzoeken.

- David, verklaarde hij mij, wij moeten naar de aardoppervlakte terugkeren om hier de documenten te brengen die wij nodig hebben. Wij bezitten wel de grondstoffen en het personeel om ze te bewerken, maar wat ons ontbreekt is... de kennis. Welnu, wij kunnen ons die kennis aanschaffen onder de vorm van handboeken en handleidingen... en aldus gans de inwendige wereld veroveren.

Ik kon niets anders doen zijn redenering beamen en wij besloten dan ook ten slotte dat ik alleen naar de aardoppervlakte zou terugkeren door middel van het ontginningstoestel. Het moest immers mogelijk zijn het toestel terug te vinden aan de zoom van het grote bos dat zich uitstreckte op de plaats waar wij voor het eerst de inwendige wereld waren binnengedrongen. Toen Diana onze plannen vernam weigerde zij stelselmatig aan te nemen dat ik de reis alleen zou kunnen doen en ik beken dat ik er niet boos om was, daar ik brandde van verlangen om haar de wereld te tonen van waar wij gekomen waren en ook om haar in haar stralende schoonheid te tonen aan de wereld waarin ik geboren

was.

Na enige tijd gelukte het ons de plek te ontdekken waar het ontginningstoestel nog steeds lag en Perry nam het met een ploeg krachtige mannen op zich het weer op te richten en het in vertrekstand te brengen; vervolgens onderwierp hij het mechanisme aan een uiterst nauwkeurig nazicht. Gelukkig waren de zuurstofgeneratoren nog in staat te werken. Wat de onontbeerlijke brandstof aangaat om de werking van de motor te verzekeren, mijn oude makker was er in geslaagd er een voldoende hoeveelheid van te vervaardigen.

Weldra was alles voor ons vertrek gereed, toen een der schildwachten die rondom ons kamp op de uitkijk stonden, plotseling een alarmkreet slaakte en ons de nadering aankondigde van een talrijke troep die uit de richting van Phutra kwam en samengesteld scheen uit Mahars en Sagoths.

Diana en ik hadden kunnen plaats nemen in het ontginningstoestel, maar ik snakte van verlangen om de eerste ernstige ontmoeting tussen twee belangrijke groepen der vijandige rassen van Pellucidar bij te wonen.

Ik was er van bewust dat deze veldslag een historische datum in de geschiedenis van de inwendige wereld zou zijn, daar hij het signaal zou geven van een epische strijd voor het bezit van de oppermacht en ik voelde dat het mijn plicht was deel te nemen aan dit gevecht waarvan de gevolgen zo aanzienlijk zouden zijn.

Toen onze tegenstanders zich nog slechts op een korte afstand bevonden, konden wij in hun rangen een groot aantal Mahars onderscheiden. Dit wees er duidelijk op welk belang de meesters van Pellucidar aan de uitslag van deze strijd hechtten, want de reusachtige kruipdieren hebben de gewoonte niet deel te nemen aan de rooftochten welke de Sagoths af en toe ondernemen om nieuwe slaven te vangen.

Ghak en Dacor hadden zich enkele ogenblikken te voren bij ons gevoegd, want zij hielden er aan het vertrek van het ontginningstoestel bij te wonen. Ik gaf hun mijn bevelen voor de strijd.

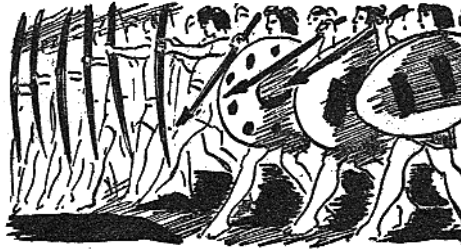
Op de rechtervleugel plaatste ik Ghak aan het hoofd van een groep Sariërs. Dacor moest het bevel over de linkervleugel voeren. Wat mij betreft, ik bleef in het midden nadat ik er voor gezorgd had een belangrijke reservegroep op te stellen onder het bevel van een der luitenanten van Ghak.

De Sagoths kwamen echter met gevelde speren en afschuwelijke lasteringen uitbrakend op ons toegerend. Ik liet ze naderen tot ze

goed in ons bereik waren alvorens ik het bevel gaf een eerste vlucht pijlen op hen af te schieten.

Onze vergiftigde schichten hadden spoedig de eerste rij van onze vijanden opgeruimd maar de mensapen die hen volgden haasten zich over het lijk van hun makker te springen.

Een tweede vlucht pijlen bracht hen tot staan. Op dit ogenblik deed ik mijn reservetroepen vooruitrukken: zij doorbraken de rij der boogschutters en stormden op de vijand los, zwaaiend met hun zwaarden en hun schilden.

De speren van de Sagoths waren wel zeer armzalige wapens om zich te meten met de veel geperfectioneerder aanvals- en verdedigingsmiddelen waarmede wij onze mannen hadden begiftigd. De een na de andere kwamen zij nutteloos slaan op de schilden van de Sariërs en de Amoziten die, op hun beurt, met hun lichte en stevige metalen wapens hun tegenstrevers vreselijke wonden toebrachten.

Terzelfder tijd had Ghak zijn boogschutters derwijze geleid dat zij de vijand in de flank konden aanvallen, hetgeen een ware paniek bij de Sagoths en hun meesters teweegbracht. De Mahars namen slechts een zeer gering aandeel in het gevecht en hun grote lichamen met hun onhandige en trage bewegingen waren veeleer van aard om de wanorde van het kleine leger te vermeerderen dan om enig nuttig werk te verrichten. Het moet nochtans gezegd worden dat, wanneer de machtige kaaksbeenderen van een der reusachtige kruipdieren zich in de nabijheid van een Sarische of Amozitische krijger bevonden, zij hem onverbiddelijk vermorzelden.

Na verloop van een vrij korte tijd besepte ik dat de strijd weldra in ons voordeel zou eindigen. Een onstuimige aanval van Dacor en van mijn eigen groep stuurde onze vijanden volkomen in de war en zij bliezen onverhoeds de aftocht die echter weldra in een radeloze vlucht ontaardde. We lieten hun overigens geen verpozing en zetten onverwijld de achtervolging in, wat ons in de gelegenheid stelde een groot aantal gevangenen te maken en verscheidene slaven te verlossen die kort geleden waren gevangen genomen. Tot mijn grote verbazing herkende ik onder hen de

gestalte van Hooja de Geslepene.

Ik deed hem bij mij komen en ondervroeg hem. Hij antwoordde mij dat de Sagoths hem ingehaald hadden toen hij zich gereed maakte om naar zijn dorp terug te keren en dat men hem genade geschonken had in de hoop dat hij de Mahars het middel zou verschaft hebben om weer in het bezit te komen van hun groot geheim.

Om de waarheid te spreken moet ik zeggen dat ik mijn vroegere medegevangene er sterk van verdacht ons schaamteloos te beliegen. Ghak deelde mijn mening. Daar wij echter geen enkel bewijs hadden van Hooja's verraad, behandelden wij hem als een der onzen, hoewel niemand van onze mannen in werkelijkheid enige sympathie voor hem koesterde.

Het zal overigens niet lang duren alvorens u zien zult hoe hij onze edelmoedigheid beloonde.

Onder onze gevangenen bevonden zich verscheidene Mahars. Het is u niet onbekend dat de reusachtige kruipdieren, die het opperbevel voeren over de inwendige wereld, een voorwerp van vrees uitmaken voor de menselijke wezens van Pellucidar. In weerwil van mijn dringende aansporingen stemde geen enkel onzer mannen er in toe de gevangenen met onbedekt gelaat te naderen.

Zelfs Diana scheen de algemene bijgelovige vrees te delen betreffende de geheimzinnige hypnotische kracht van de Mahars. Voor niets ter wereld zou zij hebben toegelaten dat de blik van deze monsters haar blikken kruiste en ik moest haar glimlachend op enkele afstand brengen van het ontginningstoestel waarnaast de gevangenen geboeid waren, terwijl Perry haastig tot een laatste onderzoek van het mecanisme overging.

Eindelijk was alles voor ons vertrek gereed en ik verzocht een van mijn gezellen Diana te gaan halen om haar bij mij te brengen. Toevallig bevond Hooja zich op dat ogenblik vóór het openstaande paneel van het ontginningstoestel en dus was hij het die, zonder dat ik het wist, mijn bevel uitvoerde.

Nog heden vraag ik mij af hoe hij op het idee kwam van de duivelse list die ik u zal vertellen en die hij onmiddellijk kon verwezenlijken. Ik ben er zeker van dat al mijn mannen zich oprecht hadden toegewijd en dat niemand van hen zich geleend had tot de schurkenstreek die Hooja wilde uitvoeren. Waarschijnlijk werd de verrader in zijn misdadig opzet geholpen door een zonderlinge samenloop van omstandigheden, die hem toelieten de boosaardige onderneming, welke hij beraamd had in zijn zo wakkere als bedrieglijke geest, tot een goed einde te brengen.

Alles wat ik weet is dat het Hooja was die mij Diana aanbracht, van het hoofd tot de voeten gehuld in een leeuwenhuid die zij had aangetrokken om te beletten dat een Mahar zijn blikken op haar zou slaan. Hij zette haar in een zetel naast mij neer en haastte zich het ontginningstoestel te verlaten. Een ogenblik later zou ik de motor aanzetten.

Ik wierp een laatste blik om mij heen om na te zien of alle voorbereidselen getroffen waren, waarna ik het paneel van het toestel sloot en grendelde. Vervolgens ging ik weer op mijn plaats zitten en met een beslist gebaar drukte ik op de hefboom die het mechanisme in gang zette.

En juist zoals Perry en ik vroeger onze wereld verlaten hadden om de vreemdste reis te ondernemen die iemand dromen kon,

weerklonk ook nu een oorverdovend gebrom: een trilling doorzinderde de ganse bouw van het reusachtige ontginningstoestel terwijl een eigenaardig geraas er op wees dat de rots, aangetast door de kolossale boor, door de uitdrijvingsgangen drong.

Weer eens had de kolossale machine haar tocht dwars door de aardkorst aangevat.

Doch op het ogenblik zelf waarop zij zich in beweging had gezet, deed zich een ongeval voor dat mij dadelijk met een vloed van ontroering en onrust overstelpte. Een onverwachte en plotse schok wierp mij bijna van mijn zitplaats.

Enkele ogenblikken lang vroeg ik mij af wat er wel gebeurd mocht zijn. Doch weldra raadde ik de angstwekkende werkelijkheid.

De steiger die het ontginningstoestel in stand hield, had het gewicht niet kunnen dragen op het ogenblik toen het in gang zetten van de motor een aanvullende inspanning van hem vergde. Hij was gebroken bij de val van het ontginningstoestel, waardoor voorzeker de doordringingshoek hiervan gewijzigd was.

Welnu, de aanvankelijke afwijking — hoe gering dan ook — moest zich noodzakelijk in aanzienlijke verhoudingen uitbreiden alvorens wij de aardoppervlakte zouden bereikt hebben. Waar zouden wij in die voorwaarden opduiken?... Het zou mij onmogelijk geweest zijn het te zeggen... zelfs niet op ettelijke duizenden kilometers na.

Doch welke angst die verkeerde beweging mij aanjoeg, ik was er op gesteld dat mijn gezellin hem niet delen zou.

Het was dan ook met een glimlachend gezicht dat ik mij naar haar toewendde. Het jonge meisje was nog steeds bekleed met de leeuwenhuid die haar geheel omsloot. Ik boog mij tot haar over om haar te helpen zich van dit nutteloze plunje te ontlasten.

Maar ik deinsde onmiddellijk achteruit en slaakte een kreet van afschuw. Het was prinses Diana niet die op de zetel naast de mijne zat, doch de afzichtelijkste der Mahars.

En eensklaps werd het mij duidelijk dat het hier om een nieuw verraad van Hooja ging.

Met de wilskracht der wanhoop poogde ik de stand van het richtingstuur te wijzigen; mijn inspanningen bleken even

nutteloos als bij onze eerste reis in het ontginningstoestel. In weerwil van de bovenmenselijke wilskracht die ik ontplooi, was het mij onmogelijk de richting te veranderen van het toestel dat onverbiddelijk voortging ons naar de aardoppervlakte mee te sleuren. Ik acht het onnodig de angstwekkende eentonigheid in bijzonderheden te beschrijven van deze tweede tocht doorheen de aardkorst en die bijna geen verschil bood met degene welke ons naar de inwendige wereld had gevoerd. Daar echter de doordringingshoek van het toestel kleiner was, duurde de reis een ganse dag langer en eindigde hier in het hart van de Sahara in plaats van in de Verenigde Staten zoals ik eerst gehoopt had.

Maanden lang heb ik hier gewacht alvorens een blanke man te zien verschijnen. Geen enkele dag heb ik het ontginningstoestel durven verlaten uit vrees dat het mij niet meer mogelijk zou geweest zijn het terug te vinden. Het bewegende woestijnzand zou het weldra begraven hebben en mij voor eeuwig verhinderd hebben naar Pellucidar terug te keren om er prinses Diana terug te vinden.

Zal het mij ooit gelukken bij haar terug te keren? Helaas... die hoop lijkt mij zeer twijfelachtig, want zelfs in de onderstelling dat ik een derde maal de tocht door de aardkorst kan volbrengen, op welk punt van de inwendige wereld zal mijn reis dan eindigen? Beroofd van herkenningspunten, niet in staat mij te oriënteren, hoe zal het mij dan gelukken in de oneindigheid van de inwendige wereld de plaats terug te vinden waar mijn geliefde Diana zich bevindt?

Dit is het verhaal dat David Innes mij op zekere nacht vertelde onder een geitenvellen tent in een verlaten hoek van de uitgestrekte Sahara. De volgende dag liet hij mij het ontginningstoestel zien dat precies beantwoordde aan de beschrijving die hij er mij van gegeven had. Zijn reusachtige grootte vooral wees er duidelijk op dat geen enkel vervoermiddel het naar deze van iedere beschaving verstoken plaats kon gebracht hebben.

Zonder enige twijfel was het daar wel degelijk aangeland na een reis door de aardkorst zoals mijn gezelschap het mij bevestigde.

Een lange week bracht ik bij David door, waarna ik, aan de leeuwenjacht verzakend, in allerijl terugkeerde naar de kust. Van daar reisde ik naar Londen om er allerlei voorwerpen aan te kopen welke de jonge man naar Pellucidar wenste mee te nemen: boeken, wapens, munitie, allerhande toestellen en een ongelooflijk aantal documenten die handelden over alle door onze

geleerden en uitvinders bestudeerde vraagstukken. David Innes had mij inderdaad beslist verklaard dat hij de vooruitgang van het mensenras te Pellucidar wilde verzekeren — maar een ongehoorde, fantastisch snelle vooruitgang die hem zou toelaten in enkele weken van het steentijdperk naar onze twintigste-eeuwse beschaving over te gaan. Toen deze aankopen gedaan waren, zorgde ik zelf voor hun inscheping en keerde naar Algerië terug. Doch nauwelijks was ik daar aangekomen toen ik mij verplicht zag haastig terug naar Amerika te vertrekken waar dringende zaken mij riepen.

Alvorens scheep te gaan had ik echter het geluk een betrouwbaar man te vinden die er in toestemde de leiding op zich te nemen van de karavaan die al de door David Innes bestelde voorwerpen naar de Sahara moest brengen. Het was de gids die mij destijds had vergezeld toen ik de jonge ontdekkingsreiziger van de inwendige wereld ontmoette. Ik schreef dus aan David Innes een lange brief en vertrouwde hem toe aan de Arabische gids die zich dadelijk op weg naar de woestijn begaf.

Onder de vreemde voorwerpen die ik voor rekening van mijn vriend gekocht had, bevond zich een kolossale bobijn geïsoleerd koperdraad — meer dan 700,000 meter — gewonden op een rol van speciale vorm waarvan hij zelf het plan geschetst had. Hij had mij niet verzwegen dat het in zijn bedoeling lag deze draad af te rollen naarmate het ontginningstoestel opnieuw in de aarde drong, om aldus een telegraaflijn aan te leggen die hem zou toelaten met de aarde in verbinding te blijven als hij eenmaal Pellucidar opnieuw zou bereikt hebben.

Tijdens de weken die nu volgden, ontving ik talrijke brieven van David Innes. De laatste werd gedateerd op de vooravond van de dag die hij voor zijn vertrek had vastgesteld.

Hij luidde als volgt:

Waarde vriend,

Morgen begeef ik mij dus op weg om naar Pellucidar terug te keren en er mijn beminde Diana terug te vinden. Ten minste... als ik kan ontsnappen aan de Arabieren die mij sedert enkele tijden een hinderlijke gastvrijheid betoond hebben. Twee maal reeds hebben zij gedreigd mij te doden en ik heb vernomen dat zij een aanval beramen voor deze nacht. Het zou werkelijk jammer zijn indien mij een ongeluk overkwam nu mijn taak op haar einde loopt.

Maar welk belang heeft het ten slotte, want ieder uur dat verloopt

doet mij mijn hoop op welslagen meer hersenschimmig lijken.

De Arabische gids die mij trouw is gebleven zal binnen enkele ogenblikken vertrekken en deze laatste boodschap met zich meedragen. Nogmaals dank voor de welwillendheid en de vriendelijkheid die u mij steeds betoond had.

Ik verhaast mij deze brief te eindigen want ik zie een stofwolk in het Zuiden die mij de komst meldt van de rovers aan wie ik bijna niet hopen kan te ontsnappen.

Vaarwel dan en geloof mij nogmaals uw verkleefde

David INNES.

Een jaar na deze gebeurtenissen ontscheeptte ik opnieuw in Algerië en zonder langer te talmen begaf ik mij op weg naar de plaats waar ik David Innes had ontmoet. Doch weldra zou ik een pijnlijke ontgoocheling oplopen bij het vernemen dat mijn Arabische gids tijdens mijn afwezigheid gestorven was. Niettegenstaande al mijn pogingen slaagde ik er niet in een enkele Arabier aan te treffen die mij naar de juiste plaats kon leiden waarheen ik wenste te gaan. En zonder de hulp van de oude gids beseftte ik dat ik onmogelijk de afgelegen plaats zou terugvinden waar enkele maanden geleden mijn eerste ontmoeting had plaats gehad met David Innes, de eerste man die er in gelukt was door de gehele dikte van de aardkorst heen te dringen.

Vooreerst bekreep mij een levendig gevoel van bitterheid bij de gedachte dat ik David Innes, voor wie ik een oprechte genegenheid had opgevat, niet meer zou terugzien; en daarna bij de gedachte dat ik de enige mens was op wie de koene ontdekkingsreiziger met zekerheid rekenen mocht. Inderdaad, zonder mij liepen de pogingen die hij had aangewend om een blijvend verbindingsmiddel tot stand te brengen tussen de aardoppervlakte en Pellucidar, veel kans voor goed vruchteloos te blijven.

Zou ik dan onvrijwillig het vertrouwen dat hij in mij gesteld had beschamen?

Maanden lang zwierf ik door de woestijn; ik ondervroeg honderden inboorlingen doch zonder dat een van hen mij de geringste aanwijzing kon verschaffen omtrent de plaats waar zich het telegraafstelsel moest bevinden van waar de draad vertrok die in Pellucidar eindigde.

Een zo aanhoudende tegenspoed ergerde mij. Ik kreeg de indruk — gelukkig ten onrechte! — dat ik nu stelselmatig de ganse zone had onderzocht waar het voorwerp van mijn opzoeken kon te

vinden zijn. Als een obsessie meende ik voortdurend voor ogen te zien de plumpe pyramide van platte, op elkaar gestapelde stenen, die oprees bij de ingang van de oasis waar de rijzige gestalte van David Innes mij voor het eerst verschenen was.

En onophoudend vervolgde mij hetzelfde probleem wanneer mijn gedachten naar het zonderlinge avontuur van David Innes teruggingen. Was hij er in geslaagd aan de Arabieren te ontkomen? Had hij de inwendige wereld opnieuw kunnen bereiken? Had zijn tocht doorheen de aardkorst zijn doel bereikt of lag mijn ongelukkige vriend voor eeuwig onbeweeglijk in een of andere ondoordringbare rotslaag? En zelfs als hij in Pellucidar geraakt was, zou hij daar niet ten offer gevallen zijn aan een der schrikrijgende monsters die het middelpunt der aarde bevolken? De oplossing van dit raadsel is misschien verborgen in het hart van de onmetelijke Sahara aan het uiteinde van twee koperen draden die in het zand bedolven liggen...

EINDE.